

Studiu privind incidența violenței asupra copiilor

Salvați Copiii
Save the Children România

Coordonator: Gabriela Alexandrescu, Președinte executiv, Organizația Salvați Copiii

Coordonare cercetare și elaborare raport:

Ciprian Grădinaru, Sociolog, Organizația Salvați Copiii

Analiza și interpretarea datelor:

Roxana Paraschiv, Jurist, Organizația Salvați Copiii

Mihaela Dinu, Psiholog, Organizația Salvați Copiii

George Roman, Jurist, Organizația Salvați Copiii

ISBN: 978-606-8038-68-1

Organizația Salvați Copiii
Secretariatul General
Intr. Ștefan Furtună nr. 3, sector 1,
010899, București, România
telefon: +40 21 316 61 76
e-mail: secretariat@salvaticopiii.ro
web: www.salvaticopiii.ro

Salvați Copiii, decembrie 2021.

Cuvânt înainte

De peste 2 decenii, Organizația Salvați Copiii a avut în centrul preocupărilor sale fenomenul violenței asupra copilului, considerând că îmbunătățirea politicilor de reglementare a acestei problematice trebuie să devină un obiectiv nu doar al autorităților, ci al tuturor actorilor sociali implicați în promovarea și protecția drepturilor copilului.

Luând în considerare semnalarea tot mai frecventă a cazurilor de abuz fizic, emoțional și sexual asupra copiilor, Salvați Copiii a înființat în 1999 5 centre de consiliere pentru copil și familie în București, Iași, Timișoara, Suceava (1999) și Târgu Mureș (2000). În 2002, Salvați Copiii lansează prima campanie de informare și sensibilizare cu privire la fenomenul violenței asupra copilului, cu mesajul „Bătaia NU e ruptă din Rai!”. susținută de rezultatele îngrijorătoare ale primului studiu național privind abuzul fizic și emoțional asupra copilului care a arătat că 84% dintre copiii din România declară că sunt bătuți de părinți, doar 38% dintre părinți recunoscând acest lucru. Cu o mare vizibilitate în societatea românească, campania și implicarea directă a specialiștilor noștri în grupurile de lucru pentru redactarea Legii 272/2004 de promovare și protecție a drepturilor copilului au determinat interzicerea în acest act normativ a oricărei forme de violență asupra copilului. România devenea astfel al 14-lea stat cu o legislație în acord cu principiile fundamentale ale drepturilor copilului.

Putem considera că rezultatele cercetării realizate de Salvați Copiii, conform căreia procentul copiilor victime ale abuzurilor fizice s-a redus, de la 84% în 2001 la 46% în 2020, se datorează în parte modificărilor legislative din 2004, dar și campaniilor sociale și programelor de parenting derulate în această perioadă. Din această perspectivă, respingând orice justificare a violenței și umilințelor aplicate copiilor în procesul îngrijirii și educației lor, Comitetul pentru Drepturile Copilului de la Geneva sublinia, în *Comentariul General nr. 8 cu privire la protecția copiilor împotriva oricăror forme de violență sau tratament degradant*, că inter-

dicția legală a abuzurilor fizice, emoționale sau sexuale și tuturor formelor de corecție fizică nu este suficientă pentru a induce o schimbare atât de necesară în atitudinile și practicile părinților sau ale altor persoane care au în îngrijire ori sub supraveghere copii. Pentru a obține o reducere semnificativă a agresiunilor fizice împotriva copiilor din familii sau aflați în alte contexte de viață (școală, cluburi sportive, centre de plasament, cartiere, comunități rurale etc.), devine esențială promovarea formelor pozitive și nonviolente de parentalitate și de formare a capacităților fizice, intelectuale și emoționale ale părinților și ale tuturor persoanelor investite cu încredere de către părinți și societate să ofere copiilor educație și protecție.

În plus, urmărirea sistematică a progreselor realizate în protecția drepturilor copilului - obligație a Statelor care au ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului -, presupune realizarea de analize statistice și cercetări sociologice specifice acestui domeniu. Fără cunoșterea dimensiunilor fenomenului de abuz, a provocărilor întâlnite în procesul de identificare și referire a cazurilor de violență și neglijare ori a limitelor legislative în asigurarea unei protecții optime a copilului, nu este posibilă stabilirea unei strategii adecvate și obținerea schimbărilor de mentalitate față de copil și nevoile sale.

Un astfel de demers este realizat, din nou, prin această cercetare sociologică, de către Organizația Salvați Copiii care pune, pentru a treia oară, la dispoziția autorităților, a specialiștilor și tuturor celor interesați, date științifice reprezentative la nivel național, deosebit de utile în redactarea strategiilor de educație pozitivă parentală și diversificarea serviciilor de consiliere și respectare a demnității copiilor în procesul dezvoltării lor fizice și socio-emoționale.

Gabriela Alexandrescu
Președinte Executiv
Organizația Salvați Copiii

Cuprins

Rezumatul cercetării	6
Rezultate comparative 2001-2013-2021	11
Metodologie	12
Rezultatele cercetării	13
I. Condiții de viață și locuire	13
II. Structura familiei	16
III. Climat familial	20
IV. Opinii generale privind educația copiilor	23
V. Opinii generale privind sancțiunile	24
VI. Relația cu școala	26
VII. Comportamente de pedepsire a copilului în familie	39
VIII. Exploatarea și neglijarea fizică a copiilor în familie	50
IX. Bunăstare și neglijare emoțională	53
X. Abuzul în afara familiei	61
XI. Contexte personale și sociale ale abuzului	64
Cadrul legislativ al protecției copiilor împotriva violenței	67
Recomandările Organizației Salvați Copiii	76
Recomandările Organizației Mondiale a Sănătății	77
Observații finale ale Comitetului pentru Drepturile Copilului privind cel de-al cincilea raport periodic al României (2017)	79
Chestionar copii	81
Chestionar părinți	88

Rezumatul cercetării sociologice

Climatul familial

Climatul familial, analizat din perspectiva certurilor între parteneri și prin comparație cu opinia părinților, e considerat de către copii mai puțin negativ, 47% dintre ei declarând că nu apar niciodată tensiuni între părinți, față de 19% în cazul părinților. Diferența trebuie interpretată în coroborare cu eforturile adulților de a nu transforma copiii în martori la astfel de situații. În schimb, spre deosebire de răspunsurile primite de la părinți, răspunsurile copiilor indică o incidență mai mare a violenței fizice între părinți, 8% dintre copii (față de 2% dintre părinți).

Opinii privind creșterea și educația copiilor

Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 semnifică dezechidul total, iar 10 acordul total, cea mai mare parte a părinților (6,4, valoarea medie) este de acord cu afirmația „Dacă un părinte își iubește copilul trebuie să-i îndeplinească toate dorințele”. Deși creșterea este semnificativă față de rezultatele studiului din 2013, această afirmare inechivocă a responsabilității părinților față de solicitările copiilor este contrazisă de rezultatele privind valorizarea obedienței din partea copiilor ”buni”, mai puternică decât în trecut, 76% dintre părinți situându-se în jumătatea superioară a intervalului. Această situație semnifică mai degrabă tendința generală a părinților români de a refuza respectarea autonomiei copiilor și a dreptului lor de exprimare, copiii ”buni” fiind aceia care își ascultă întotdeauna părinții. O excepție la aceste așteptări o reprezintă frecvența destul de ridicată (36%) a părinților care au declarat că temele sunt făcute de copii singuri.

Opinii generale privind sancțiunile

La întrebarea dacă disciplinarea copilului presupune aplicarea unei pedepse, doar un sfert dintre părinți (25%) au indicat un acord clar față de rolul pedepsei, 50% opunându-se aceste forme de corectare a comportamentelor considerate a fi inadecvate. Retragera privilegiilor este metoda de disciplinare preferată a părinților (57%), iar

jumătate dintre aceștia considerând că este oportună folosirea agresiunilor verbale.

Față de rezultatele cercetării din 2013, **se constată o mult mai largă acceptare a oricărui tip de sancțiune pentru a împiedica repetarea greșelii** (*”cu cât mai aspră, cu atât mai bine”*), **de la 6,6% la 12% în prezent**. Corelativ, deși redusă ca valoare statistică, dar semnificativă în ansamblul populației, se înregistrează o creștere a numărului de părinți care sunt de acord cu bătaia ca răspuns la comportamentele indzirabile. În prezent, 1,1% dintre răspunsuri indică un acord general, iar 19% doar în situații excepționale (față de 0,8% și, respectiv, 18% în 2013). Aceste rezultate arată că cel puțin 1 părinte din 5 manifestă o atitudine favorabilă față de pedeapsa corporală.

În accețiunea părinților, principalele cauze care determină neglijarea sau abuzul la adresa copiilor sunt sărăcia (68%), consumul de alcool și droguri (63%), lipsa sprijinului din partea autorităților (41%), numărul mare de copii ”nedoriți” (40%), lipsa informațiilor utile creșterii și educației copiilor (25%), lipsa serviciilor sociale de sprijin (20%). Necunoașterea legislației și afecțiunile psihice au înregistrat o frecvență de răspuns nesemnificativă.

94% dintre părinții chestionați au afirmat că, în cazul copiilor lor, frecventarea școlii are caracter regulat (cu aproape 2 procente procentuale mai mic decât cel înregistrat în studiul anterior). În cazul celor 6% dintre părinți ai căror copii nu frecventează școala cu regularitate (incluzând și 1% în care unii dintre copiii familiei merg la școală cu regularitate, dar alții nu), motivele identificate cel mai frecvent sunt reprezentate de neefectuarea lecțiilor (32%) sau starea de oboseală excesivă (32%).

Relația cu școala

Menținerea de către părinți a relației cu școala scade odată cu vârsta copiilor lor. 31% dintre părinții elevilor din ciclul primar merg la școală o dată pe lună, însă acest procent scade la 21% în cazul părinților ai căror copii sunt elevi de

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

gimnaziu și ajunge la 14% în cazul părinților de liceeni. În acest context, percepția părinților față de rezultatele școlare ale copiilor lor este una extrem de pozitivă (89% consideră că rezultatele sunt bune sau foarte bune).

Dacă analiza din 2013 indica procente foarte mici ale copiilor care își făceau temele la școală (0,39%) sau cu mediator plătit (0,39%), de data aceasta, 6% dintre respondenți afirmă că temele sunt efectuate la școală (cel mai probabil în cadrul programelor/ serviciilor de tip „Școala după Școală”), iar 5% dintre părinți spun că temele sunt făcute de copii cu ajutorul mediatorilor plătiți, situație reflectată în costurile ridicate suportate de părinți pentru a acoperi lipsa de performanță a sistemului educațional românesc.

Cei mai mulți copii spun că la școală se simt veseli (71%). În schimb, din răspunsurile copiilor, a reieșit și o pondere îngrijorătoare a stărilor emoționale negative asociate cu mediul școlar. Astfel, 19% dintre copii spun că se simt emoționați, 13% timizi, 12% sunt nesiguri, iar 10% afirmă că se simt încordați, starea de încordare crescând odată cu vârsta copiilor.

Abuzul fizic și verbal în școală

În comparație cu rezultatele studiului anterior, se remarcă o scădere a răspunsurilor copiilor care indică **situații de abuz fizic din partea cadrelor didactice (de la 7% la 5%)**. 2% dintre elevii din învățământul primar afirmă că sunt bătute deseori de cadrele didactice și 5% spun că acest lucru se întâmplă câteodată. Pentru elevii din gimnaziu, acest tip de abuz apare deseori în cazul a 1% din eșantion și câteodată pentru 5%, iar pentru liceeni, 0,2% deseori și 3% câteodată.

Comparând incidența abuzului verbal din partea cadrelor didactice cu abuzul verbal în familie (*„Ce fac profesorii voștri atunci când greșiți? Cât de des vă jignesc?”* versus *„Ți se vorbește urât acasă, ești injurat?”*), putem observa că școala este un mediu în care abuzul verbal din partea adulților este mai frecvent. Astfel, **dacă 12% dintre copii sunt expuși abuzului verbal în familie, procentul ajunge la 22% în mediul școlar** (în scădere față de 2013 când se înregistra procentul de 33%). Trebuie reținut și procentul ridicat al copiilor (76%) care spun că profesorii îi ceartă atunci când

greșesc, ceea ce arată prevalența metodelor de pedagogie critică și punitivă în detrimentul sprijinului activ al elevilor în procesul de învățare și comunicare.

Supravegherea copiilor de către părinți

În ceea ce privește controlul exercitat de părinți cu privire la petrecerea timpului liber de către copii, 71% dintre răspunsuri arată supraveghere parentală accentuată (părinții știu întotdeauna unde și cu cine se joacă sau își petrec timpul liber copiii lor), în timp ce un sfert dintre părinți (25%) știu de la copii unde și cu cine merg aceștia, dar nu verifică aceste informații, iar pentru 4% dintre părinți nu există nicio supraveghere a modului în care copiii își petrec timpul liber. Analizând răspunsurile copiilor cu privire la acest aspect, observăm că 63% spun că familia știe în permanență ce fac, în timp ce o treime dintre ei (34%) spun că supravegherea este mai puțin intensă, câteodată (27%) sau deseori (7%), iar 3% dintre răspunsuri indică o completă lipsă de supraveghere.

Pedepsele aplicate de părinți

56% dintre părinți au declarat că-și pedepsesc copiii dacă greșesc (des 23% și în situații excepționale 34%), iar 44% au afirmat că nu apelează niciodată la pedeapsă (doar 31% dintre copii au răspuns că nu sunt niciodată pedepsiți acasă). Pedepsele înseamnă restricționarea accesului la telefonul mobil (22%); restricționarea ieșirilor la joacă, afară, cu prietenii (7%) sau a accesului la calculator/ tabletă/internet (8%) și la televizor (5%); muștrări verbale, ceartă (5%); lipsa banilor de buzunar (3%); obligativitatea de a citi sau de a face lecții suplimentare (3%); pedepse corporale (1%) și obligația de efectuare a unor treburi casnice (1%).

Marea majoritate a copiilor (87%) spun că se întâmplă să fie certați de părinți, iar în cazul a 14% dintre ei, acest lucru se întâmplă des și foarte des, cearta fiind mai des întâlnită în mediul rural, scăzând odată cu vârsta copiilor. În ceea ce privește amenințarea cu pedeapsa, aproape un sfert dintre copii (24%) afirmă că părinții lor recurg la astfel de amenințări în prezența comportamentelor indezirabile, procent similar cu cel al părinților (22%).

Întrebați fiind cât cred că sunt de vinovați atunci când părinții recurg la pedeapsă, cei mai mulți copii (32%) spun că uneori sunt vinovați, iar alții nu, iar 23% dintre copii consideră însă că pedeapsa survine întotdeauna sau de obicei în situații în care vinovăția există. Deși 14% dintre copii nu asociază propria vinovăție cu pedeapsa, faptul că mare parte dintre copii găsesc justificări ale pedepsei demonstrează menținerea transmiterii culturale a necesității sancțiunilor în creșterea și educarea copiilor.

Atunci când sunt pedepsiți, copiii trăiesc stări de tristețe (38%), vinovăție (29%) și nefericire (28%). Iar 6% dintre copii afirmă că se simt lipsiți de apărare atunci când sunt pedepsiți, 3% declarând chiar că se simt părăsiți. De asemenea, copiii afirmă că suferă în tăcere (43%), plâng sau vorbesc cu cineva (36%) și doar 8% dintre respondenți indicând că, atunci când sunt pedepsiți, își închipuie că se răzbună.

În ceea ce privește teama puternică de pedeapsă, deși doar 0,1% dintre părinți afirmă că s-a întâmplat ca unul dintre copii lor să fi fugit de acasă sau să stea pe străzi de frica bătailor de acasă, aproape **unul din zece copii (10%) spune că i s-a întâmplat să nu se ducă acasă de teama de nu fi pedepsit**, iar în cazul a 2% acest lucru s-a întâmplat des și foarte des.

Abuzul verbal în familie

Ca atitudine generală, jumătate dintre părinți (50%) afirmă că nu sunt de acord ca, atunci când un copil greșește, părintele să țipe la el. 42% dintre părinți acceptă această reacție doar în situații excepționale, în timp ce 8% au exprimat un acord general. 16% dintre părinți au admis că au existat situații în care au folosit măcar una dintre următoarele tipuri de sancțiuni la adresa propriilor copii: au folosit cuvinte dure la adresa copilului (10%), au înjurat copilul, folosind cuvinte indecente (4%), au închis copilul într-o altă cameră, în întuneric sau în genunchi (5%) sau au făcut de rușine copilul în fața altor copii/adulți (2%).

Din perspectiva răspunsurilor primite de la copii, **abuzul verbal în familie atinge o incidență de 12%** și înregistrează o scădere cu 4 pp față de rezultatele studiului din 2013.

Abuzul fizic în familie

Ca atitudine generală față de pedeapsa corporală, **21% dintre părinți și-au exprimat acordul față de bătaie ca modalitate de sancționare a comportamentelor indezirabile ale copiilor**, cu o creștere cu 1,7% a atitudinii constatate în studiul anterior. Atunci când sunt au fost întrebați cât de des s-a întâmplat în ultimul an să-și bată copilul/copii, părinții răspund pozitiv în proporție de 28% (foarte rar 28%, rar 9% și des 1%), înregistrând o scădere cu 10 puncte procentuale față de nivelul înregistrat prin analiza similară publicată în 2013. Deși formele grave de pedepsire fizică sunt confirmate într-o proporție mai mică față de anii anteriori, lovirea cu palma sau urecherea copilului rămânând relevante pentru situația din România (22%). Pentru următoarele situații, a fost înregistrată o situație similară (1% fiecare): lovire cu producerea de urme pe corpul copilului; bătaia cu obiecte care provoacă suferință fizică mare (curea, nuia); legarea copilului ca să nu poată pleca, scoaterea copilului din casă. Abuzul fizic în familie cu consecințe severe (*"În ultimul an vi s-a întâmplat ca unul dintre copiii dvs să fie bătut așa de tare de unul dintre membrii familiei încât să trebuiască să fie internat în spital?"*) a fost raportat de 0,3% dintre respondenți, în toate cazurile tatăl fiind indicat ca autor al abuzului.

Cu toate că majoritatea copiilor (94%) spun că se simt în siguranță în familie și doar 3% afirmă că niciodată nu se simt în siguranță acasă, **din răspunsurile primite de la copii, rezultă o incidență mult mai mare a aplicării pedepselor fizice (46%), în comparație cu cea recunoscută de părinți (28%), atât în ceea ce privește formele „ușoare”, cât și ceea ce privește formele severe**. În ceea ce privește lovirea cu mâna, observăm că 1 din 10 copii (10%) se confruntă cu această formă de abuz fizic des sau foarte des. În funcție de mediul de rezidență, acest tip de pedeapsă este aplicat mai des copiilor din mediul rural. Îngrijorătoare sunt pedepsele care presupun punerea în genunchi a copiilor (5), arsurile provocate cu diverse obiecte (țigara, fierul de călcat sau apă clocotită) (1%) și internarea în spital ca urmare a bătăii (1%).

Raportându-ne la rezultatele demersului anterior de cercetare, observăm următoarele aspecte care rezultă din răspunsurile copiilor:

STUDIUL PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

- Scade incidența abuzului fizic „ușor” (lovirea cu palma) – de la 62% la 46%;
- Scade ușor incidența lovirii cu bățul/nuiaua - de la 18%, la 13%;
- Cu excepția lovirii cu o curea (a cărei incidență crește cu aproape 2 puncte procentuale), scade incidența pedepselor fizice aplicate cu alte obiecte (furtun, lingură de lemn, vergea).

Exploatarea și neglijarea fizică a copiilor

Deși aparent nesemnificativ statistic, exploatarea copiilor în familie (cu incidență între 0,1% și 0,5%) declarată de părinți înseamnă în realitate mii de copii în această situație.

În schimb, **4% dintre copii spun că au fost trimiși de părinți să muncească contra unei remunerații și în detrimentul frecventării școlii**, fenomen care atinge un nivel semnificativ mai mare în rândul băieților (7% față de 2% în cazul fetelor). În mod similar, un procent mult mai mare de copii (8%) spun că se întâmplă să nu meargă la școală pentru a avea grijă, acasă, de frații mai mici. Exploatarea prin trimiterea la cerșit a fost raportată de 1% dintre copii, fenomenul scăzând cu 2 puncte procentuale în intensitate în comparație cu rezultatele studiului anterior.

În ceea ce privește satisfacerea nevoilor alimentare ale copiilor, observăm că, deși doar 6% dintre copii au spus că mâncarea de acasă este bună, dar nu mănâncă destul, iar 1% consideră că mâncarea de acasă nu este bună și nu mănâncă destul, un procent mult mai mare dintre respondenți (18%) afirmă că li se întâmplă să meargă la culcare deși încă le este foame. **Procentul copiilor care merg la culcare flămânzi și furtul comis pentru a mânca (2%) nu au scăzut în incidență față de studiul din 2013.**

3% dintre copii spun că au suferit de frig pe durata iernii, deoarece nu au avut haine călduroase, iar 3% din cauza lipsei încălzirilor adecvate anotimpului rece.

Neglijarea medicală sub aspectul nevizitării la medic în caz de boală afectează peste un sfert dintre copii (26%), în scădere față de 2013 (34%). Copiii din mediul rural sunt mai vulnerabili în fața acestui fenomen, 29% dintre ei aflându-se în astfel

de situații, pe fondul slabei dezvoltări a rețelei de sănătate în mediul rural.

Bunăstare și neglijare emoțională

Analizând datele privind timpul alocat de părinți copiilor în comparație cu rezultatele studiului anterior, conform declarațiilor părinților, constatăm o scădere drastică a timpului petrecut împreună de părinți și copii. Astfel, în cazul copiilor sub 10 ani, procentul părinților care petrec peste două ore jucându-se cu cei mici coboară de la 92% la 42%, iar ponderea părinților care nu alocă deloc timp acestor activități rămâne constantă, la o valoare de aproximativ 1%.

Scăderea este și mai semnificativă în cazul părinților ai căror copii au peste 10 ani, cu o valoare reprezentând 21% față de 70% în 2013, iar ponderea celor care nu alocă deloc timp acestor interacțiuni crește de la 2% la 15%.

Peste 90% dintre copii (92%) consideră că au o relație bună sau foarte bună cu părinții sau persoanele în grija cărora se află, copiii din mediul rural și cei de vârste mai mici apreciind într-o măsură mai mare calitatea relației cu familia. În mod similar, marea majoritate a copiilor (98%) sunt de părere că părinții lor sunt interesați de ceea ce fac. În ceea ce privește petrecerea timpului liber, aproape jumătate dintre copii (48%) au menționat că petrec acest timp fie cu persoane din afara familiei (44%), fie singuri (4%).

Ca aspect îngrijorător, observăm că **1 copil din 7 (13%) s-a aflat în situația de a-și dori să-și părăsească propria familie în favoarea alteia**. Similar, 12% dintre copii se bucură foarte rar sau niciodată de formele fizice de manifestare a afecțiunii părinților (îmbrățișări, mângâieri), iar 21% afirmă că părinții le cumpără rar sau niciodată jucării sau alte lucruri pe care și le doresc.

Abuzul în afara familiei

În ceea ce privește incidența violenței fizice în afara familiei, 5% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, unul dintre copii a venit acasă bătut, procentul copiilor care au semnalat părinților astfel de situații fiind similar.

Analizând expunerea copiilor la imagini cu

conținut sexual, sub 1% dintre părinți spun că s-a întâmplat ca unul dintre copiii lor să fi văzut persoane adulte făcând sex, iar în ceea ce privește abuzul sexual asupra copiilor, **3% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, s-a întâmplat ca unul dintre copii să fi fost victimă a abuzului sexual**, în aproape două treimi dintre cazuri (61) agresorul fiind o persoană necunoscută. Incidența raportată de copii cu privire la abuzul sexual se situează la nivelul de 4% (ponderea celor care au raportat cel puțin una din forme) și variază între 1% și 5%, în funcție de dimensiunea măsurată. Pe toate dimensiunile măsurate, incidența crește odată cu vârsta copiilor.

În comparație cu rezultatele studiului anterior, remarcăm o creștere semnificativă a procentului părinților care recunosc incidența abuzului sexual asupra copilului/copiilor lor (de la 0,5% la 3,2%), dar este dificil de stabilit dacă această creștere semnifică o creștere a incidenței abuzului sexual asupra copiilor sau doar o mai bună conștientizare a fenomenului de către părinți și/sau o mai bună comunicare pe aceste subiect sensibil între părinți și copii.

Peste un sfert dintre copii au fost expuși imaginilor cu caracter sexual, internetul reprezentând mediul care vulnerabilizează copiii în cea mai mare măsură din această perspectivă (26%), urmat de televizor (23%) și **situația de martori la relația sexuală între adulți (7%)**. Un aspect important de luat în considerare de către părinți este siguranța online copiilor. Datele acestei cercetări arată că imaginile și clipuri video care îi înfățișează nud sau într-o ipostază sexuală au fost postate în cazul a 5% dintre copii.

Un procent ridicat **2,9% dintre adolescenți au declarat că au fost obligați să întrețină relații sexuale împotriva voinței lor**, situație care e în măsură să indice un fenomen de subraportare a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor. Consiliul Europei estima 2020, în Raportul referitor la punerea în aplicare a Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, că, în Europa, 90% dintre cazurile de agresiune sexuală asupra copiilor nu ajung în atenția poliției ori a instanțelor judecătorești.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Rezultate comparative 2001-2013-2021

Tip de abuz - răspunsurile părinților	Incidență 2001	Incidență 2013	Incidență 2021
abuz verbal	28-38%	3-5%	16%
abuz fizic			
- bătaie cu mâna fără a-i produce copilului urme	38%	38%	22%
- bătaie cu diverse obiecte	10%	2%	1%
- copilului îi rămân urme	6%	2-3%	1%
abuz emoțional	24-48%	2-3,3%	2-5%
amenințări		19%	22%
neglijare	62%	45%	15%
exploatarea copilului	7%	1-2%	0,1-0,5%
abuz sexual (în afara familiei)	0,1%	0,5%	3,2%

Tip de abuz - răspunsurile copiilor despre părinți	Incidență 2001	Incidență 2013	Incidență 2021
abuz verbal	22%	16%	12%
abuz fizic			
- bătaie cu mâna fără a-i produce copilului urme	84%	62%	46%
- bătaie cu diverse obiecte	29%	18%	20%
- copilului îi rămân urme	10%	5%	5%
abuz emoțional	21%	3-5%	1-5%
amenințări		33,5%	24%
neglijare	7-17%	8-18%	4-26%
exploatarea copilului	9%	2-8%	4%
abuz sexual (în afara familiei)	2-5%	1-3%	0,7-4,8%

Tip de abuz - răspunsurile copiilor despre cadrele didactice	Incidență 2001	Incidență 2013	Incidență 2021
abuz fizic	31%	7%	5%
abuz verbal/emoțional		33%	22%
copiii sunt certați	68%	86%	76%

Metodologie

Metoda de cercetare folosită, în cazul ambelor grupuri țintă (părinți și copii) a fost ancheta pe bază de chestionar, după cum urmează:

1. Ancheta în rândul părinților

A avut drept grup țintă gospodăriile (familiile) cu cel puțin un copil cu vârsta până în 18 ani în îngrijire.

Eșantionul ales a fost de tip stratificat, probabilist, trisadial și a avut drept criterii de stratificare regiunile de dezvoltare (Nord – Est, Sud – Est, Sud, Sud – Vest, Vest, Nord – Vest, Centru, București – Ilfov), mediul de rezidență (urban – rural) și mărimea localităților și ciclul de studiu al copiilor.

Volumul eșantionului de părinți a fost de 880 persoane, iar eșantionarea s-a făcut prin selecție probabilistică a localităților și a persoanelor (selecție probabilistică, cu pas statistic și metoda zilei de naștere).

Eșantionul este reprezentativ la nivel național, pentru populația grupului țintă, cu eroare tolerată de +/- 3,4% la un nivel de încredere de 95%.

Interviurile s-au desfășurat la domiciliul subiecților în ianuarie 2020.

2. Ancheta în rândul copiilor

A avut aceeași distribuție teritorială ca cea în rândul părinților, iar volumul său a fost de 1.115 de persoane.

Eșantionul folosit este reprezentativ pentru populația școlară (din ciclurile primar, gimnazial și liceal sub 18 ani), cu o eroare tolerată de +/- 3%, la un nivel de încredere de 95 %.

Culegerea datelor s-a făcut prin metoda autocompletării, iar selecția școlilor, claselor și a elevilor a fost aleatoare.

Chestionarele au fost completate în școli, în două valuri, respective ianuarie 2020 și septembrie – octombrie 2020.

Instrumentele de cercetare (chestionarele utilizate) au urmărit următoarele dimensiuni:

Chestionarul adresat părinților: structura familiei, condiții de locuire, situația materială și financiară a familiei, existența /inexistența conflictelor în familie și tipul acestora, abuzul de substanțe, comportamentul părinților față de copil (îngrijire, comportament afectiv, comunicare, supraveghere, petrecerea timpului cu copilul, comportamente de pedepsire a copilului, exploatarea copilului) etc.

Chestionarul adresat copiilor: date sociodemografice ale copiilor și părinților, structura familiei și condiții de locuire, percepția copilului asupra situației materiale a familiei, abuzul și neglijarea copilului (climatul afectiv din familie, receptivitatea părinților la nevoile copilului, atenția acordată copilului în familie, modalități de pedepsire a copilului), întrebări referitoare la comportamentul și starea afectivă a copilului care a suferit diverse pedepse.

Datele cantitative au fost analizate prin procedee specifice statistice descriptive sau inferențiale.

Rezultate. I. Condiții de viață și locuire

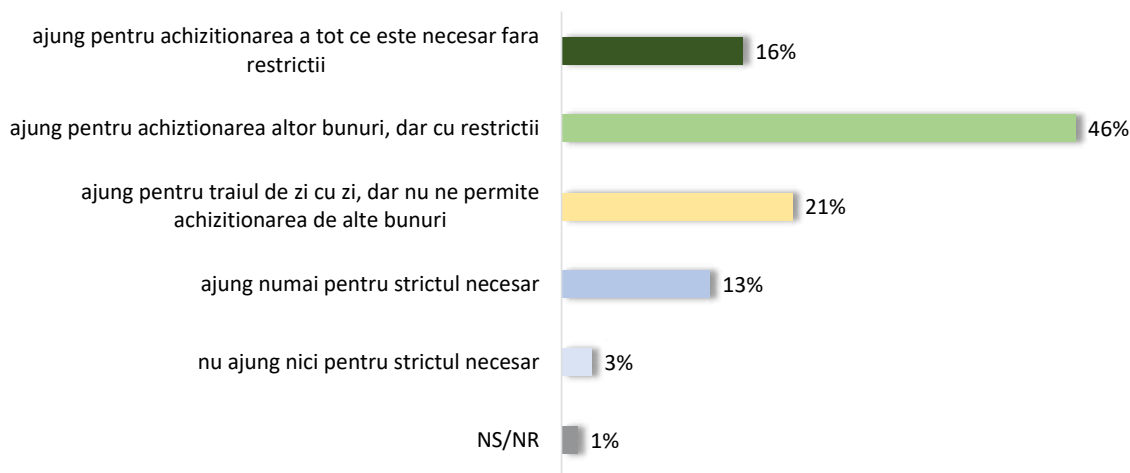
Opinia părinților

La nivelul eșantionului de părinți, venitul mediu total al familiilor este de 4510 lei pe lună, nivel puțin mai scăzut, însă comparabil cu venitul mediu total pe gospodărie indicat de Institutul Național de Statistică pentru anul 2019 (4790 lei)¹.

Analizând modul în care respondenții își percep nivelul veniturilor raportat la necesități, observăm că aproape jumătate dintre ei (46%) consideră că veniturile familiei ajung atât pentru traiul de zi cu

zi, cât și pentru achiziționarea altor bunuri, dar cu restricții, în timp ce doar 16% dintre respondenți afirmă că veniturile le permit achiziționarea a tot ce este necesar, fără restricții. La polul opus, 3% dintre părinți consideră că veniturile nu ajung nici pentru strictul necesar, 13% spun că își permit doar strictul necesar, iar 21% se află în situația de a putea face față doar cheltuielilor de zi cu zi, fără a-și permite însă și achiziția altor bunuri.

Cum apreciați veniturile actuale ale familiei dvs. în raport cu necesitățile ?

Comparând aceste răspunsuri cu cele primite la aceeași întrebare în cadrul ediției anterioare² a studiului, putem observa o îmbunătățire evidentă a percepției părinților cu privire la măsura în care veniturile familiilor acoperă nevoile. Astfel, la ediția din 2013, 19 % dintre respondenți au indicat că veniturile familiei nu acoperă nici strictul necesar, în timp ce 45% considerau că banii le ajung doar pentru strictul necesar. Scăderea riscului de sărăcie sau excludere socială în acest interval a fost și mai puternică în rândul gospodă-

riilor cu copii, diferența fiind de aproape 14 puncte procentuale (de la 46% în 2013 la 32% în 2019³).

Această evoluție a percepției subiective a veniturilor este în conformitate cu datele statistice oficiale, care indică o scădere semnificativă a ratei riscului de sărăcie sau excludere socială, de la 42% în 2013 la 31% în 2019

La întrebarea referitoare la evoluția nivelului de trai al familiei în comparație cu anul anterior, cei mai mulți respondenți au indicat o îmbunătățire

¹ Institutul Național de Statistică, baza de date statistice TEMPO-online, cod tabel BUF104J – ABF, consultat la 12.04.2021

² Organizația Salvați Copiii, Abuzul și neglijarea copiilor – Studiu sociologic la nivel național, 2013

³ Eurostat, cod tabel ilc_peps03, consultat la 12.04.2021.

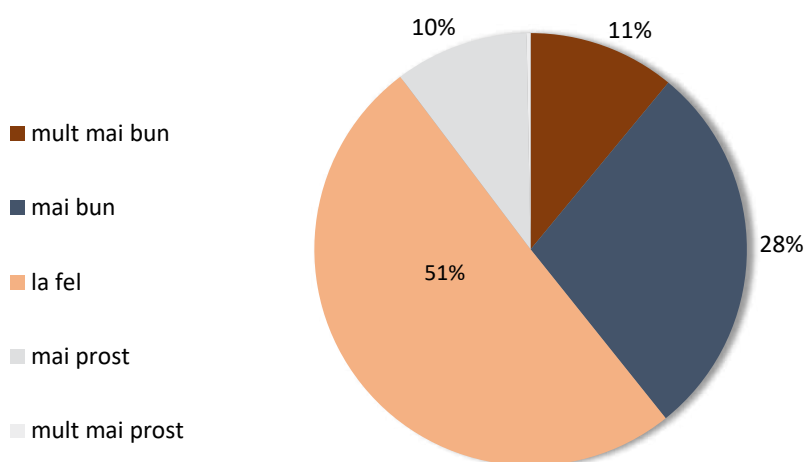

(39%) sau o situație similară (51%), în timp ce doar 10% dintre respondenți apreciază că nivelul de trai al familiei a suferit o deteriorare.

În analiza acestor opinii, este important să ținem cont de faptul că răspunsurile părinților au fost

obținute înainte ca pandemia COVID-19 să-și fi produs efectele asupra economiei și nivelului de trai al populației.

Cum este nivelul dumneavoastră de trai actual comparativ cu anul trecut?

Deși perspectiva asupra nivelului de venituri și a evoluției acestora poate părea una optimistă, observăm totuși că una din cinci familii (22%) s-a aflat des sau foarte des în cel puțin două dintre următoarele situații de deprivare: lipsa banilor pentru cheltuielile zilnice, întârzieri la plata cheltuielilor locative sau a altor taxe, imposibilitatea de a cumpăra copiilor bunurile necesare, imposibilitatea de a cumpăra copiilor alte bunuri, cu utilitate educativă sau recreativă (cărți, jucării), nevoia de a împrumuta bani sau lipsa resurselor financiare

pentru alimentele de bază. Deși în scădere față de rezultatele studiului anterior, o proporție semnificativă a părinților afirmă în continuare că, în ultimul an, s-au aflat în situația de a rămâne fără bani pentru alimentele de bază (41% față de 45% în 2013) sau pentru cheltuielile zilnice (67% față de 82% în 2013), de a nu-și putea permite achiziționarea bunurilor necesare copiilor (59 % față de 70% în 2013) sau alte lucruri (cărți, jucării) pe care copiii lor și le-ar dori sau pe care ar fi vrut să le ofere acestora (63 % față de 76% în 2013).

În ultimul an (2019), cât de des ...?	Foarte des	Des	Rar	Foarte rar	Niciodată	NS/NR
1. vi s-a întâmplat să rămâneți fără bani pentru cumpărăturile/cheltuielile zilnice?	3%	13%	21%	29%	34%	-
2. vi s-a întâmplat să trebuiască să întârziati cu plata cheltuielilor pentru casă sau a altor taxe?	6%	14%	19%	32%	29%	0%
3. se întâmplă să nu le puteți cumpăra copiilor dvs. bunurile necesare?	5%	9%	19%	27%	40%	1%

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

4. se întâmplă să nu puteți cumpăra copiilor alte lucruri (jucării, cărți etc.) pe care și le-ar dori sau pe care ați vrea să le oferiți?	7%	11%	21%	25%	36%	1%
5. împrumutați bani ca să vă mai descurcați o vreme?	4%	10%	15%	30%	41%	0%
6. se întâmplă să nu aveți bani pentru a vă cumpăra alimente de bază (pâine, zahăr, ulei, fructe etc.)?	3%	9%	11%	18%	58%	1%

Opinia copiilor

Cei mai mulți dintre copiii din eșantion (81%) apreciază că situația financiară a familiei lor este la fel ca cea a altor copii de vârsta lor (prieteni, colegi), în timp ce 13% consideră că provin din familii mai bogate decât colegii sau prietenii, iar doar 6% simt că familiile lor sunt mai sărace. Este interesant de observat că respondenții din mediul urban resimt mai acut diferențele de statut socioeconomic, 7% dintre copiii de la oraș apreciind că familiile lor sunt mai sărace decât ale colegilor (în comparație cu doar 3% dintre copiii care locuiesc în mediul rural). Analizând răspunsurile în funcție de nivelul de învățământ, remarcăm că elevii de gimnaziu sunt cei care, într-o măsură mai mare, resimt aceste diferențe de statut socioeconomic, 16% dintre ei apreciind că familiile lor sunt avantajate, în timp ce 8% consideră că familiile lor sunt dezavantajate în comparație cu ale colegilor/prietenilor.

Față de rezultatele studiului anterior, putem observa o creștere a procentului copiilor care sunt de părere că familiile lor sunt mai avantajate din perspectiva statutului socioeconomic (de la 10% la 13%), dar și o ușoară creștere a procentului celor care consideră că provin din familii mai vulnerabile (de la 4% la 6%).

Cei mai mulți dintre copii apreciază că părinții le satisfac nevoile materiale. Astfel, pentru 92% mănucarea de acasă este bună și mănucă suficient, 91% afirmă că familiile le achiziționează

toate rechizitele și bunurile necesare pentru școală, 97% cred că hainele lor sunt adecvate, iar 97% au aceeași opinie despre încălțăminte. Și în cazul acestui set de întrebări, remarcăm un grad mai redus de mulțumire în cazul copiilor din mediul urban și al elevilor din gimnaziu, înregistrându-se diferențe cuprinse între 1,2 și 6,3 puncte procentuale față de mediile eșantionului. Ceea ce trebuie reținut însă este procentul de 8% al copiilor care fie nu sunt mulțumiți de mănucarea de acasă, fie consideră că este insuficientă. De altfel, 3% dintre părinții declară că se întâmplă foarte des să nu aibă banii necesari pentru a cumpăra alimente de bază (pâine, fructe, ulei, zahăr etc.).

Totodată, remarcăm că, la nivelul tipurilor de nevoi materiale analizate, gradul cel mai redus de satisfacere apare în cazul resurselor necesare pentru școală, 7% dintre copii apreciind că familiile le pot cumpăra doar o parte din lucrurile necesare, alte aproape 2 procente (1,9%) afirmând că părinții le cumpără foarte puțin din ceea ce au nevoie pentru școală, iar sub un procent (0,5%) dintre răspunsuri indicând o totală neacoperire a acestor nevoi.

Aceste opinii ale copiilor nu fac decât să confirme concluziile altor analize ale Salvați Copiii România prin care s-a atras, în mod repetat, atenția asupra amplitudinii și gravității fenomenului costurilor ascunse ale educației.⁴

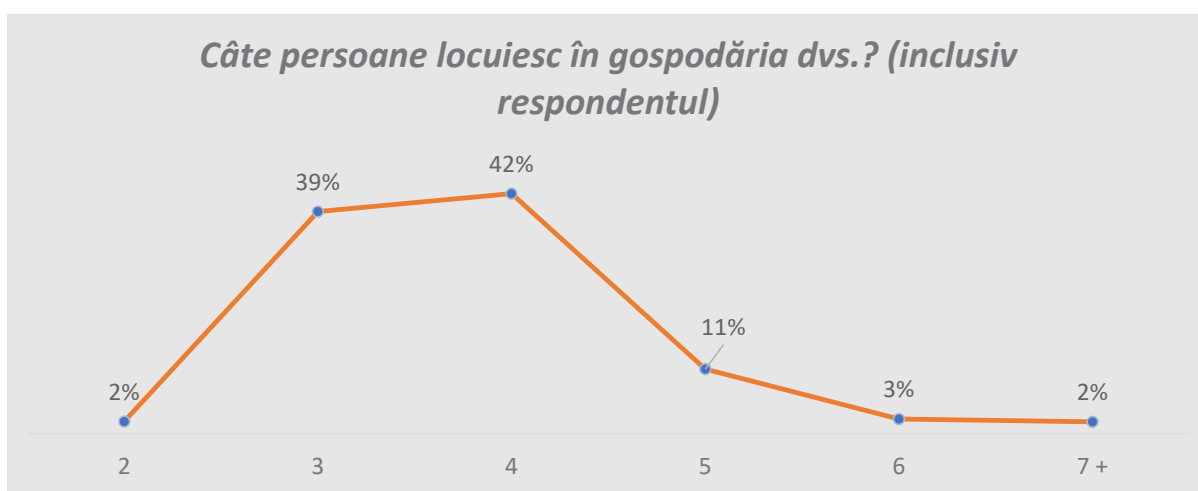
4 Organizația Salvați Copiii, „Învățământul gratuit COSTĂ! Cercetare cu privire la costurile „ascunse” din educație” – 2010, „COSTURILE

II. Structura familiei

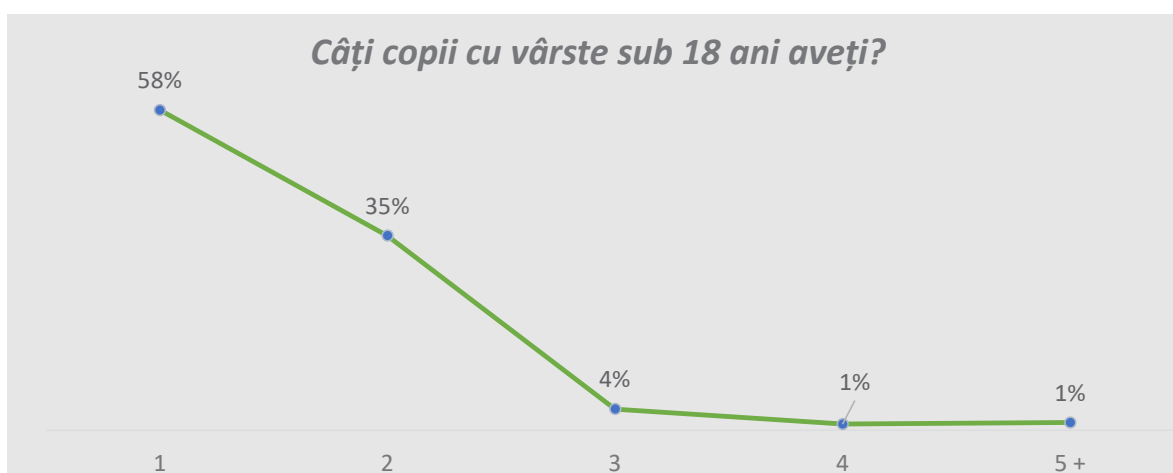
La nivelul eșantionului de părinți, numărul mediu de persoane din gospodărie este de 3,8, cele mai multe familii având trei sau patru membri (39%, respectiv 42%). Proporția familiilor monoparentale

la nivelul eșantionului este de 2%, în timp ce familiile compuse din cinci sau mai mulți membri (adulți plus copii) reprezintă 16% din eșantion.

În ceea ce privește numărul de copii, media la nivelul eșantionului este de 1,5, cele mai multe familii din eșantion având unul (58%), respectiv doi

copii cu vârsta sub 18 ani (35%), în timp ce familiile cu trei sau mai mulți copii reprezintă mai degrabă excepția.

În vasta majoritate a cazurilor (97%), copiii locuiesc împreună cu familia respondenților, iar excepțiile, în număr de 24, reprezintă situații în care copiii locuiesc alături de celălalt părinte (18 cazuri), la bunici (3 cazuri) și doar câte un caz

în care copilul/copiii se află în grija altor rude, în protecție specială sau adopție.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

De asemenea, pentru 99% dintre respondenți, toți copiii trăiesc, excepțiile fiind reprezentate de decese la naștere (3), decese cauzate de nașterea prematură (30 și decese cauzate de afecțiuni (3).

O altă dimensiune care a fost analizată în chestionarul pentru părinți este reprezentată de viciile sau comportamentele de risc în rândul adulților, cu potențiale efecte negative asupra siguranței și bunăstării copiilor. Astfel, am analizat incidența la nivelul membrilor familiei (respondent, soț/soție, alt membru al familiei), a următoarelor comportamente de risc: consumul intens de alcool, tutun sau droguri, precum și experiența privării de libertate.

Fumatul reprezintă adicția cel mai frecvent raportată, dar îngrijorător este și procentul de familii în care cel puțin un membru adult este consumator de alcool.

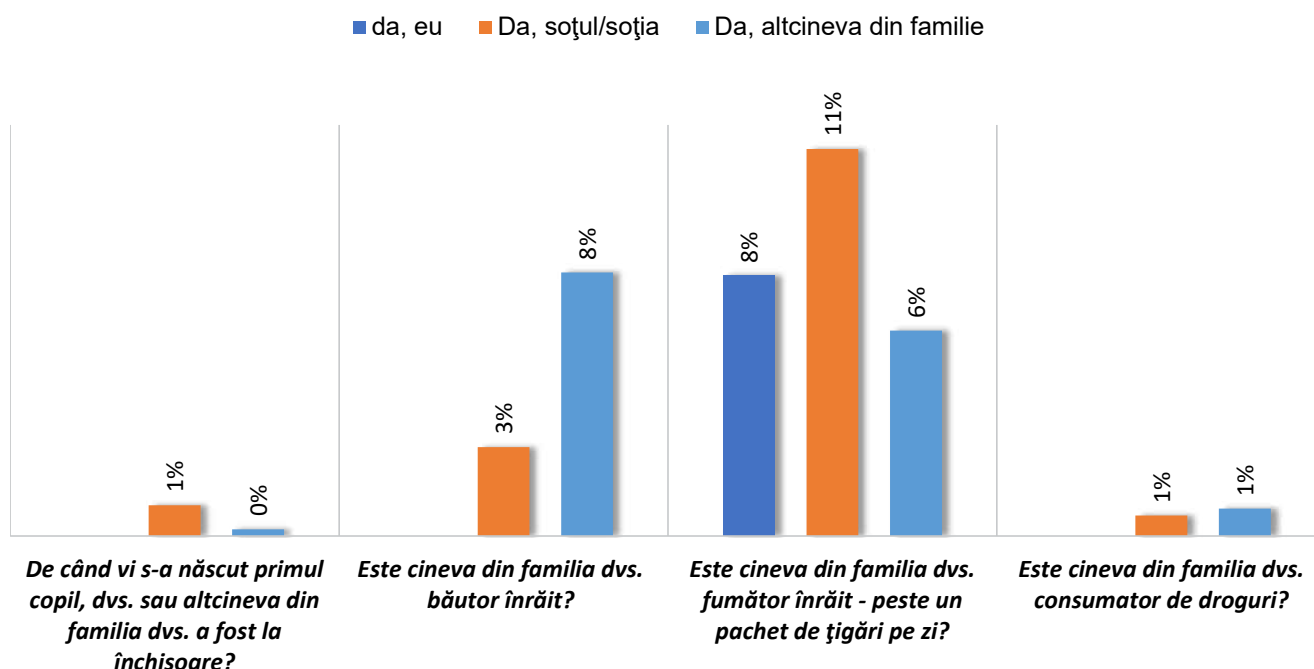
La nivelul eșantionului, peste un sfert (27%) dintre

familii înregistrează cel puțin unul dintre aceste comportamente de risc cu potențial impact negativ asupra copiilor, în timp ce 0,6% dintre familii au membri care prezintă toate cele trei tipuri de adicții analizate.

Stilul de viață al părinților prin adoptarea comportamentelor de risc influențează percepția copiilor asupra acestor practici, prin preluarea lor, la vârsta adolescenței, considerându-le "firești" atâta vreme cât pot fi observate la membrii familiei ori ai comunității în care trăiesc.

În plus, în ceea ce privește consumul de tutun al părinților, fumatul pasiv devine un factor de risc pentru copiii acestora.

Salvați Copiii a atras atenția în 2019 asupra incidenței ridicate în România a consumului de tutun (1 din 7 copii) și țigărele electronice (1 din 12) în rândul copiilor între 13 și 15 ani.

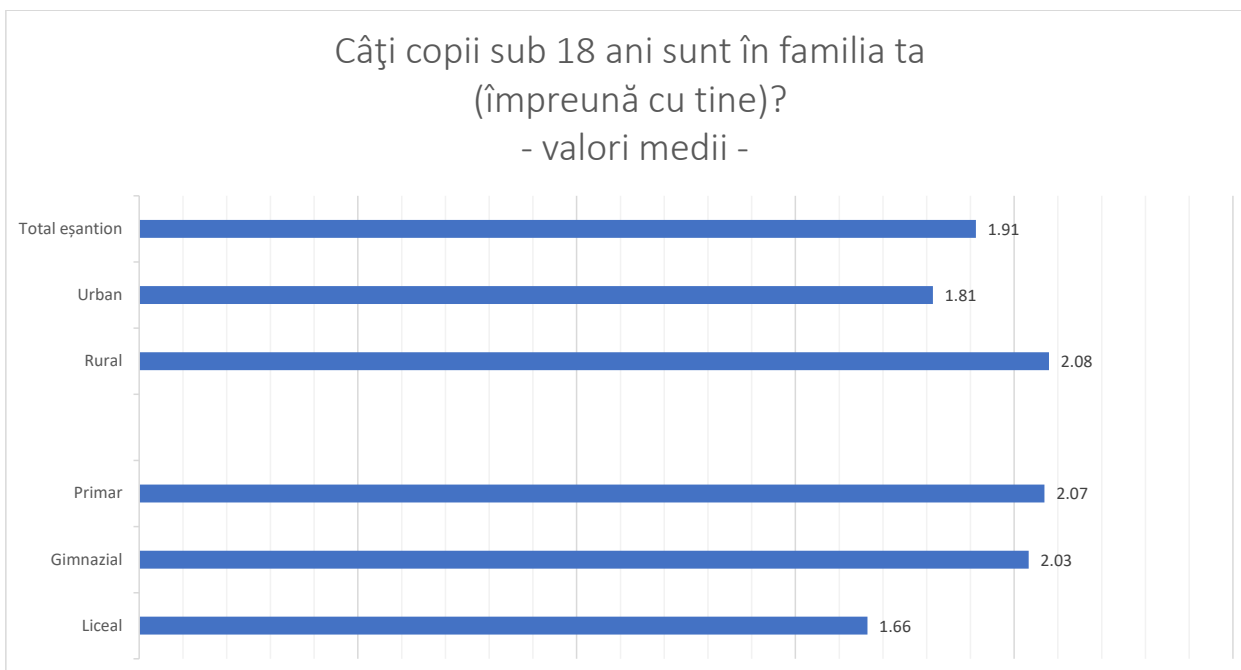
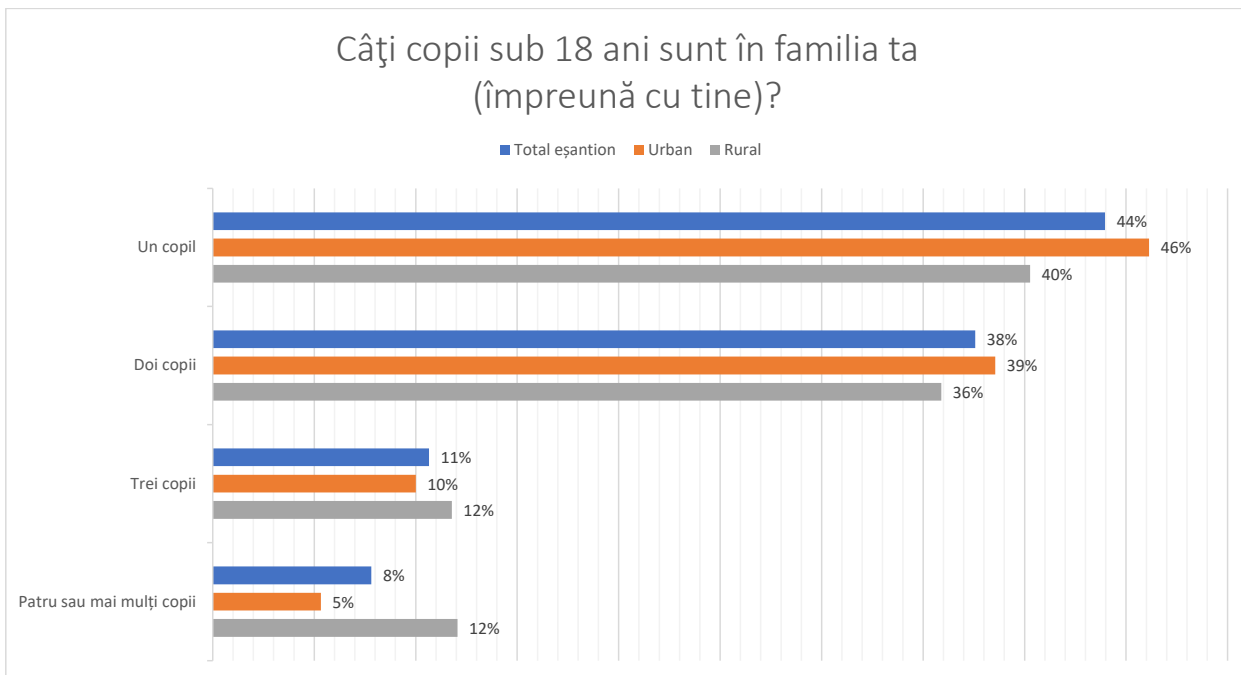

Opinia copiilor

În cazul eșantionului de copii, structura indicată a familiei este una similară. Astfel, 44% dintre copii sunt singuri la părinți, alți 38% provin din familii cu doi copii, iar 11% au doi frați, diferența fiind reprezentată de familii cu peste trei copii.

Diferențele între respondenții din mediul rural și cei din mediul urban nu sunt foarte mari – numărul mediu de copii/familie la nivelul eșantionului fiind de 1,91, cu valori de 1,81 în mediul urban și 2,08 în mediul rural.

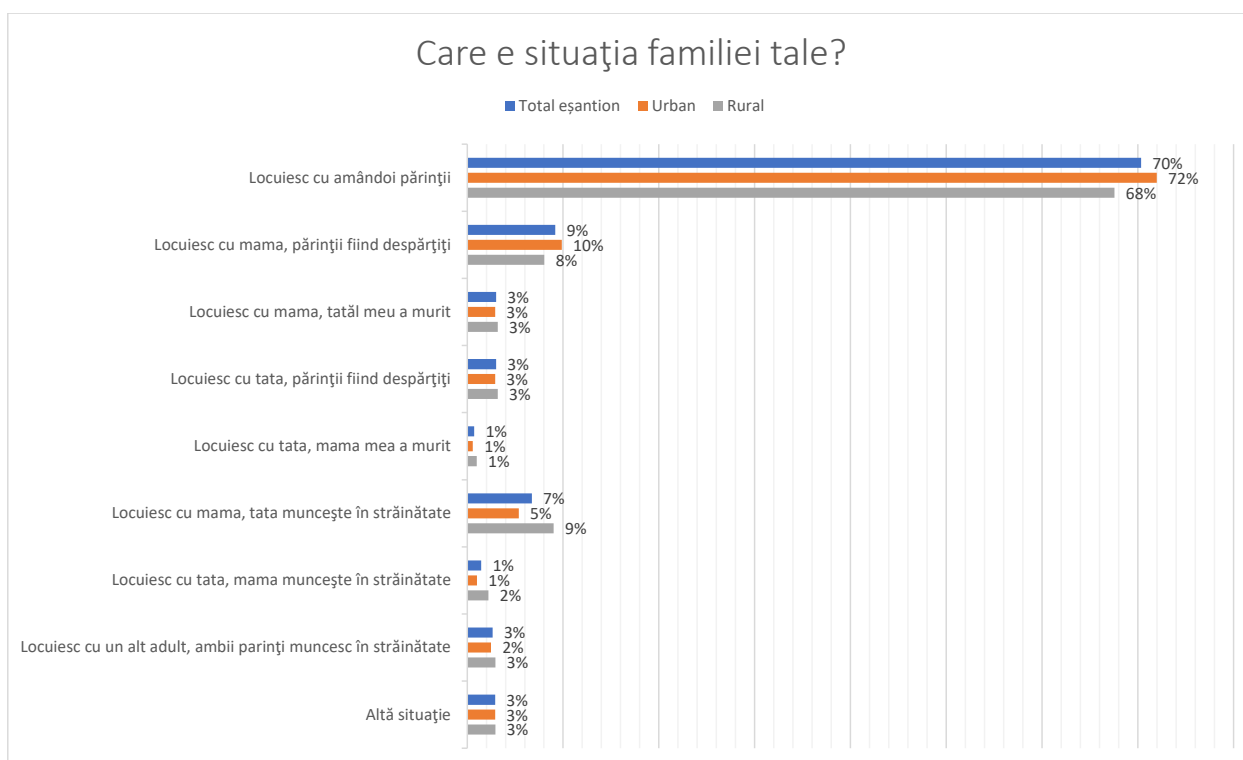

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Peste jumătate (51%) dintre copiii care au completat chestionarul se află în poziția de frate/soră mai mare, iar puțin peste o treime (35%) au un frate/soră mai mare.

În ceea ce privește situația familiei, 70% dintre respondenți locuiesc cu ambii părinți, următoarea cea mai frecventă situație (aproape unul din cinci cazuri) fiind a copiilor care locuiesc doar

cu mama, ca urmare a divorțului părinților (9%), a decesului tatălui (3%) sau a plecării tatălui la muncă în străinătate (7%). Puțin peste 5% dintre copiii chestionați locuiesc cu tatăl (în urma divorțului, a decesului sau a plecării în străinătate a mamei), diferența fiind reprezentată de situațiile în care respondenții se află în grija unui alt adult, ambii părinți fiind plecați la muncă în străinătate, precum și de alte situații.

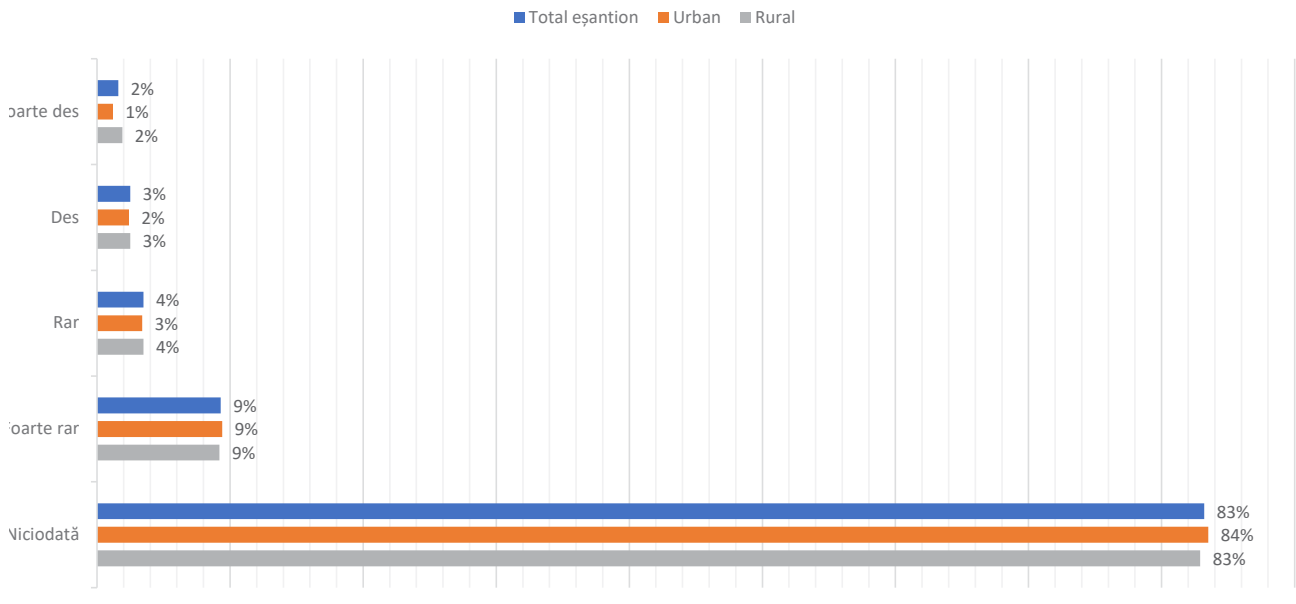
Analizând răspunsurile în funcție de mediul de locuire, observăm că, în cazul copiilor din mediul rural, este mai frecventă situația în care unul sau ambii părinți sunt plecați la muncă în străinătate, în această situație aflându-se 14,1% dintre respondenții din mediul rural, în comparație cu 8,9% dintre cei din mediul urban. În schimb, în mediul urban sunt ușor mai frecvente situațiile în care structura familiei este modificată de divorț (12,8% dintre copiii de la oraș crescând în astfel de familii, în comparație cu 11,2% dintre cei de la sat).

În ceea ce privește comportamentele de risc/viciile

adultilor din familie, chestionarul pentru copii a cuprins două întrebări având ca scop măsurarea incidenței consumului excesiv de alcool în familie și consecințele acestui consum asupra siguranței copiilor. Astfel, aproape 1 din 6 copii (17%) a indicat că se întâmplă ca unul din părinții să bea mult alcool (diferențele între mediul de locuire nefiind semnificative), iar aproape unul din 20 de copii (5%) a fost în situația de a fi expus unor acțiuni indecente atunci când unul din părinți se afla sub influența alcoolului.

Unul dintre părinții tăi bea mult?

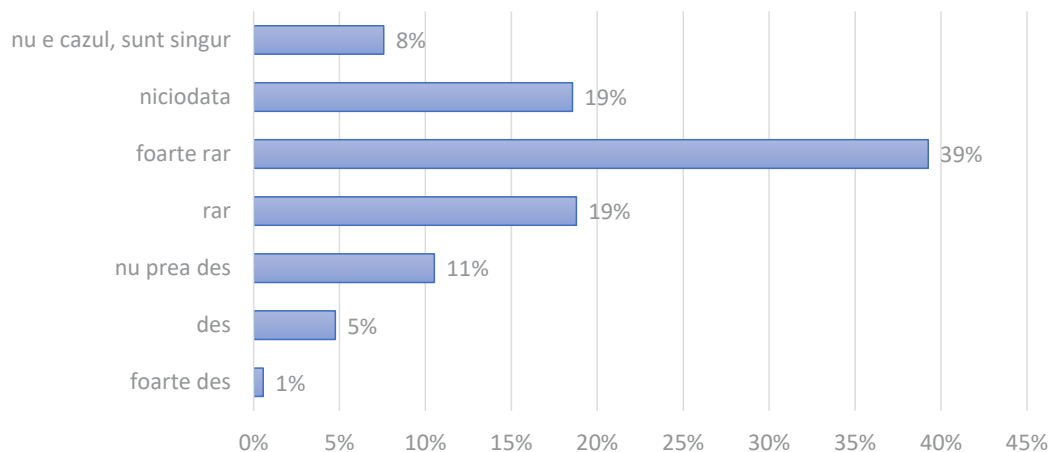
III. Climat familial

Opinia părinților

Prima dimensiune explorată prin chestionarul pentru părinți, cea a certurilor între parteneri, ne arată că astfel de situații apar în aproape trei sferturi dintre familiile cu copii (73%). În 6% dintre

familii, aceste tensiuni apar des și foarte des, în timp ce 11% dintre respondenții adulți au apreciat că aceste situații sunt nu foarte dese, iar 39% au indicat o frecvență foarte redusă.

Cât de des se întâmplă să vă certați cu soțul/soția dvs.?

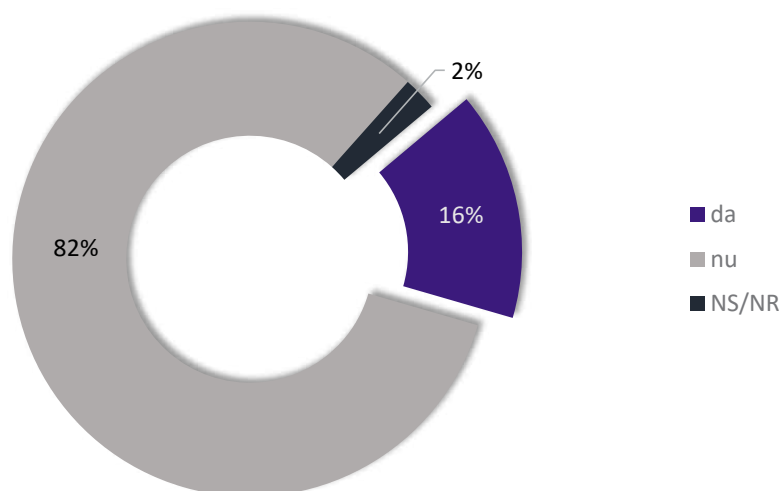

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

În schimb, din răspunsurile părinților, putem concluziona că marea parte a familiilor (82%) încearcă să nu expună copiii acestor tensiuni între

adulți, în condițiile în care doar 16% dintre respondenți au recunoscut că certurile între părinți au loc în prezența copiilor.

De obicei când vă certați cu soțul/soția o faceți în prezența copiilor?

Raportându-ne la rezultatele studiului anterior, putem observa că a scăzut procentul respondenților care admit existența certurilor între parteneri (de la 83% la 73%), în schimb s-a înregistrat o ușoară creștere (cu 2 puncte procentuale) a celor care admit că astfel de situații au loc în prezența copiilor.

Tot în comparație cu rezultatele studiului anterior, a scăzut și procentul părinților care semnalează existența unor incidente de violență fizică între parteneri (de la 6% la 2%).

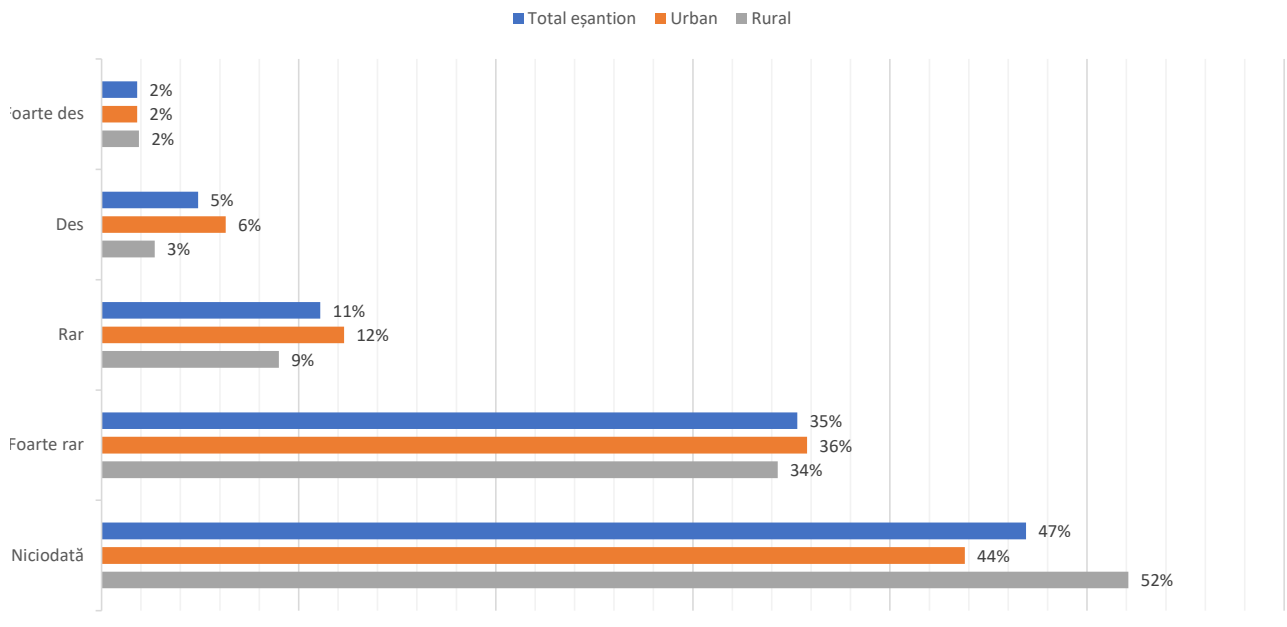
Opinia copiilor

Copiii care au completat chestionarul aflat la baza acestui studiu au indicat într-o măsură mai redusă decât adulții existența unor certuri între părinți, 47% dintre ei menționând că astfel de tensiuni nu apar niciodată între părinții lor. Diferența trebuie interpretată în coroborare cu eforturile adulților de a nu transforma copiii în martori la astfel de situații.

Remarcăm că respondenții din mediul rural au apreciat într-o măsură semnificativ mai mare că părinții lor nu se ceartă niciodată (52% față de 44% pentru copiii din mediul urban).

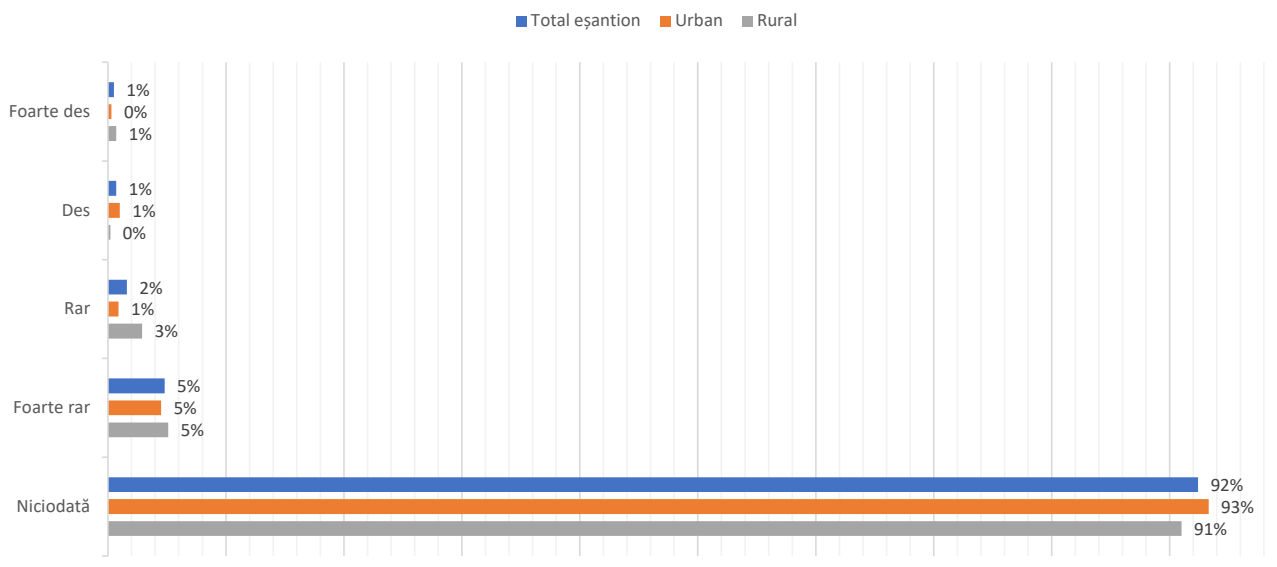
Părinții tăi se ceartă?

În schimb, spre deosebire de răspunsurile primite de la părinți, răspunsurile copiilor indică o incidență mai mare a violenței fizice între părinți, 8% dintre copii (față de 2% dintre părinți) menționând

că astfel de incidente au loc între părinții lor. Mai mult decât atât, 1% dintre respondenții copii apreciază că astfel de situații au loc des și foarte des.

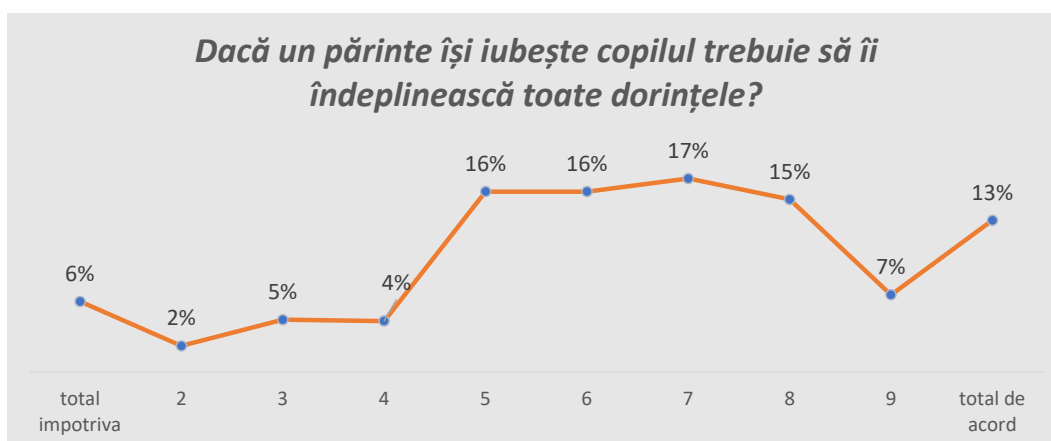
Se întâmplă ca părinții tăi să se lovească unul pe altul atunci când se ceartă?

IV. Opinii generale privind educația copiilor

Cea mai mare parte a părinților sunt de acord cu afirmația „Dacă un părinte își iubește copilul trebuie să-i îndeplinească toate dorințele”. Astfel, pe o scală de la 1 la 10, unde 1 semnifică dezacordul total, iar 10 acordul total, valoarea medie la nivel de eșantion este de 6,4, iar aproape jumătate dintre

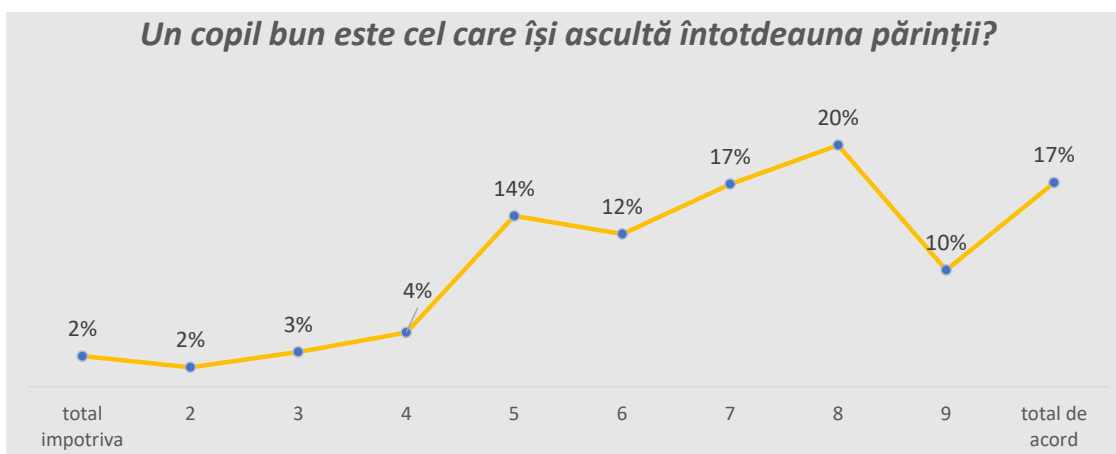
răspunsuri (48%) se situează între valorile 6 și 8. Doar 17% dintre respondenți au optat pentru valori care să reflecte mai degrabă dezacordul față de această afirmație (între 1 și 4), în timp ce, pentru un părinte din cinci (20%), acordul este foarte puternic (valori de 9 și 10).

Analizând evoluția în timp, observăm o creștere semnificativă a măsurii în care părinții sunt de acord cu această afirmație, în condițiile în care, la ediția anterioară a studiului, aproape un sfert dintre părinți (23%) au optat pentru valori între 1 și 4, și doar 15% au ales valori aflate la vârful scalei (9 și 10).

În ceea ce privește valorizarea obedienței („Un copil bun este cel care își ascultă întotdeauna

părinții?”), nivelul mediu la nivel de eșantion este 7, peste trei sferturi dintre răspunsurile părinților indicând acordul față de această afirmație (76% dintre respondenți optând pentru nivelurile din jumătatea superioară a intervalului), în timp ce 11% dintre părinți sunt de părere că un copil „bun” poate fi și acela care nu ascultă întotdeauna și 14% dintre opinii nici nu validează nici nu invalidează afirmația.

În comparație cu ediția anterioară a studiului, remarcăm o valorizare mai ridicată a obedienței, cu o scădere cu 3 puncte procentuale a răspunsurilor din intervalul 1- 4 (de la 14% la 11%) și o creștere cu 18 puncte procentuale (de la 58% la 76%) a răspunsurilor din jumătatea superioară a intervalului.

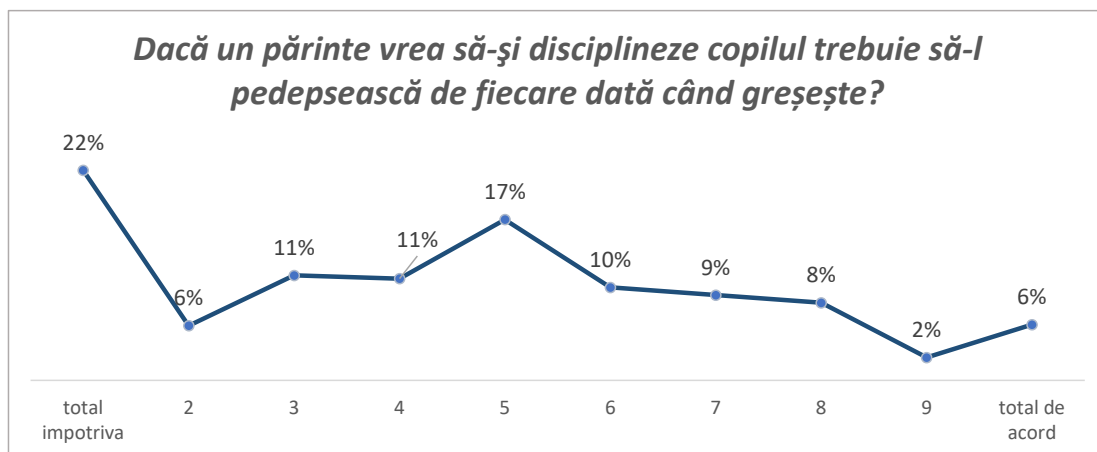
Graficul de mai sus arată că 1 părinte din 6 este total de acord (nivelul 10 al scalei) cu afirmația că un copil trebuie să-și asculte în orice condiții părintele, ceea ce indică refuzul de a respecta autonomia și inițiativele copiilor. Acest rezultat

coincide cu concluziile unui alt studiu realizat la începutul acestui an care arată aceeași proporție a părinților pentru care independența și creativitatea copiilor, într-un context școlar, nu reprezintă trăsături dezirabile pentru 1 părinte din 6 în România.⁵ Valorizarea obedienței în dauna încurajării autonomiei la copii este caracteristică mediilor sociale afectate de sărăcie și în care performanța școlară nu reprezintă prioritatea familiei ori a comunității, participarea copiilor la muncile din gospodărie ori din afara ei fiind considerată extrem de importantă.

V. Opinii generale privind sancțiunile

Și în ceea ce privește atitudinea față de rolul pedepsei în disciplinarea copiilor (*"dacă un părinte vrea să-și disciplineze copilul trebuie să-l pedepsească de fiecare dată când greșește"*), observăm o schimbare a opiniei părinților față de studiul anterior. Astfel, dacă la ediția din anul 2013, cei mai mulți părinți au optat pentru valoarea de mijloc a eșantionului (33% alegând 5), de data aceasta

cele mai multe răspunsuri se situează în partea de jos a scalei, cu un maximum de 22% pentru nivelul 1 care semnifică dezacordul total, în timp ce jumătate dintre părinți (50%) au selectat valori între 1 și 4 și doar un sfert dintre ei (25%) au exprimat opțiuni care să indice acordul față de rolul pedepsei în disciplinarea copiilor (în intervalul 7 – 10).

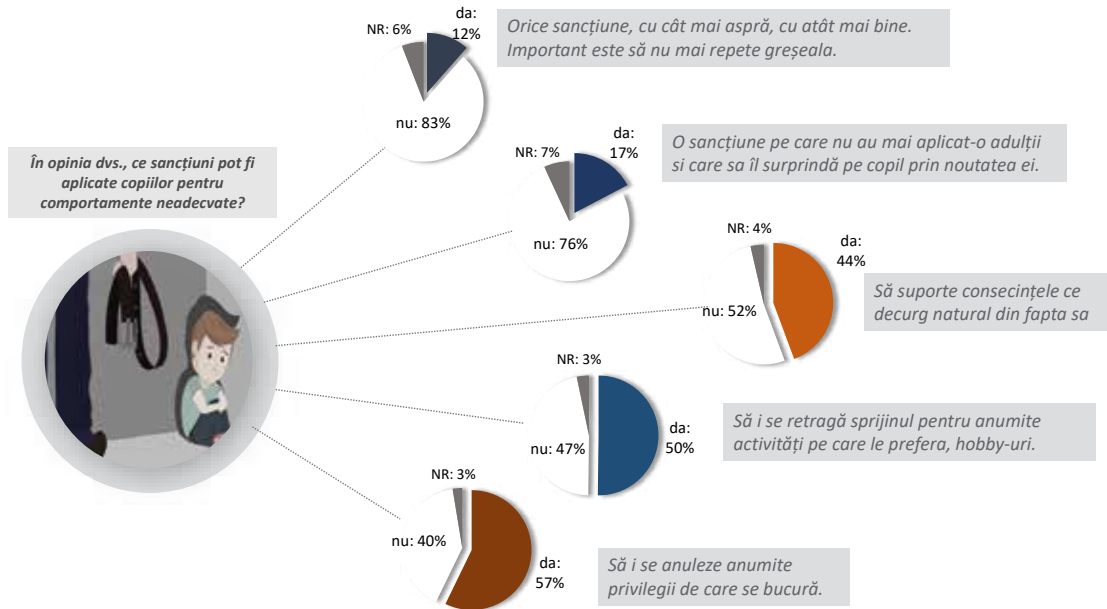
În ceea ce privește natura sancțiunilor care pot fi aplicate copiilor pentru comportamente neadecvate, retragerea privilegiilor pare a întruni în cea mai mare măsură acordul părinților (57% dintre părinții chestionați considerând că acest tip de sancțiune este acceptabil), urmată de retragerea sprijinului pentru anumite activități preferate (susținută de 50% dintre părinți). 44% dintre respondenți au fost de acord cu faptul că

o sancțiune acceptabilă este a lăsa copilul să suporte consecințele care decurg natural din fapta sa, în timp ce doar 17% dintre părinți consideră că este acceptabilă o sancțiune pe care adulții nu au mai aplicat-o și care poate să surprindă copilul prin noutatea sa. Puțin peste 1 din 10 respondenți (12%) susțin sancțiunile aspre și aprobă aplicarea oricărui tip de sancțiune de natură a-l determina pe copil să nu mai repete greșeala.

5 Percepția publică privind educația timpurie în România, IRES, Centrul Step by Step, 2021. Link: <https://bit.ly/3F5jNXN>

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

PRACTICI PARENTALE/ RELAȚII ÎN FAMILIE

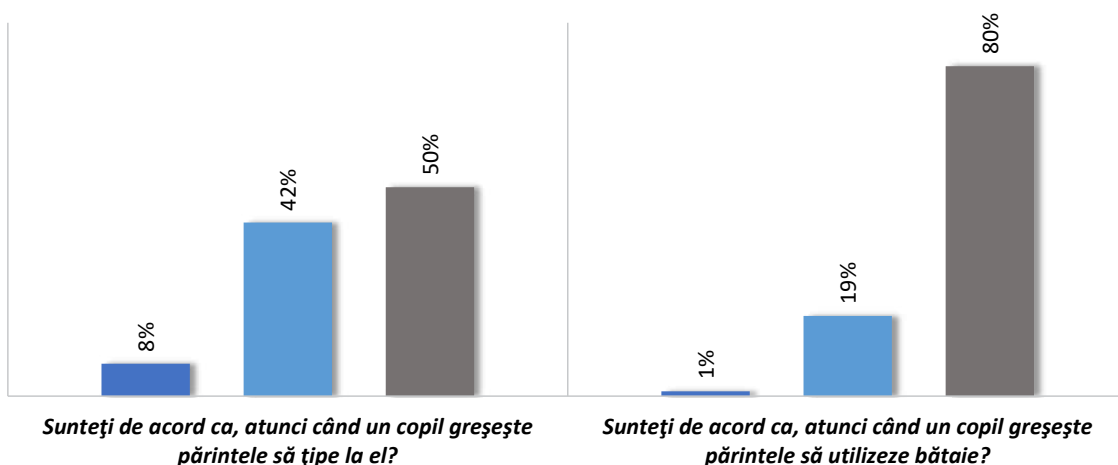
În comparație cu rezultatele studiului din 2013, putem observa o ușoară creștere a procentului părinților care susțin sancțiunile de tip retragere a privilegiilor sau accesului la hobby-uri (cu circa 2 puncte procentuale), dar și al celor care consideră acceptabile sancțiunile noi (cu 3,7 pp). Scade, în schimb, ponderea părinților care cred că este potrivită suportarea consecințelor care decurg în mod natural din comportamentul indezirabil (cu 8,7 pp). O creștere semnificativă (5,4 pp) se observă și în cazul părinților adepți ai sancțiunilor aspre.

Jumătate dintre părinți (50%) sunt de acord ca, atunci când un copil greșește, părintele să țipe

la el, pentru 8% dintre părinți acordul fiind unul general, iar pentru 42% acordul este limitat la situațiile excepționale. Rezultatele studiului anterior au indicat un procent de 5% al celor care acceptă fără rezerve acest tip de reacție și de 47% al celor care îl acceptă doar în situații excepționale.

Procentul respondenților care sunt de acord cu bătaia ca răspuns la comportamentele indezirabile stagnează, 1,1% dintre răspunsuri indicând un acord general (față de 0,8% în 2013), iar 19% dintre respondenți au exprimat un acord parțial, limitat la situațiile cu caracter excepțional (față de 18% în 2013).

■ Da ■ Doar în situații excepționale ■ Nu, în nici un caz

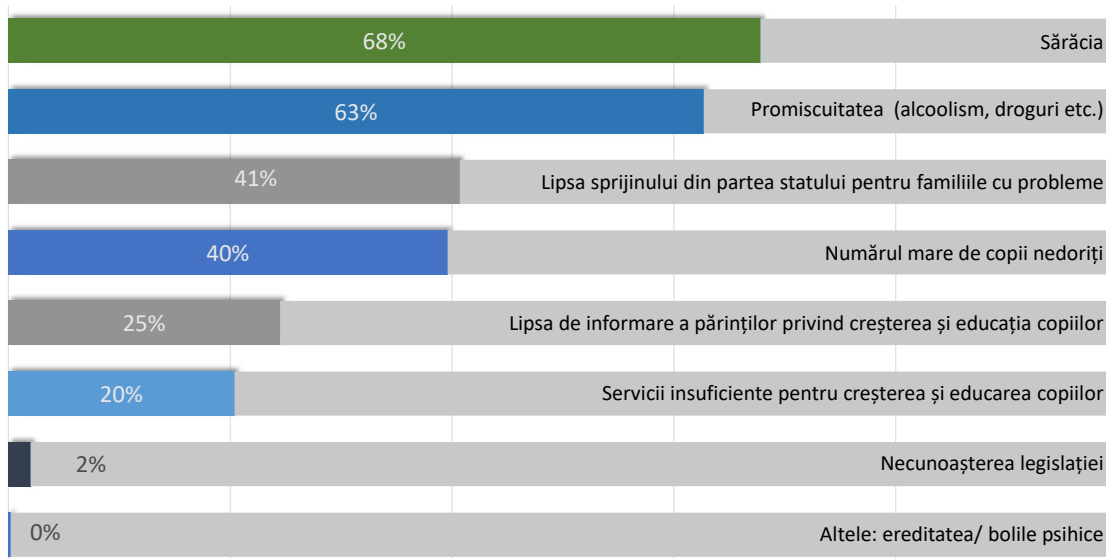

Opiniile părinților cu privire la principalele cauze care determină neglijarea sau abuzul împotriva copiilor creionează un clasament al factorilor de risc în care sărăcia (68%) și adicțiile (consumul de alcool și droguri – 63%) se află pe primele locuri, urmate fiind de lipsa de sprijin din partea statului pentru familiile cu probleme (41%) și numărul mare de copii nedorțiți (40%). Un procent semnificativ de respondenți au considerat că principalele cauze sunt lipsa de informare a părinților privind

creșterea și educația copiilor (25%) și insuficiența serviciilor pentru creșterea și educarea copiilor (20%). Un procent mult mai mic de părinți au optat pentru cauze cum ar fi necunoașterea legislației (2%) sau cauze de altă natură (cum ar fi ereditatea sau bolile psihice), sub 1 procent.

”Care credeți că sunt principalele două cauze pentru care copiii sunt neglijați sau abuzați în unele familii? (sunt posibile mai multe variante de răspuns)”

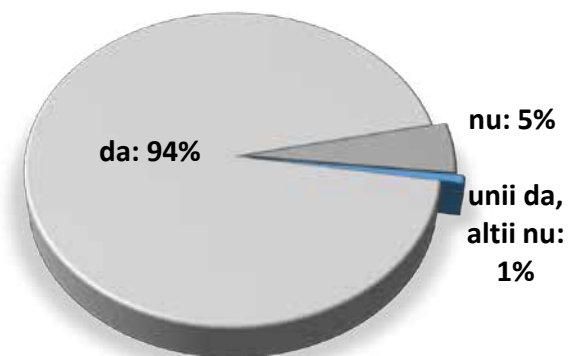
Care credeți că sunt principalele două cauze pentru care copiii sunt neglijați sau abuzați în unele familii? (sunt posibile mai multe variante de răspuns)”

VI. Relația cu școala

94% dintre părinții chestionați au afirmat că, în cazul copiilor lor, frecventarea școlii are caracter regulat (rezultat cu aproape 2 pp mai mic decât cel înregistrat la ediția anterioară a studiului). Pentru 1% din eșantion, există diferențe în rândul propriilor copii, în sensul în care unii dintre copiii familiei merg la școală cu regularitate, dar alții nu.

Copilul / copiii frecventează școala cu regularitate?

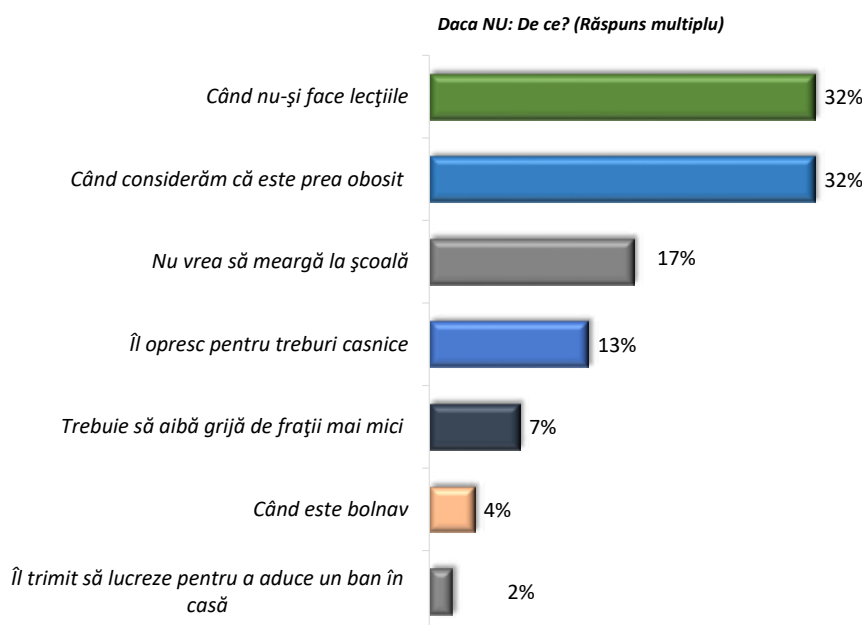
STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

În cazul celor 5% dintre părinți ai căror copii nu frecventează școala cu regularitate, motivele identificate cel mai frecvent sunt reprezentate de neefectuarea lecțiilor (32%) sau starea de oboseală excesivă (32%). Coroborat cu scăderea procentului părinților care au indicat o frecvență regulată a școlii, frecvența ridicată cu care aceste motive sunt identificate trebuie să reprezinte un semnal de alarmă față de efortul depus și timpul alocat de copii pentru îndeplinirea sarcinilor legate de participarea școlară și față de impactul acestora asupra stării de bine a copiilor, dar și asupra finalităților procesului educativ.

Alte motive identificate de părinți pentru nefrecventarea cu regularitate a școlii de către copiii lor sunt: lipsa dorinței de a merge la școală (17%), starea de boală (4%), dar și cauze care țin de exploatarea copiilor în familie: treburile casnice

(13%), îngrijirea și supravegherea fraților mai mici (7%) sau munca pentru obținerea unor venituri suplimentare (2%).

Putem observa din declarațiile părinților ai căror copii nu frecventează cu regularitate școala că, pentru 22% dintre copiii acestor familii, ceea ce reprezintă 1% din eșantionul total, accesul la educație le poate fi restrâns pentru motivul implicării lui în efortul general al familiei de a-și asigura veniturile necesare traiului. În date absolute, rezultă că, în România, cel puțin 25.000 de copii se află în această situație, un semnal de alarmă pentru autorități. Deși numărul copiilor a căror educație este compromisă prin folosirea lui în gospodărie ori în afara ei, prin comparație, raportarea acestei forme de abuz serviciilor de protecție a drepturilor copilului este extrem de scăzută (389 de cazuri în 2019 și 220 în 2020)⁶.

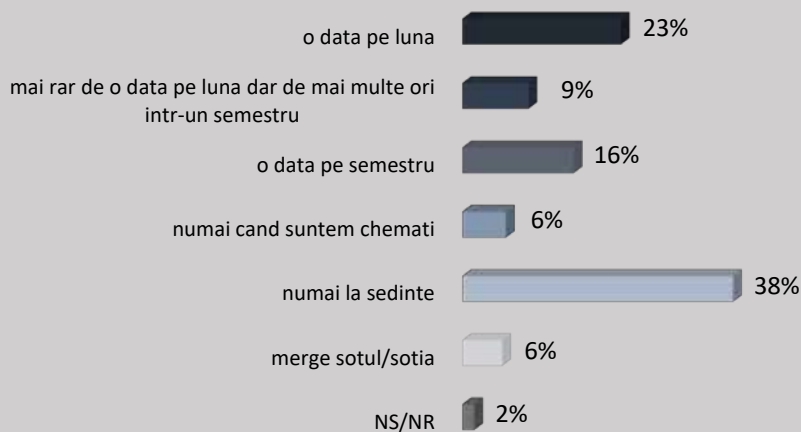
În ceea ce privește menținerea relației cu școala, peste o treime (38%) dintre părinți afirmă că merg la școală pentru a se interesa de situația copilului doar cu ocazia ședințelor cu părinții. Mai puțin de un sfert (23%) dintre respondenți afirmă că vizitele au o frecvență lunară, iar alte 6 procente se interesează de situația școlară a copilului doar atunci când sunt solicitați de cadrele didactice. Analizând

răspunsurile părinților în funcție de nivelul de învățământ frecventat de copii, putem observa că frecvența vizitelor la școală scade odată cu vârsta copiilor. Astfel, 31% dintre părinții elevilor din ciclul primar merg la școală o dată pe lună, însă acest procent scade la 21% în cazul părinților ai căror copii sunt elevi de gimnaziu și ajunge la 14% în cazul părinților de liceeni.

⁶ Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopție. Link: <http://andpdca.gov.ro/w/statistici/>

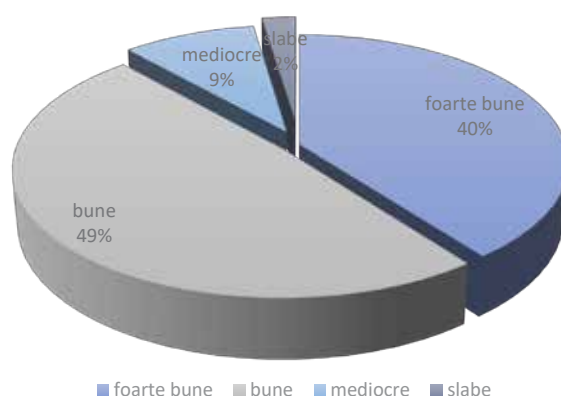
În ultimul an de învățământ (2018-2019) de câte ori ați fost la școală să vă interesați de copil /copii?

Analizând percepția părinților cu privire la rezultatele școlare ale copiilor lor, observăm că cei mai mulți consideră că acestea sunt bune (49%) sau foarte bune (40%). Doar 9% dintre părinți consideră că rezultatele școlare sunt mediocre, iar 2% le apreciază ca fiind slabe. În comparație

cu rezultatele studiului anterior, se observă o ușoară scădere a procentului părinților mulțumiți de rezultatele școlare ale copiilor lor (o diferență de 3 pp între procentele cumulate ale celor care apreciază rezultatele copiilor ca fiind bune și foarte bune).

Cum apreciați rezultatele școlare ale copilului dvs.?

În ceea ce privește ajutorul și supravegherea la teme, răspunsul indicat cu cea mai mare frecvență (36%, întrebare cu răspuns multiplu) este cel care evidențiază autonomia copiilor în acest proces ("Își face lecțiile singur"). A doua variantă ca frecvență (32%) ne indică, la fel ca și la ediția anterioară a studiului, rolul mai pregnant jucat de mame în sprijinirea și supravegherea educației copiilor.

În comparație cu rezultatele studiului din 2013, observăm o puternică tendință de „externalizare” a procesului de supraveghere și facilitare a efectuării temelor. Astfel, dacă rezultatele studiului anterior au indicat procente foarte mici ale copiilor care își făceau temele la școală (0,39%) sau cu mediator plătit (0,39%), de data aceasta, 6% dintre respondenți afirmă că temele sunt efec-

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

tuate la școală (cel mai probabil în cadrul programelor/serviciilor de tip „Școală după școală”), iar 5% dintre părinți spun că temele sunt făcute de copii cu ajutorul meditatorilor plătiți. Această tendință confirmă rezultatele analizelor efectuate

de Salvați Copiii România cu privire la costurile ascunse ale educației, analize care au evidențiat creștere constantă a incidenței costurilor legate de meditații și serviciile de tip „Școală după școală”.

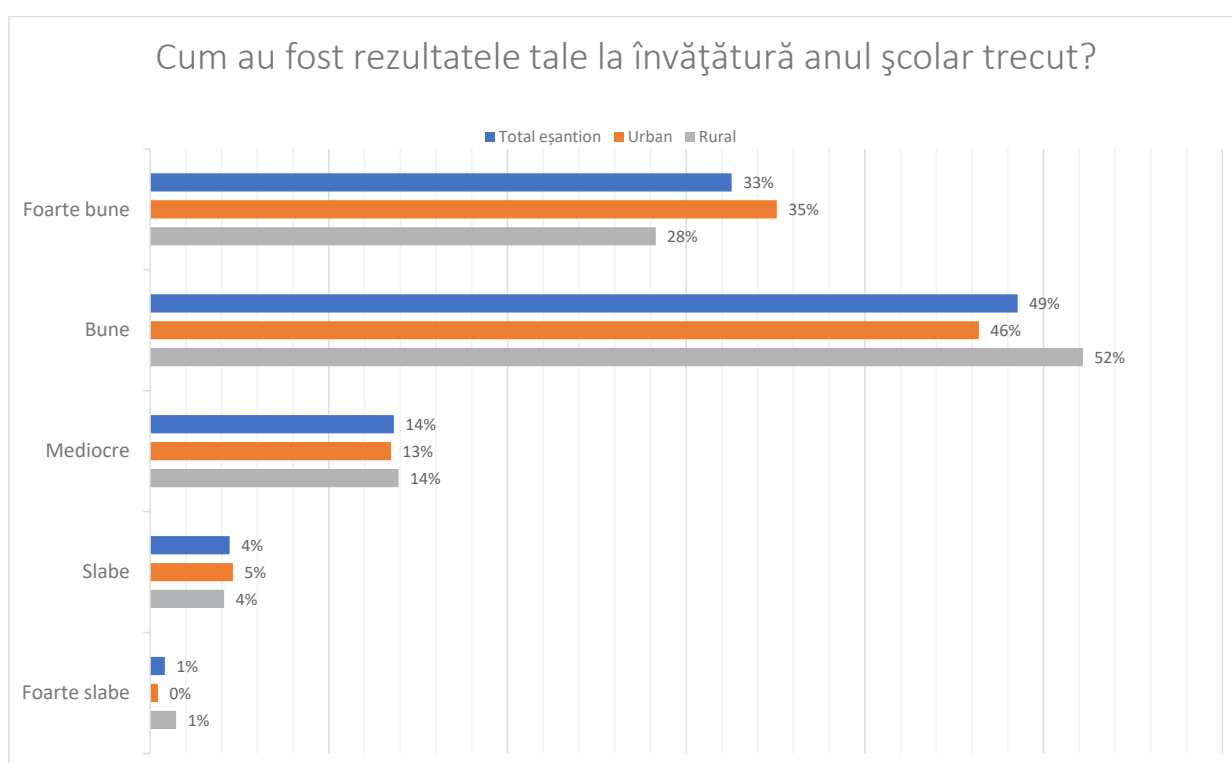
Cine îl ajută/verifică pe copil, cel mai mult, la lecții în familia dvs.? (Răspuns multiplu)

	2021	2013
Își face lecțiile singur	36%	28%
Mama	32%	42%
Ambii părinți	23%	19%
Le face la școală	6%	0,4%
Le face cu meditator plătit	5%	0,4%
Bunicii	5%	3%
Tata	4%	6%
Frații mai mari	3%	3%

Opinia copiilor

Prin comparație cu răspunsurile primite de la părinți, copiii par a avea o opinie mai critică privind rezultatele lor școlare. Astfel, sub o treime dintre elevi (33%) sunt de părere că rezultatele lor din anul școlar anterior sunt foarte bune, iar 49% (un procent similar cu cel al părinților) consideră că au avut rezultate bune. În schimb, 14% apreciază că au avut rezultate mediocre, 45% cred despre rezultatele lor că au fost slabe, iar 1% le consideră foarte slabe. Față de rezultatele

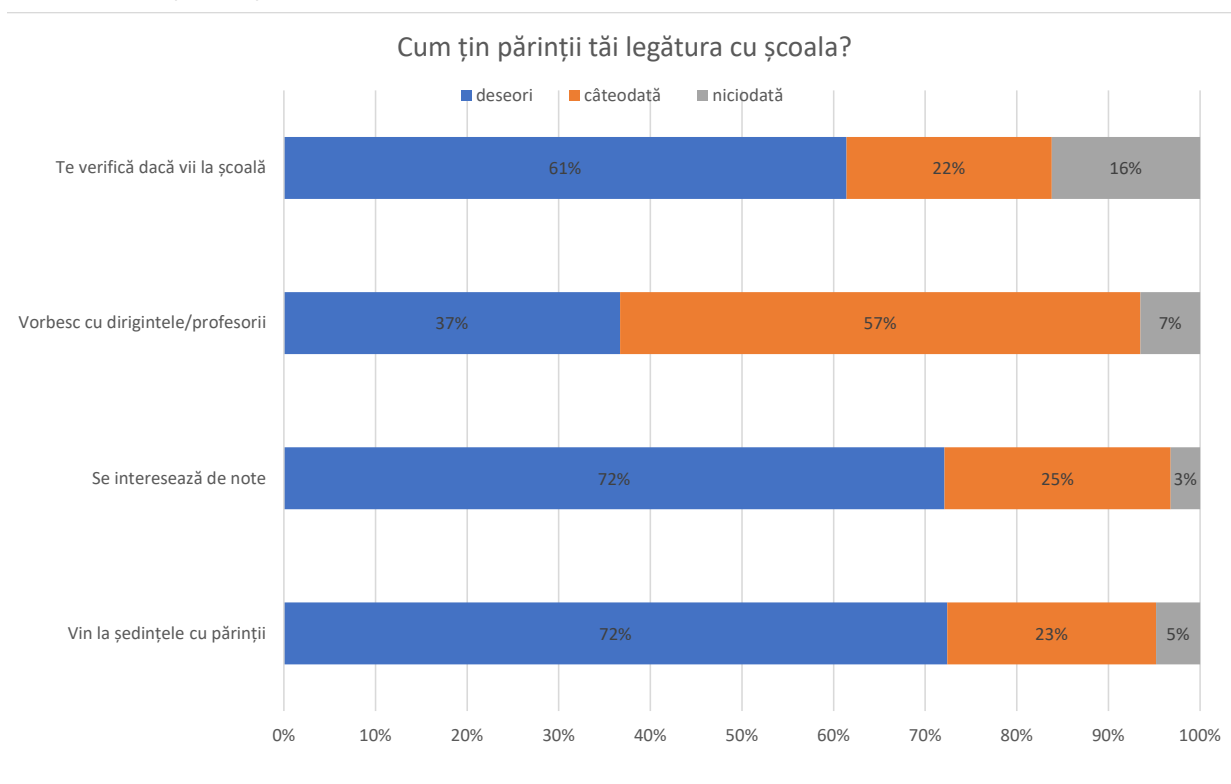
studiului anterior, se remarcă o scădere cu 7 pp a copiilor care cred despre rezultatele lor școlare că sunt bune sau foarte bune (de la 88% la 81% procente cumulate). Această discrepanță poate fi explicată prin implicarea scăzută a unora dintre părinți în activitatea școlară a copiilor lor. De altfel, autonomia acordată copiilor în efectuarea temelor este, pentru o parte dintre părinți, doar urmarea aceleiași atitudini.

Analizând răspunsurile copiilor la întrebările care vizează modul și măsura în care părinții păstrează legătura cu școala, observăm că participarea la ședințele cu părinții și monitorizarea rezultatelor școlare par a se bucura de o mai mare atenție din partea părinților, urmate de frecvența la cursuri. În schimb, menținerea unei legături constante cu profesorul diriginte sau alte cadre didactice nu se bucură de aceeași atenție.

Dacă privim răspunsurile copiilor în funcție de ciclul de învățământ, putem observa că, pe măsură ce vârsta copilului crește, scade intensitatea cu care familia păstrează legătura cu școala și urmărește frecvența și rezultatele școlare. În schimb, pentru familiile din mediul rural, legătura cu școala și profesorii este una mai strânsă, în comparație cu cele din mediul urban.

În ceea ce privește ajutorul la lecții, aproape jumătate dintre copii (48%) afirmă că nu primesc un astfel de sprijin din partea nimănui (un procent sensibil mai mare decât cel indicat de părinți). Așa cum era de așteptat, ponderea celor care nu

primesc ajutor la lecții crește odată cu nivelul de învățământ frecventat – de la 21% în cazul elevilor din ciclul primar, la 44% în cazul celor din gimnaziu și 69% în cazul liceenilor.

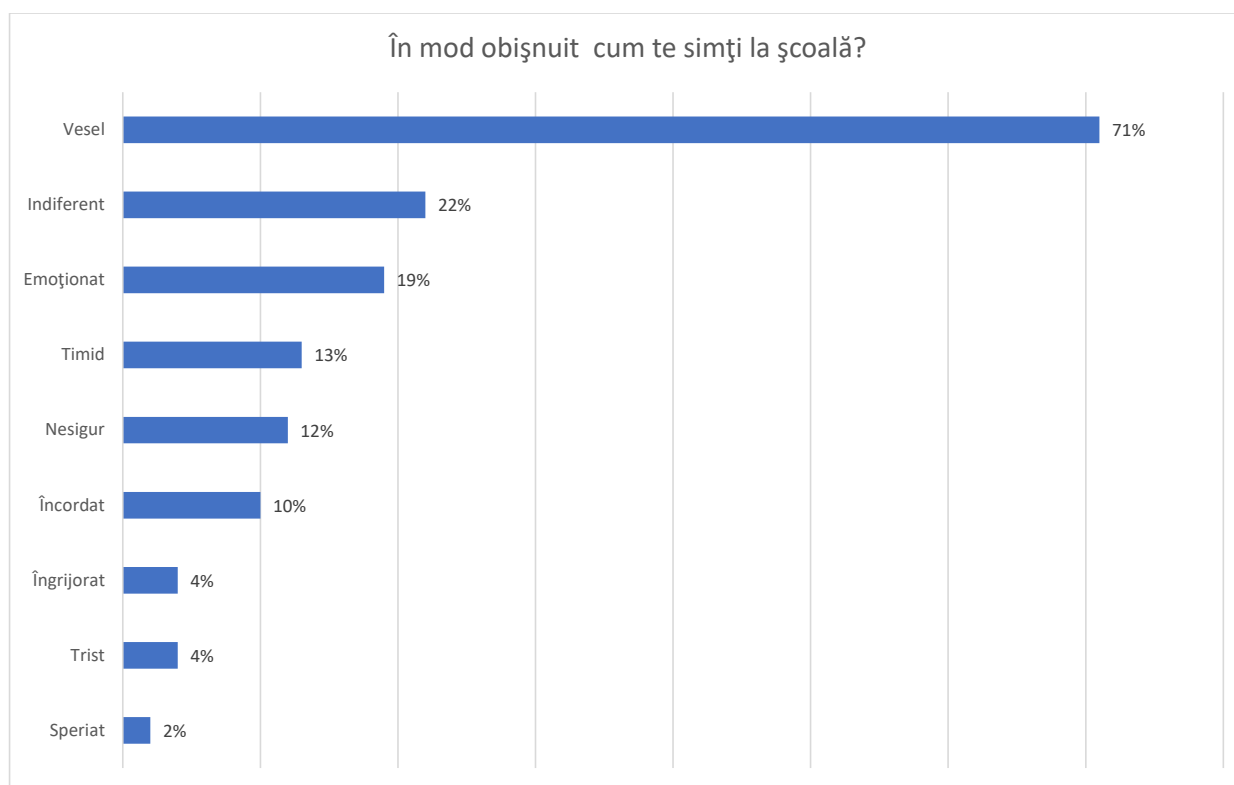
	Total eșantion	Urban	Rural	Primar	Gimnazial	Liceal	
Cine te ajută la lecții? <i>Răspuns multiplu (două opțiuni)</i>	tata	19%	20%	16%	32%	10%	
	mama	36%	37%	35%	61%	40%	17%
	frații	11%	9%	15%	14%	13%	8%
	bunicii	5%	5%	4%	10%	5%	1%
	altcineva	8%	9%	5%	5%	8%	9%
	nimeni	48%	45%	53%	21%	44%	69%

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Relația copiilor cu școala

Cei mai mulți copii spun că, în mod obișnuit, la școală se simt veseli (71%) sau indiferenți (22%). În schimb, din răspunsurile copiilor, a reieșit și o pondere îngrijorătoare a stărilor emoționale negative asociate cu mediul școlar. Astfel, 19% dintre copii spun că se simt emoționați, 13% timizi, 12% sunt nesiguri, iar 10% afirmă că se simt încordați. Analizând răspunsurile în funcție de nivelul de învățământ frecventat, observăm că procentul celor care asociază școala cu veselia scade de la

82% în cazul elevilor din ciclul primar, la 70% în cazul celor de gimnaziu și 66% în cazul liceenilor, în timp ce indiferența crește de la doar 8% în cazul celor mai mici dintre respondenți, la 21% în cazul elevilor de gimnaziu, ajungând la 31% în cazul liceenilor. În mod similar, starea de încordare crește odată cu vârsta copiilor, de la un nivel de doar 6% în cazul școlărilor mici, la 8% în cazul celor din clasele V-VIII și atinge 16% în cazul adolescenților.

	Total	primar	gimnaziu	liceu
Vesel	71%	82%	70%	66%
Indiferent	22%	8%	21%	31%
Emoționat	19%	21%	18%	17%
Timid	13%	12%	13%	13%
Nesigur	12%	9%	13%	11%
Încordat	10%	6%	8%	16%
Îngrijorat	4%	4%	3%	6%
Trist	4%	3%	3%	5%
Speriat	2%	3%	2%	12%

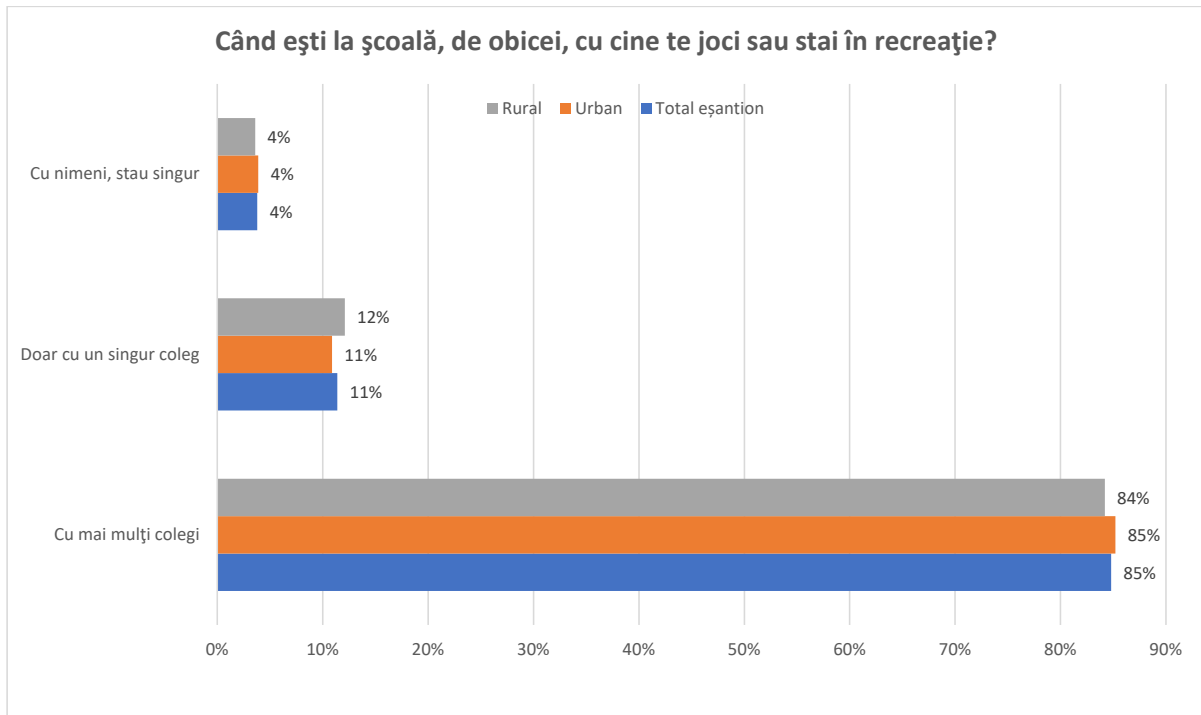
În mod obișnuit cum te simți la școală?

Răspuns multiplu
(două opțiuni)

Din perspectiva relației cu grupul de egali (colegi), cei mai mulți copii afirmă că, în recreații, se joacă sau petrec timpul cu mai mulți colegi (85%) și doar puțin peste 1 din zece respondenți (11%) spune

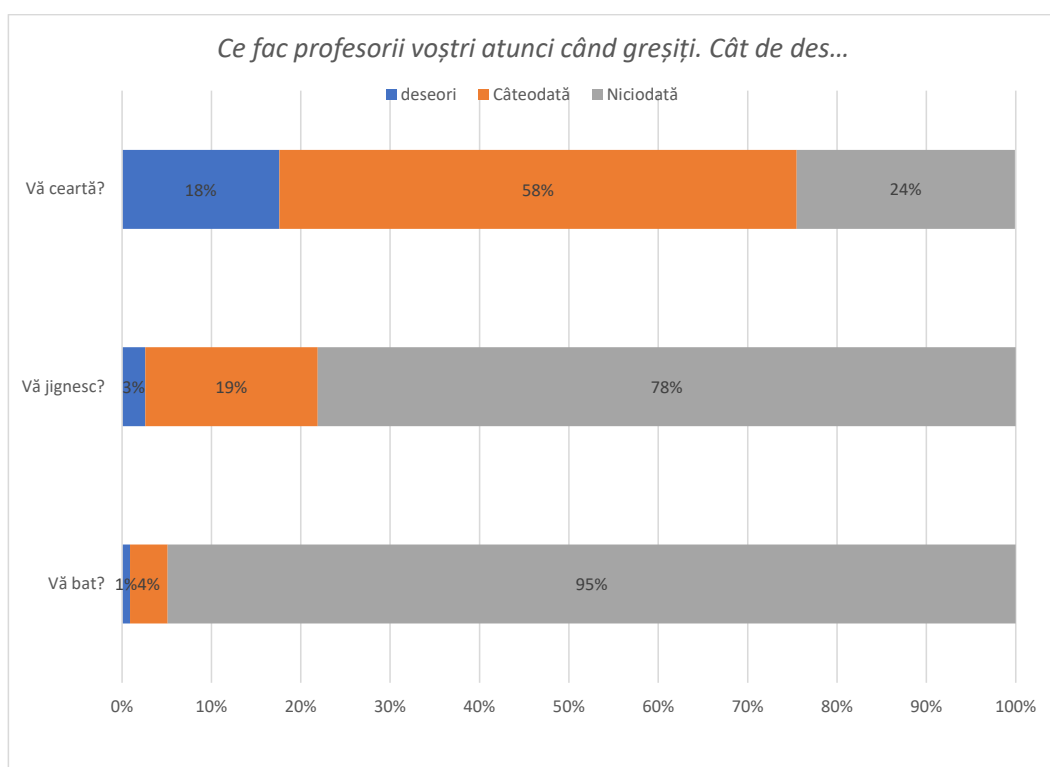
că își petrece pauzele cu un singur coleg. Pentru 4% dintre copii, școala nu reprezintă un mediu de socializare, iar recreațiile sunt petrecute fără a interacționa cu alți colegi.

Abuzul în mediul școlar

5% dintre copii afirmă că sunt bătuți de profesori atunci când greșesc, 22% că sunt jigniți,

iar trei sferturi dintre ei (76%) spun că profesorii îi ceartă atunci când greșesc.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Analizând incidența abuzului fizic din partea cadrelor didactice, putem observa unele caracteristici:

- Nu se remarcă o diferență generală a incidenței abuzului fizic în funcție de mediul de locuire, în schimb, incidența crescută ("deseori") este raportată mult mai frecvent de către copiii din mediul urban, în comparație cu cei din mediul rural (1,2% din totalul copiilor de la oraș față de 0,5% pentru copii care locuiesc la sat).
- Atât incidența, cât și intensitatea abuzului fizic scade odată cu vârsta copiilor. Astfel 2% dintre elevii din învățământul primar afirmă că sunt bătuți deseori de cadrele didactice și 5% spun că acest lucru se întâmplă câteodată. Pentru elevii din gimnaziu, acest tip de abuz apare deseori în cazul a 1% din eșantion și câteodată pentru 5%, iar pentru liceeni – doar 0,2% deseori și 3% câteodată
- În comparație cu rezultatele studiului anterior, se remarcă o scădere cu 2pp a răspunsurilor care indică situații de abuz fizic din partea cadrelor didactice (de la 7% la 5%). De asemenea, dacă rezultatele studiului din 2013 au indicat o incidență dublă de apariție a abuzului fizic în mediul rural, această diferență nu mai subzistă conform rezultatelor actuale.

În ceea ce privește abuzul verbal ("vă jignesc"), incidența acestuia este mult mai mare, atât sub aspectul incidenței totale (22%), cât și sub aspectul intensității (3% dintre copii afirmând că aceste situații apar deseori). Alte caracteristici care pot fi observate:

- În mediul rural, incidența abuzului verbal este mai redusă decât în mediul urban (16% față de 25%), mai ales în cazul frecvenței reduse ("câteodată") – 13% față de 23%.
- În cazul băieților, incidența abuzului verbal din partea cadrelor didactice este mai mult decât dublă față de cea înregistrată în cazul fetelor (38% vs. 16%)

- Spre deosebire de abuzul fizic din partea cadrelor didactice, abuzul verbal crește ca intensitate odată cu vârsta copiilor, în această situație aflându-se 13% dintre elevii din ciclul primar, 22% dintre cei de gimnaziu și 28% dintre liceeni. Diferențele rezultă, în principal, din creșterea procentului răspunsurilor care indică o frecvență mai redusă a situațiilor de abuz verbal ("Câteodată"), procentul răspunsurilor care indică intensitate crescută rămânând relativ constant (cu o variație maximă de 0,4 pp).
- Comparând incidența abuzului verbal din partea cadrelor didactice cu abuzul verbal în familie ("*Ce fac profesorii voștri atunci când greșiți? Cât de des vă jignesc?*") versus "*Ți se vorbește urât acasă, ești înjurat?*"), putem observa că școala este un mediu în care abuzul verbal din partea adulților este mai frecvent. Astfel, dacă 12% dintre copii sunt expuși abuzului verbal în familie, procentul ajunge la 22% în mediul școlar, iar incidența crescută a situațiilor de abuz verbal apare, mai frecvent, în mediul școlar (2% dintre copii spun că situațiile de abuz verbal în familie apar des și foarte des, în timp ce 3% se confruntă deseori cu abuzul verbal din partea cadrelor didactice). În schimb, copiii sunt certați mai des în familie, 87% dintre respondenți afirmând că acest lucru se întâmplă în familia lor, în timp ce 76% spun că li se întâmplă să fie certați de profesori.
- Și în cazul abuzului verbal, observăm o îmbucurătoare scădere a incidenței în comparație cu rezultatele studiului anterior (de la 33% la 22%), precum și o diminuare a procentului copiilor care spun că se confruntă deseori cu astfel de situații (de la 6% la 3%). Dacă, în 2013, incidența abuzului verbal era mai mare în cazul copiilor din mediul rural, de data aceasta observăm o inversare a situației, elevii din mediul urban afirmând în mai mare măsură că se confruntă cu astfel de situații.

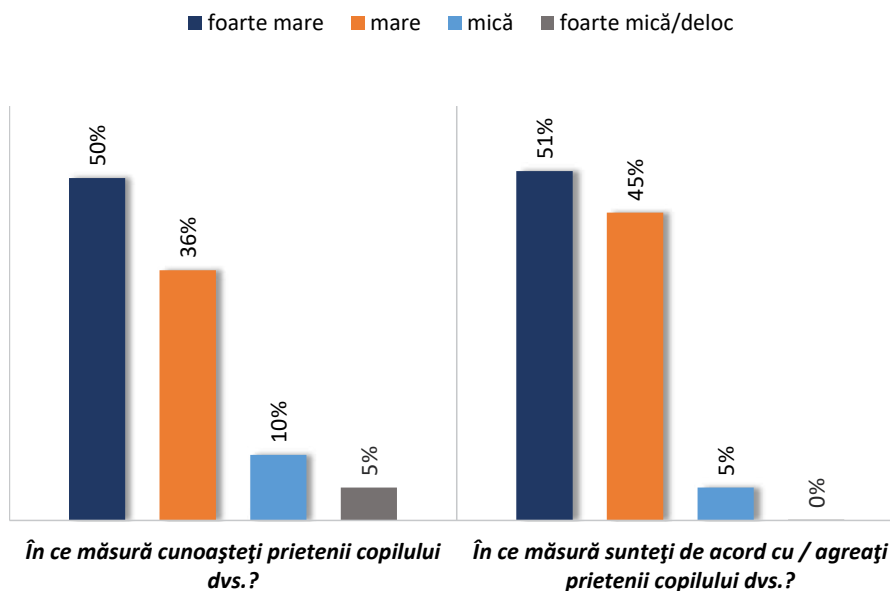
Grupul de prieteni ai copiilor

Conform informațiilor primite de la părinți, cei mai mulți dintre copii au prieteni de aceeași vârstă cu ei (65,7%), iar 26,1% au prieteni de vârste diferite. Pentru 7,1% dintre copii, vârsta nu reprezintă un criteriu în relațiile de prietenie, iar 1% dintre răspunsurile părinților indică situații în care nu există relații de prietenie în afara familiei.

86% dintre părinți afirmă că, într-o măsură mare sau foarte mare, cunosc prietenii copilului lor, în timp ce 5% dintre răspunsurile primite ne arată că părinții au informații foarte puține sau deloc despre cercurile de prietenii ai copiilor. În schimb, 96% dintre părinți spun că sunt de acord/agreează cercul de

prieteni ai copiilor și doar 5% sunt de acord în mică măsură cu aceste relații de prietenie.

Spre deosebire de rezultatele studiului anterior (care indicau o suprapunere evidentă între buna cunoaștere de către părinți a cercului de prietenii și acordul puternic față de aceste relații de prietenie), observăm că, de această dată, 1 din 10 părinți (10%) își exprimă acordul față de cercul de prietenii ai copiilor lor, fără a cunoaște însă îndeaproape cine sunt acești prieteni. Această situație se remarcă mai ales în cazul părinților ai căror copii sunt adolescenți.

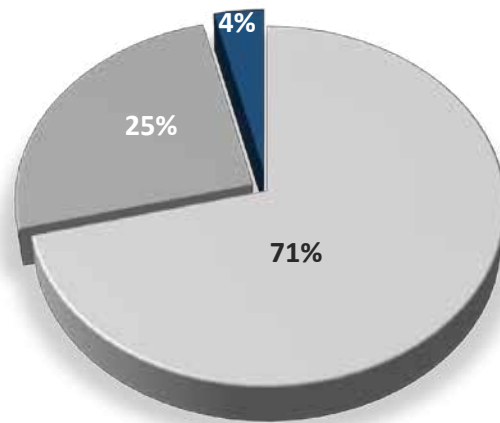
În ceea ce privește informațiile deținute și controlul exercitat de părinți cu privire la petrecerea timpului liber de către copii, 71% dintre răspunsuri ne indică o supraveghere parentală accentuată (părinții știu întotdeauna unde și cu cine se joacă sau își petrec timpul liber copiii lor), în timp ce un sfert dintre părinți (25%) știu de la copii unde și cu cine merg aceștia, dar nu verifică aceste informații. Pentru 4% dintre părinți nu

există nicio supraveghere a modului în care copiii își petrec timpul liber. În comparație cu rezultatele studiului anterior, putem observa o scădere cu 15 pp a ponderii părinților care exercită o supraveghere intensă a petrecerii timpului liber și o creștere similară (cu 14 pp) a ponderii celor care au informații de la copii cu privire la contextul în care aceștia își petrec timpul liber, fără a verifica în mod direct aceste informații.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

De obicei știți unde și cu cine își petrece copilul dvs. timpul liber?

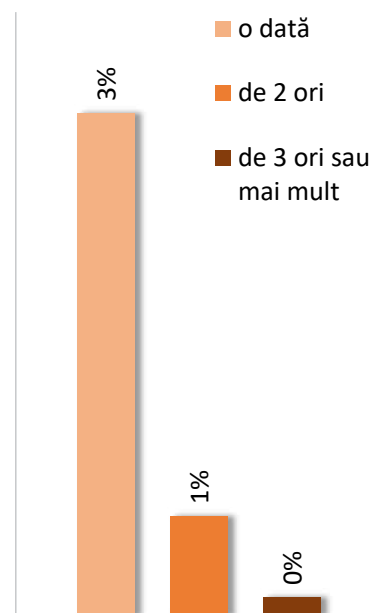
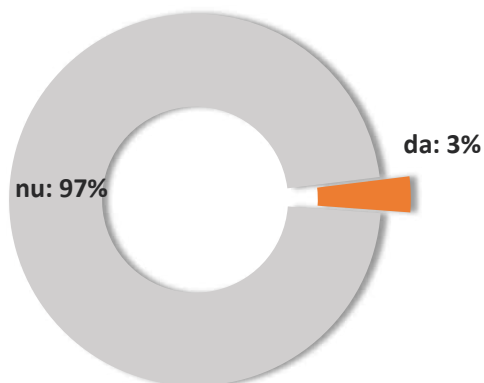
- Știu întotdeauna unde și cu cine se joacă/petrece timpul liber
- Îmi spune unde se duce și cu cine, dar nu verific
- Nu-mi spune și nici nu verific cu cine își petrece timpul liber

Doar 3% dintre răspunsurile primite de la părinți ne indică existența unor situații în care s-a întâmplat ca unul din copii să lipsească sau să fugă de

acasă fără ca familia să știe unde se află, iar de cele mai multe ori când aceste situații au intervenit, ele au avut un caracter izolat.

S-a întâmplat vreodată în familia dvs. ca unul din copii să lipsească/fugă de acasă, fără să știți unde se află?

Dacă DA: De câte ori?

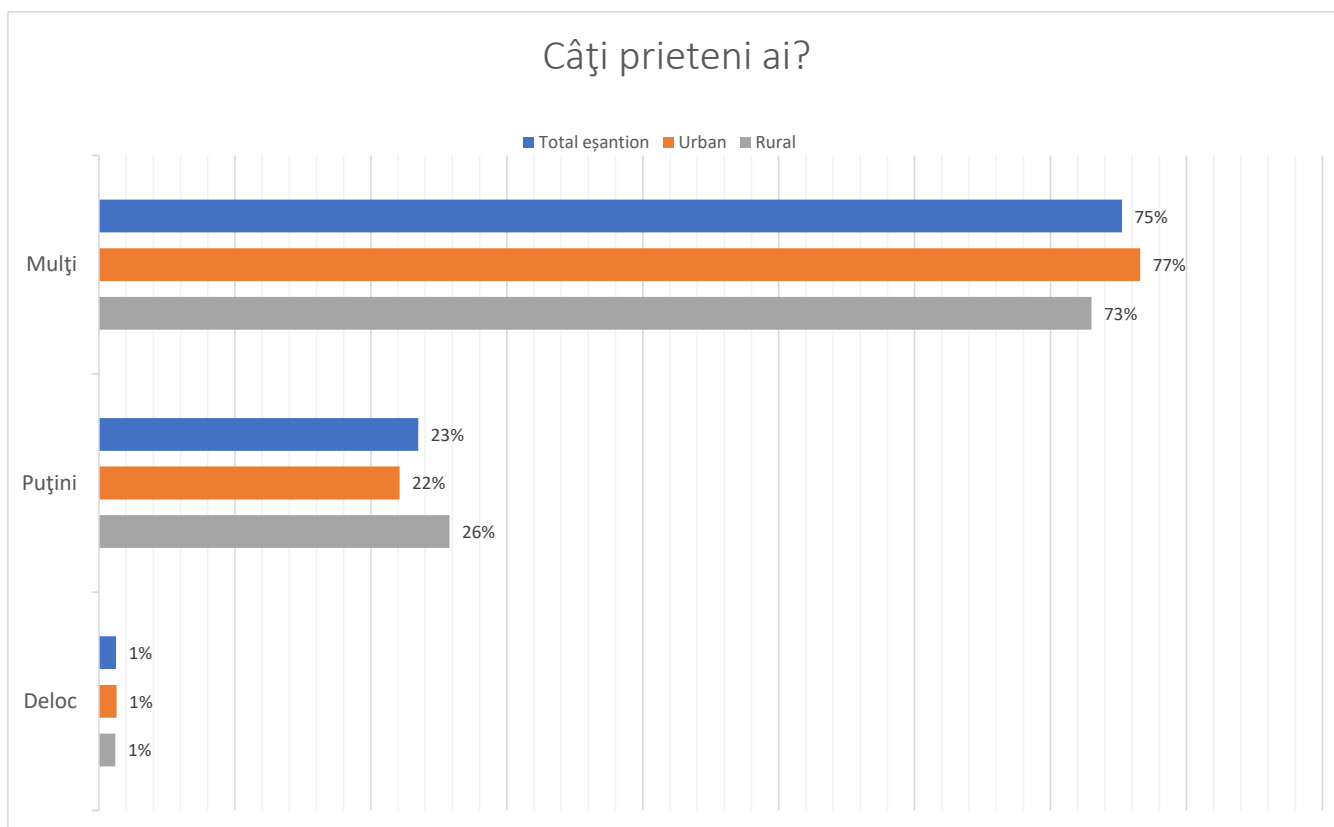

Opinia copiilor

Trei sferturi dintre copii (75%) spun că au mulți prieteni, iar aproape un sfert dintre ei (24%) spun că au prieteni puțini. Doar 1% dintre răspunsurile copiilor au indicat absența relațiilor de prietenie. Observând datele în funcție de vârsta copiilor (nivelul de învățământ frecventat), observăm că cei mai mici au, de regulă, un număr mai mare de prieteni (85% dintre elevii de ciclu primar afirmând că se află în această situație), în timp ce, odată cu

creșterea în vârstă, relațiile de prietenie tind să se trieze, iar cerul de prieteni devine mai restrâns. Astfel, în cazul liceenilor, doar 65% se mai află în situația de a avea mulți prieteni, în timp ce o treime (33%) dintre ei au prieteni puțini.

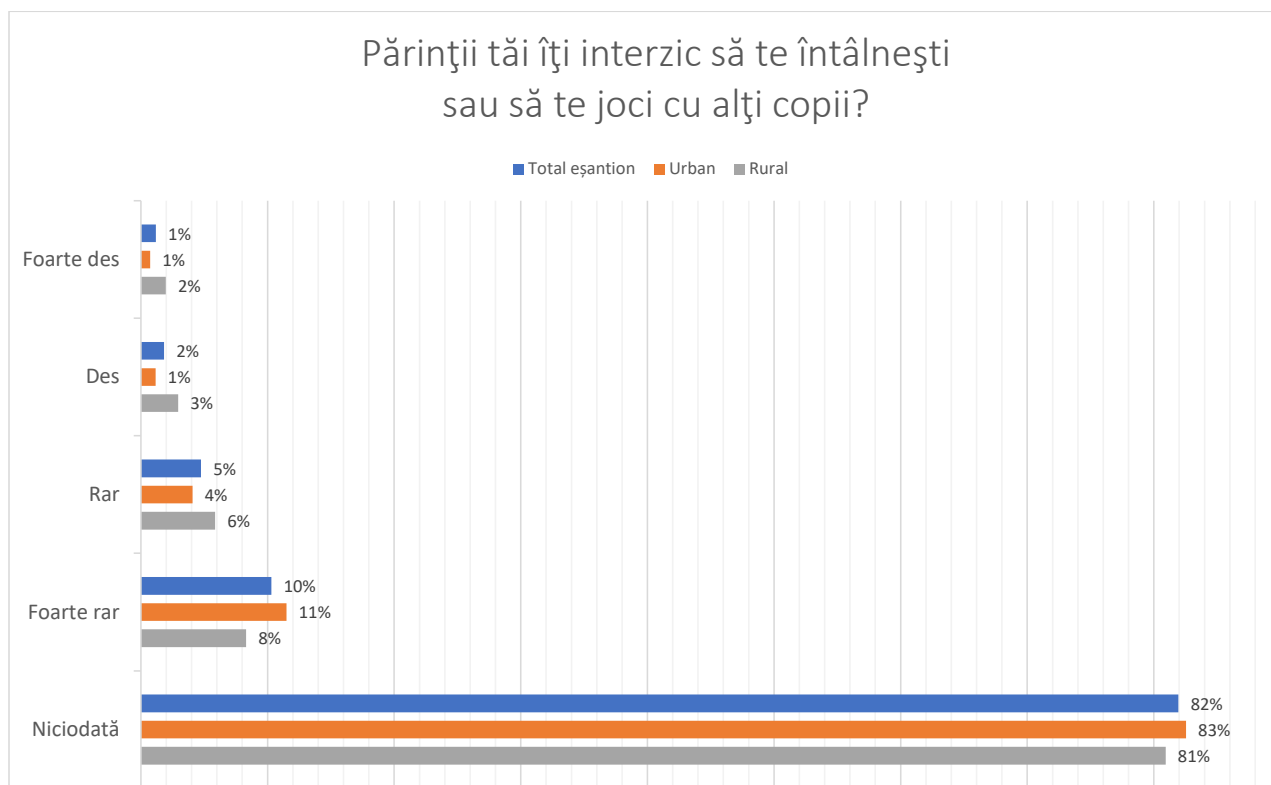
Frecvența situațiilor de izolare față de grupul de egali (absența relațiilor de prietenie) nu variază în mod semnificativ nici în funcție de mediul de rezidență și nici în funcție de vârstă.

În ceea ce privește atitudinea familiei față de relațiile de prietenie, 96% dintre copii afirmă că familia nu le interzice să aibă prieteni (un procent egal cu cel al părinților care declară că sunt de acord/agreează în mare sau foarte mare măsură prietenii copiilor lor). În schimb, întrebați fiind dacă părinții le interzic să se întâlnească sau să se joace cu alți copii, 18% dintre copii au răspuns că sunt puși în astfel de situații, însă cei mai mulți din ei

(15%) spun că acest lucru se întâmplă rar și foarte rar. Procentul celor cărora familia nu le interzice niciodată socializarea cu alți copii este puțin mai mare în mediul urban (o diferență de 1,6 pp față de mediul rural) și scade odată cu vârsta copiilor (existând o diferență de 4.3 pp între elevii din ciclul primar și liceeni), probabil în corelație cu creșterea timpului care trebuie să fie alocat îndeplinirii sarcinilor școlare.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

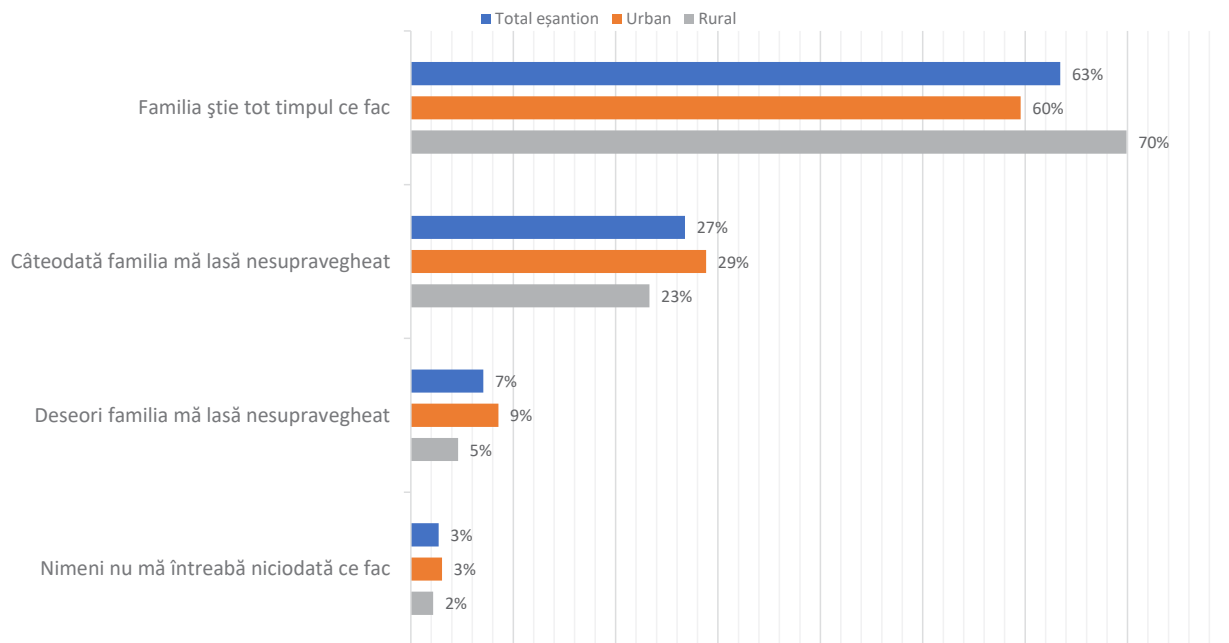

Analizând răspunsurile copiilor cu privire la măsura în care se simt supravegheați în familie, observăm că 63% spun că familia știe în permanență ce fac, în timp ce o treime dintre ei (34%) spun că supravegherea este mai puțin intensă câteodată (27%) sau deseori (7%), iar 3% dintre răspunsuri de indică o completă lipsă de supraveghere din partea familiei. O supraveghere permanentă din partea familiei este mai frecventă în cazul copiilor din mediul rural, existând 10 pp dife-

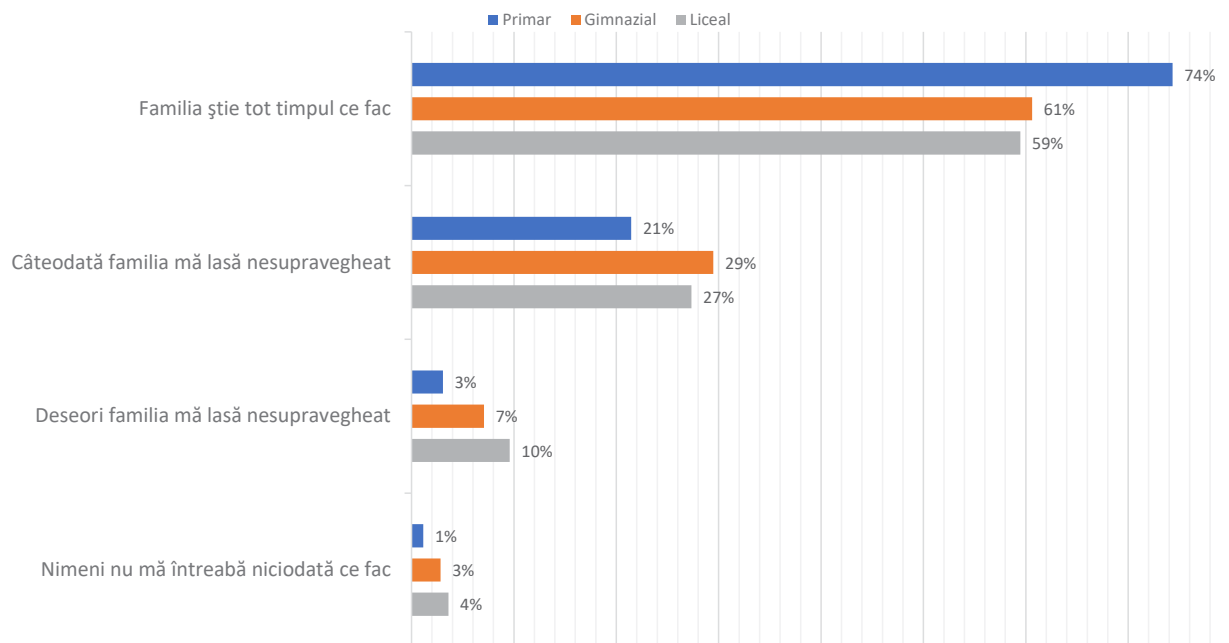
rență în favoarea copiilor de la sat care afirmă că familiile sunt în permanență la curent cu ceea ce fac și, în mod previzibil, intensitatea supravegherii parentale scade odată cu vârsta copiilor, liceenii afirmând în cea mai mică măsură că familiile lor sunt în permanență la curent cu ceea ce fac. În schimb, spre deosebire de băieți, fetele afirmă într-un procent semnificativ mai ridicat că familia știe tot timpul ceea ce fac (69% versus 44%).

Cât de supravegheat te simți de familia ta?

Cât de supravegheat te simți de familia ta?

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

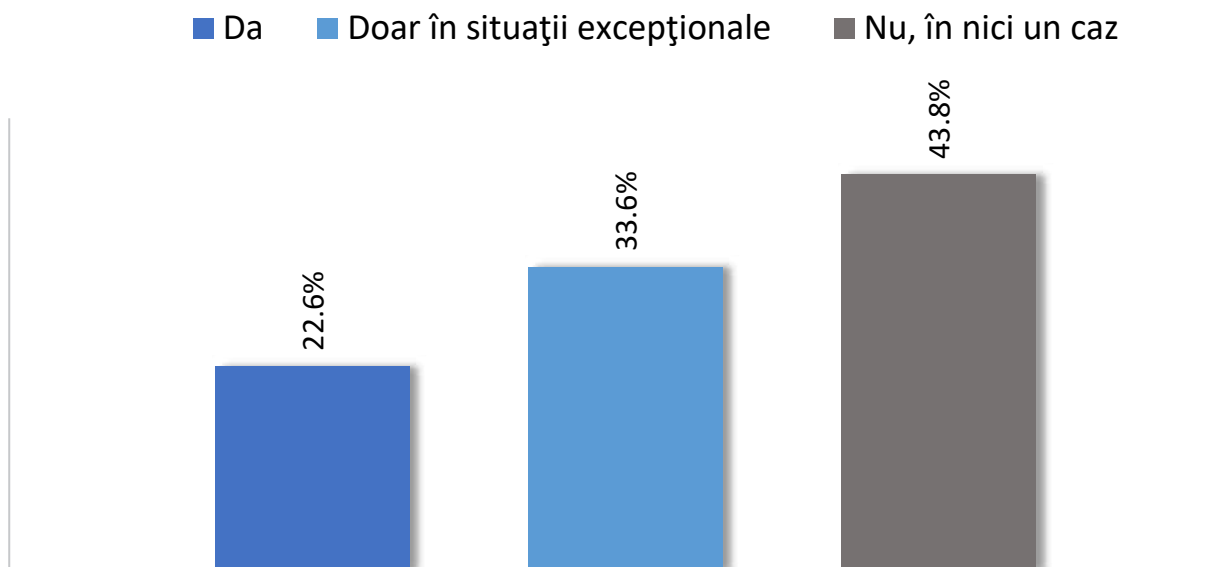
În ceea ce privește plecările voluntare de acasă, 4% dintre copii afirmă că li s-a întâmplat să lipsească de acasă pentru câteva zile fără știrea părinților, peste jumătate dintre cei aflați în această situație menționând că acest lucru a avut loc foarte rar (2%). Raportându-ne la profilul socio-demografic al copiilor, remarcăm că proba-

bilitatea plecărilor/disparițiilor voluntare de acasă este puțin mai mare în cazul copiilor din mediul urban (1pp diferență față de cei din mediul rural) și crește odată cu vârsta (de la sub 2% în cazul elevilor din ciclul primar, la 2% în cazul celor din gimnaziu și atinge un îngrijorător nivel de 7% în cazul liceenilor).

VII. Comportamente de pedepsire a copilului în familie

Întrebați fiind dacă, în mod concret, în propria familie, copiii sunt pedepsiți când greșesc, peste jumătate dintre părinți (56%) spun că acest lucru

se întâmplă des (23%) sau în situații excepționale (34%), iar 44% afirmă că nu apelează niciodată la pedeapsă.

În familia dumneavoastră când copilul greșește este pedepsit?

34% dintre cei favorabili pedepselor au în vedere restricții în general; 22% restricționarea accesului la telefonul mobil; 17% restricționarea ieșirilor la joacă, afară, cu prietenii; 8% vizează restricții de acces la calculator/ tabletă/internet; 5% vizează restricții de acces la televizor; 5% au în vedere muștrări verbale, ceartă; 3% se referă la pedepse, în general; 3% pedepsesc prin lipsa banilor de buzunar; 3% au menționat obligativitatea de a citi sau de a face lecții suplimentare; 1% au menționat

pedepsele corporale și 1% obligația de efectuare a unor treburi casnice.

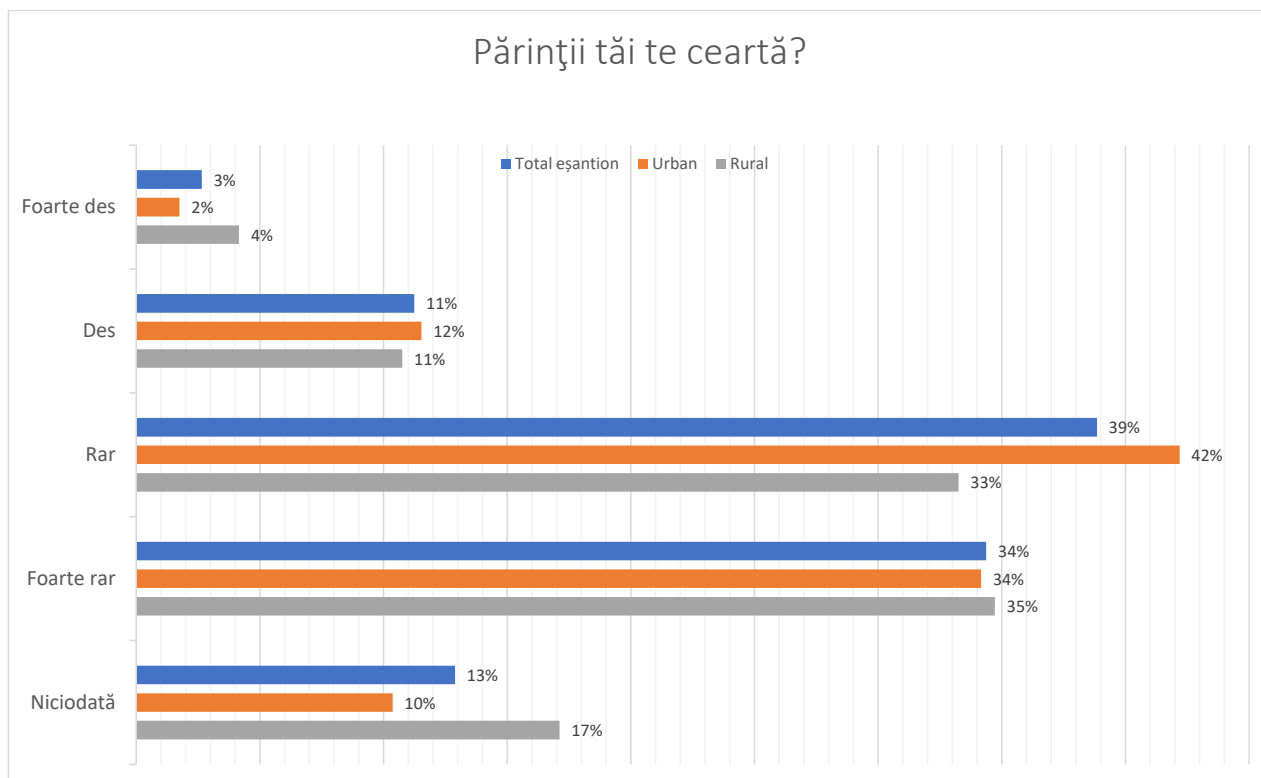
22% dintre părinți admit că, în ultimul an, au folosit amenințări pentru a convinge copilul să asculte, procent ușor mai mare decât cel înregistrat la ediția anterioară a studiului (19%), în schimb mult mai apropiat de procentul rezultat din răspunsurile copiilor la întrebarea similară.

Opinia copiilor

Marea majoritate a copiilor (87%) spun se întâmplă să fie certați de părinți, iar în cazul a 14% dintre ei, acest lucru se întâmplă des și foarte des. Procentul celor care au afirmat că niciodată nu sunt certați de părinți este mai mare în mediul

rural (17% față de 10% în cazul copiilor de la oraș) și scade odată cu vârsta, de la 18% în cazul elevilor din ciclul primar, la 12% în cazul celor din gimnaziu și 10% în cazul liceenilor.

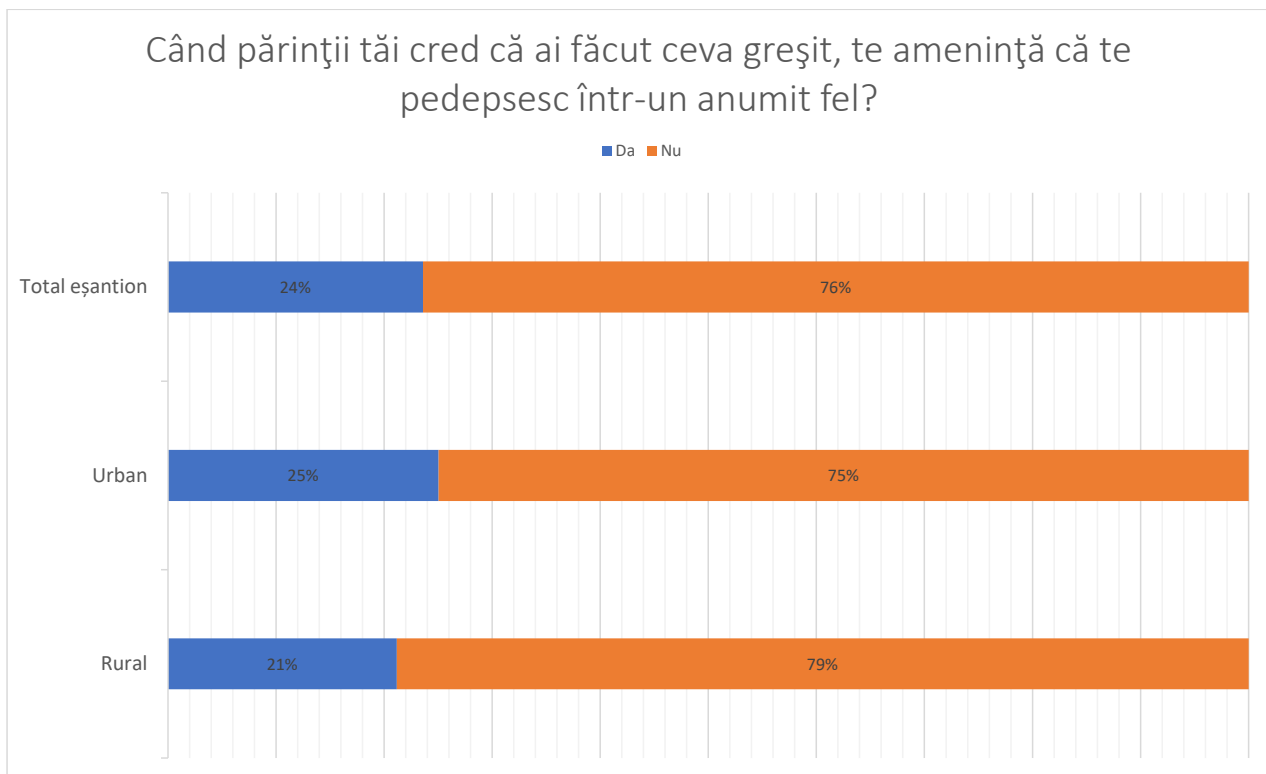

În ceea ce privește amenințarea cu pedeapsa, aproape un sfert dintre copii (24%) afirmă că părinții lor recurg la astfel de amenințări în prezența comportamentelor indezirabile, procent similar cu cel al părinților care au admis că, în ultimul an, au folosit amenințările pentru a convinge copiii să asculte (22%).

Analizând răspunsurile copiilor în funcție de mediul de rezidență și nivelul de învățământ frecventat, observăm că cei din mediul urban și elevii de gimnaziu au indicat într-o măsură mai mare că părinții lor recurg la amenințarea cu sancțiunile (diferențele față de media eșantionului fiind de 1,4, respectiv 3,7 puncte procentuale).

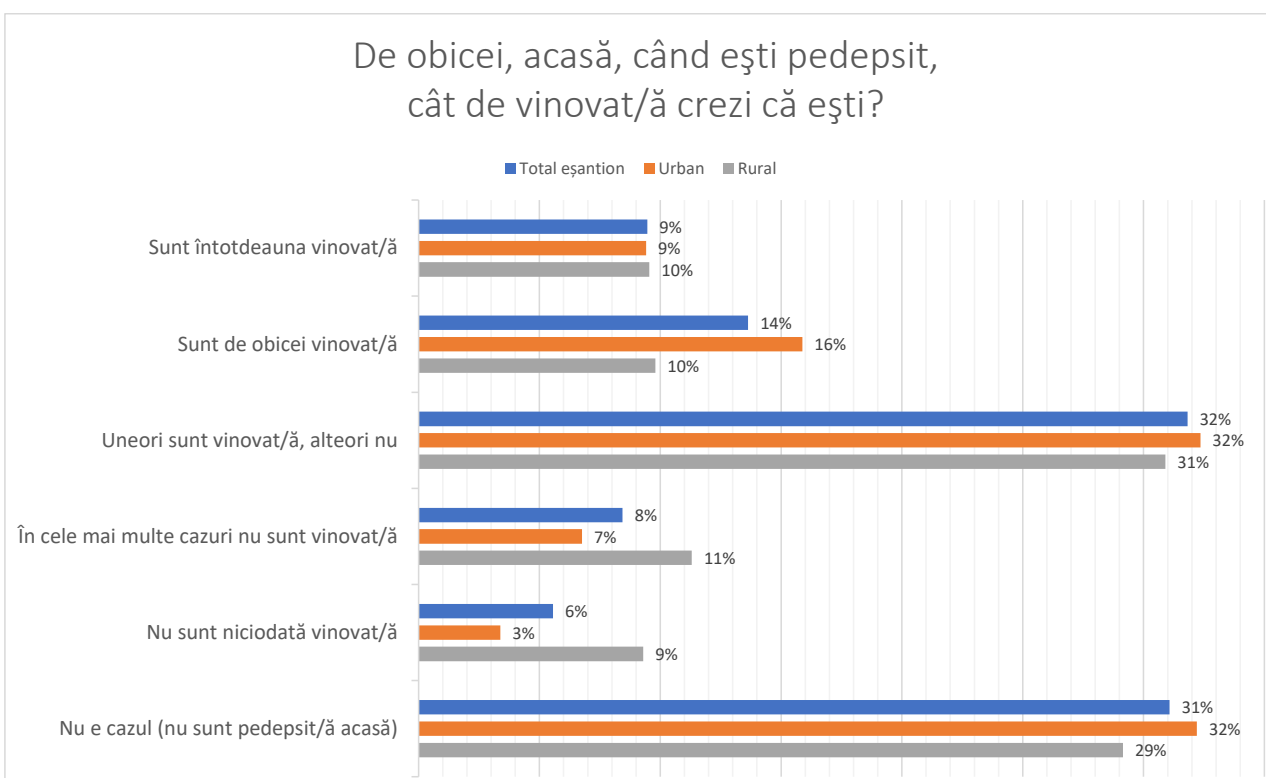
Întrebați fiind cât cred că sunt de vinovați atunci când părinții recurg la pedepse, cei mai mulți copii (32%) spun că uneori sunt vinovați, iar alții nu. 23% dintre copii consideră însă că pedeapsa survine întotdeauna sau de obicei în situații în care vinovăția există. În schimb, procentul copiilor care nu asociază propria vinovăție cu pedeapsa (14%) ridică semne de întrebare asupra modului în care aplicarea pedepsei ar putea avea un impact pozitiv asupra corijării comportamentelor indezirabile.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Relevantă este și diferența între procentul copiilor care, la această întrebare, au răspuns că nu sunt niciodată pedepsiți acasă (31%) și procentul părinților care, la întrebarea „În familia dumneavoastră, când copilul greșește, este pedepsit?” au spus că nu recurg niciodată la pedepse (44%). Diferența

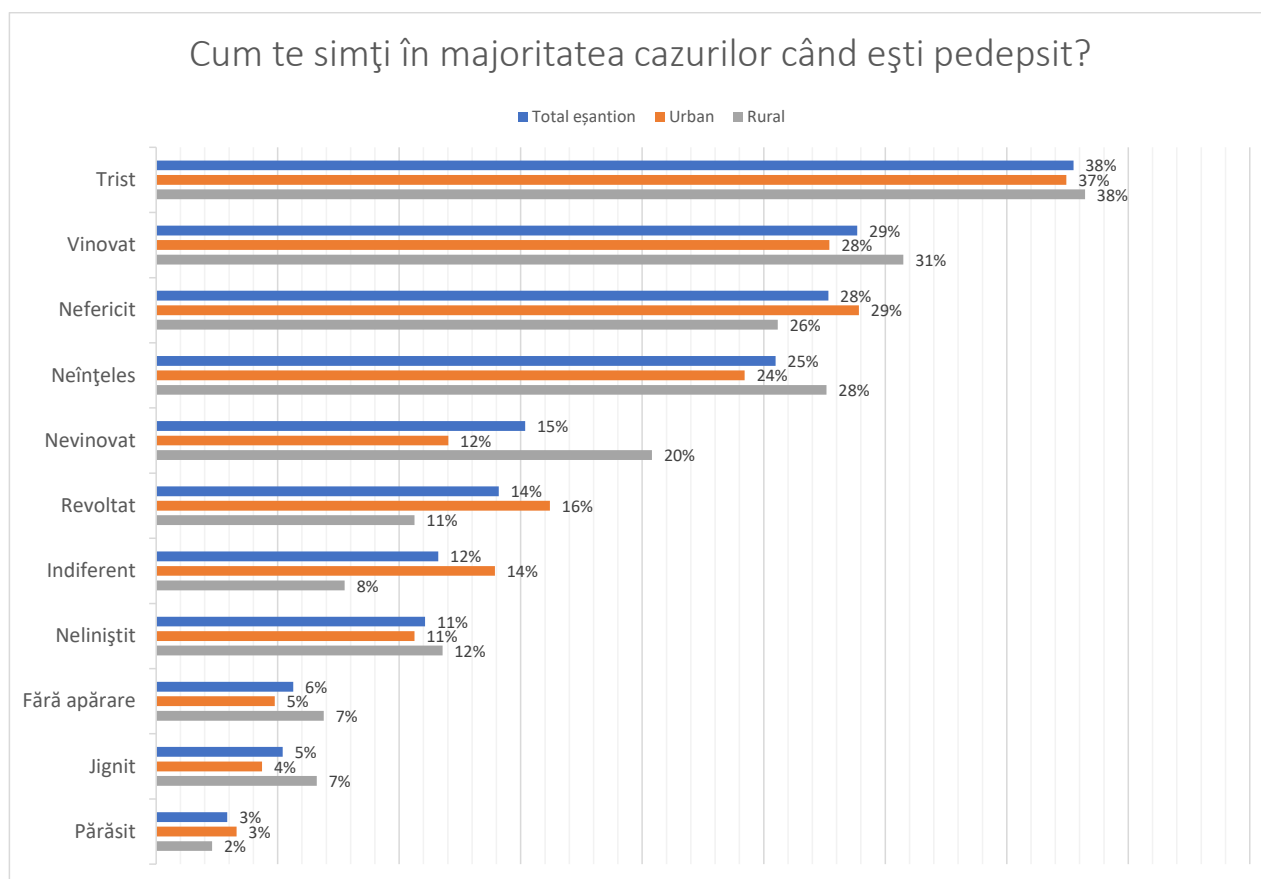
poate fi explicată atât prin tendința adulților de a oferi răspunsuri dezirabile, cât și prin înțelesul dat de părinți noțiunii de pedeapsă, cel de-al doilea aspect urmând a fi analizat în secțiunile următoare.

Întrebați fiind cum se simt atunci când sunt pedepsiți, copiii au indicat stări de tristețe (38%), vinovăție (29%) și nefericire (28%). În schimb, 6%

dintre copii afirmă că se simt lipsiți de apărare atunci când sunt pedepsiți, iar 3% spun că se simt părăsiți.

În ceea ce privește reacțiile copiilor la pedeapsă, cei mai mulți afirmă că suferă în tăcere (43%), plâng sau vorbesc cu cineva (36%). Doar 8% dintre respondenți au indicat că, atunci când sunt pedepsiți își închipuie că se răzbună. În comparație cu rezultatele studiului anterior, observăm o creștere semnificativă a procentului copiilor care afirmă că preferă să sufere în tăcere atunci când sunt pedepsiți (de la 29% la 43%), însoțită de o ușoară scădere a ponderii celor care aleg să vorbească cu cineva (de la 40% la 36%).

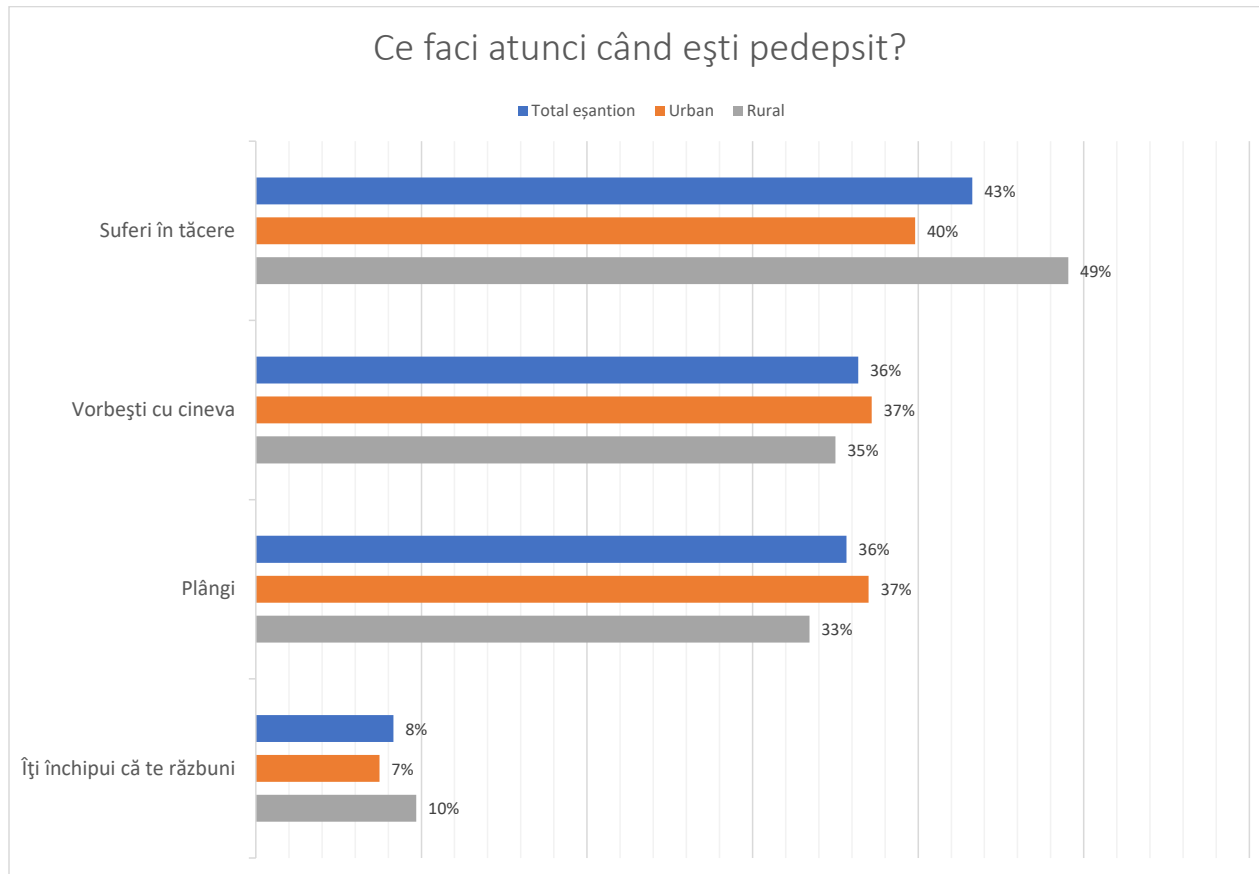
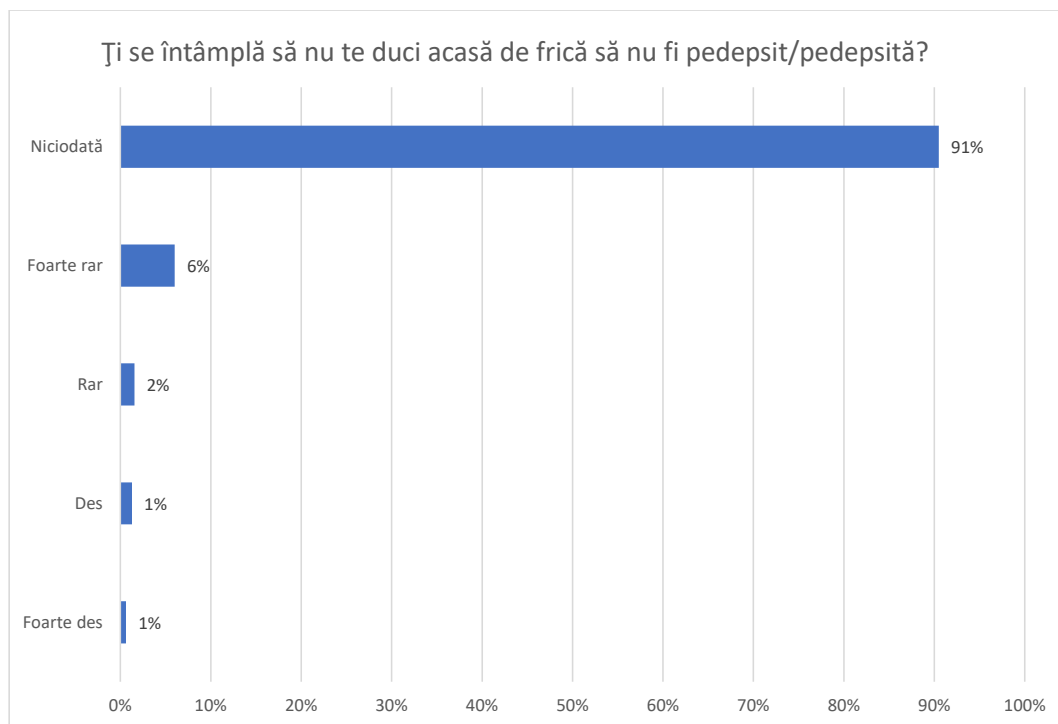
În ceea ce privește teama puternică de pedeapsă, deși doar 0,1% dintre părinți afirmă că s-a întâmplat ca unul dintre copii lor să fi fugit de acasă sau să stea pe străzi de frica bătăilor de acasă, unul din zece copii (10%) spune că i s-a întâmplat să nu se ducă acasă de teama de nu fi pedepsit, iar în cazul a 2% acest lucru s-a întâmplat des și

foarte des. Din perspectiva răspunsurilor primite la această întrebare, nu există diferențe semnificative între copiii din mediul rural și cei din mediul urban. În schimb, analizând în funcție de nivelul de învățământ urmat, observăm că, odată cu creșterea în vârstă, sunt mai frecvente răspunsurile care indică trăirea unei astfel de experiențe, dar și frecvența acestor situații.

Deși procentele copiilor care fug de acasă des și foarte des, fiindu-le frică de pedepsele aplicate, nu sunt ridicate, situația generală este îngrijorătoare, deoarece înseamnă că aproximativ 50.000 de copii sunt victimele unor forme de corecție cu consecințe grave asupra dezvoltării lor fizice ori emoționale. Între 30.04.2020 și 20.04.2021, au fost înregistrate 5924 de sesizări privind copii care au dispărut de acasă, din care 1659 erau copii sub 14 ani.⁷

7 Comunicat de presă Salvați Copiii - [Aproape 6.000 de sesizări privind dispariții de copii au fost făcute în ultimul an în România.](#)

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

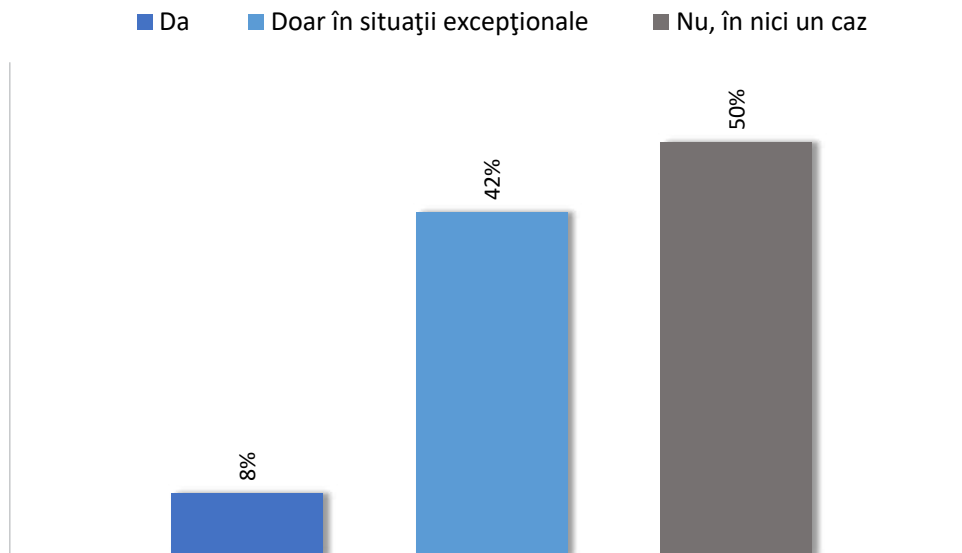

Abuzul verbal (emoțional) în familie

Ca atitudine generală, jumătate dintre părinți (50%) afirmă că nu sunt de acord ca, atunci când un copil greșește, părintele să țipe la el. 42 %

dintre părinți acceptă această reacție doar în situații excepționale, în timp ce 8% au exprimat un acord general.

Sunteți de acord ca, atunci când un copil greșește părintele să țipe la el?

Deși doar 5% dintre părinții favorabili pedepselor au menționat mustrările verbale printre pedepsele aplicate în propria familie, observăm că un procent mult mai mare de respondenți, respectiv

16%, admit că, în ultimul an calendaristic, au existat situații în care ei sau partenerul au folosit măcar una dintre următoarele tipuri de sancțiuni la adresa propriilor copii:

10% au folosit cuvinte dure la adresa copilului

4% au înjurat copilul (s-au adresat într-un limbaj indecent)

5% au izolat copilul ca urmare a unei greșeli a acestuia (ex. închis în altă cameră)

2% au făcut de rușine copilul în fața altor copii/adulți

Ceea ce este deosebit de îngrijorător este faptul că, exceptând rușinarea în fața altor copii sau adulți, toate celelalte forme de abuz verbal sau emoțional înregistrează creșteri în comparație cu studiul anterior. Totuși, ținând cont de faptul că din răspunsurile copiilor rezultă o scădere a incidenței acestor forme de abuz, putem trage concluzia că această creștere a procentelor indicate de părinți reprezintă doar efectul unei mai

bune conștientizări cu privire la natura propriilor comportamente, nu neapărat o frecvență mai mare a acestor comportamente.

Cu toate acestea, agresiunea verbală, considerată de legislația în vigoare drept o formă interzisă de violență, putând căpăta aspecte ale tratamentului umilitor sau degradant, rămâne una dintre metodele de disciplinare folosite de 1 părinte din 2.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

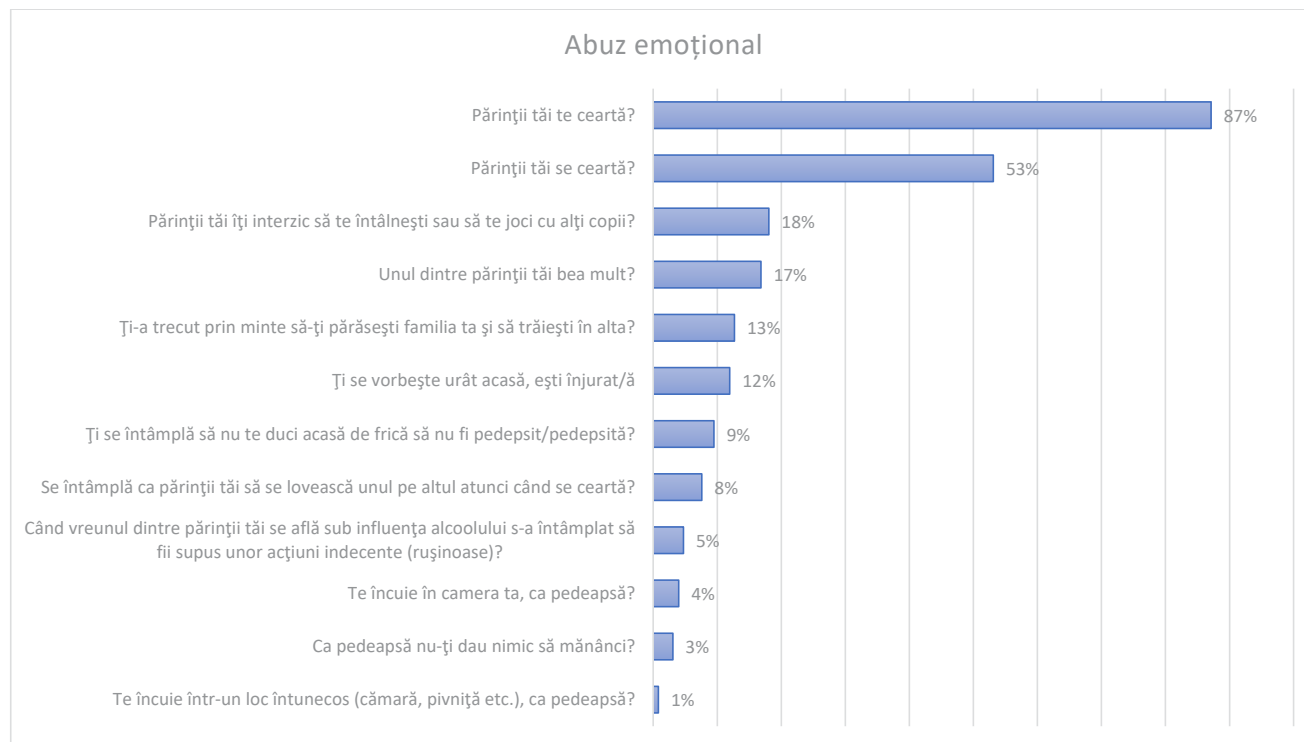
Tip	Incidență 2013	Incidență 2020
au folosit cuvinte dure la adresa copilului	5%	10%
au înjurat copilul (s-au adresat într-un limbaj indecent)	2%	4%
au izolat copilul ca urmare a unei greșeli a acestuia (ex. închis în altă cameră)	3%	5%
au făcut de rușine copilul în fața altor copii / adulți	3%	2%

Opinia copiilor

Din perspectiva răspunsurilor primite de la copii, abuzul verbal în familie atinge o incidență de 12% (cu o diferență de 2,3 pp între copiii din mediul rural – 10,5% - și cei din mediul urban – 12,8%) și înregistrează o scădere cu 4 pp față de rezultatele studiului din 2013.

incidență (de 5%, respectiv de 2% și 1%), observăm o ușoară creștere a procentului copiilor care spun că sunt sancționați cu izolarea în propria cameră (de la 3% la 4% - procent foarte apropiat de cel al părinților care recunosc că au apelat la acest tip de pedeapsă în ultimul an).

Dacă pedepse cum ar fi obligarea de a sta în genunchi sau izolarea în întuneric sunt similare ca

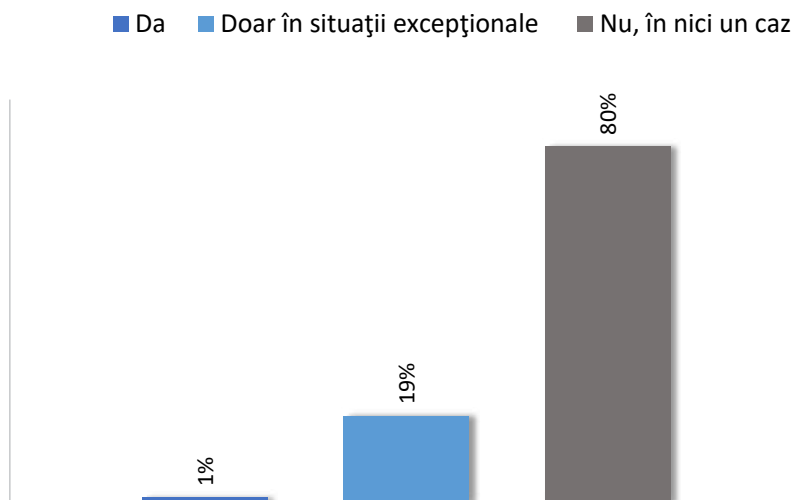

Abuzul fizic împotriva copiilor

Ca atitudine generală față de pedeapsa corporală, 21% dintre părinți și-au exprimat acordul față de bătaie ca modalitate de sancționare a comportamentelor indezirabile ale copiilor. În cazul a 1% dintre ei, acordul este unul general, nelimitat la situații cu caracter excepțional. În comparație cu

răspunsurile primite la această întrebare în cadrul ediției anterioare a studiului, putem observa o creștere cu 1.7 pp a ponderii părinților care, în general, sunt de acord cu pedeapsa corporală ca modalitate de sancționare a comportamentelor indezirabile ale copilului.

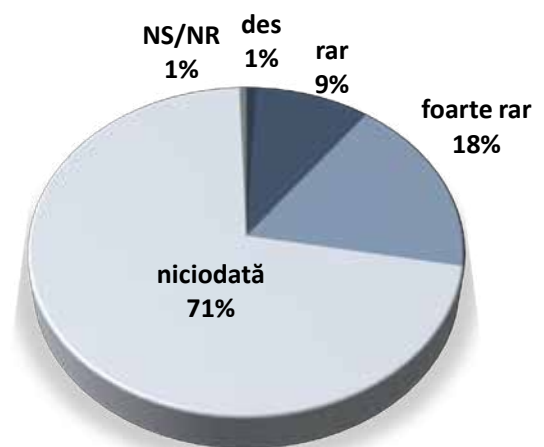
Sunteți de acord ca, atunci când un copil greșește părintele să utilizeze bătaie?

eși ponderea părinților care, în principiu, își exprimă dezacordul față de pedepsele fizice ajunge aproape la 80% (79,5%), atunci când sunt întrebați cât de des s-a întâmplat în ultimul an să-și bată copilul/copiii, doar 71% dintre respondenți afirmă că nu au recurs niciodată la astfel de pedepse.

Cu alte cuvinte, incidența utilizării bătăii ca mijloc de corecție, în rândul părinților din România, ajunge la 28% și înregistrează o creștere de 10 puncte procentuale față de nivelul înregistrat prin analiza similară publicată de Organizația Salvați Copiii în anul 2013.

Cei mai mulți dintre părinții care recunosc că au recurs la pedepse fizice (18% din total eșanțion, respectiv 62% dintre părinții care au recurs la astfel de sancțiuni) afirmă că acest lucru s-a întâmplat foarte rar și doar 1 din 100 de părinți spune că și-a bătut des copilul/copiii.

În ultimul an (2019), cât de des s-a întâmplat să pedepsiți fizic copilul? (să îl bateți)?

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

În mod surprinzător, întrebați fiind dacă, în ultimul an, au existat situații în care respondentul sau partenerul/partenera să fi recurs la anumite forme

de pedepse fizice aplicate copiilor, părinții recunosc într-o măsură mai mică faptul că s-a întâmplat să recurgă la pedepse fizice.

În ultimul an (2019) au existat situații în care dumneavoastră (sau soțul / partenerul dvs.)? (răspunsuri afirmative)

22% au urecheat copilul, l-au lovit ușor cu palma fără a lăsa urme

1% au lăsat urme copilului prin lovire

1% au bătut copilul folosind obiecte (curea, nuia)

1% au legat copilul astfel încât să nu poată pleca

1% au dat copilul afară din casă

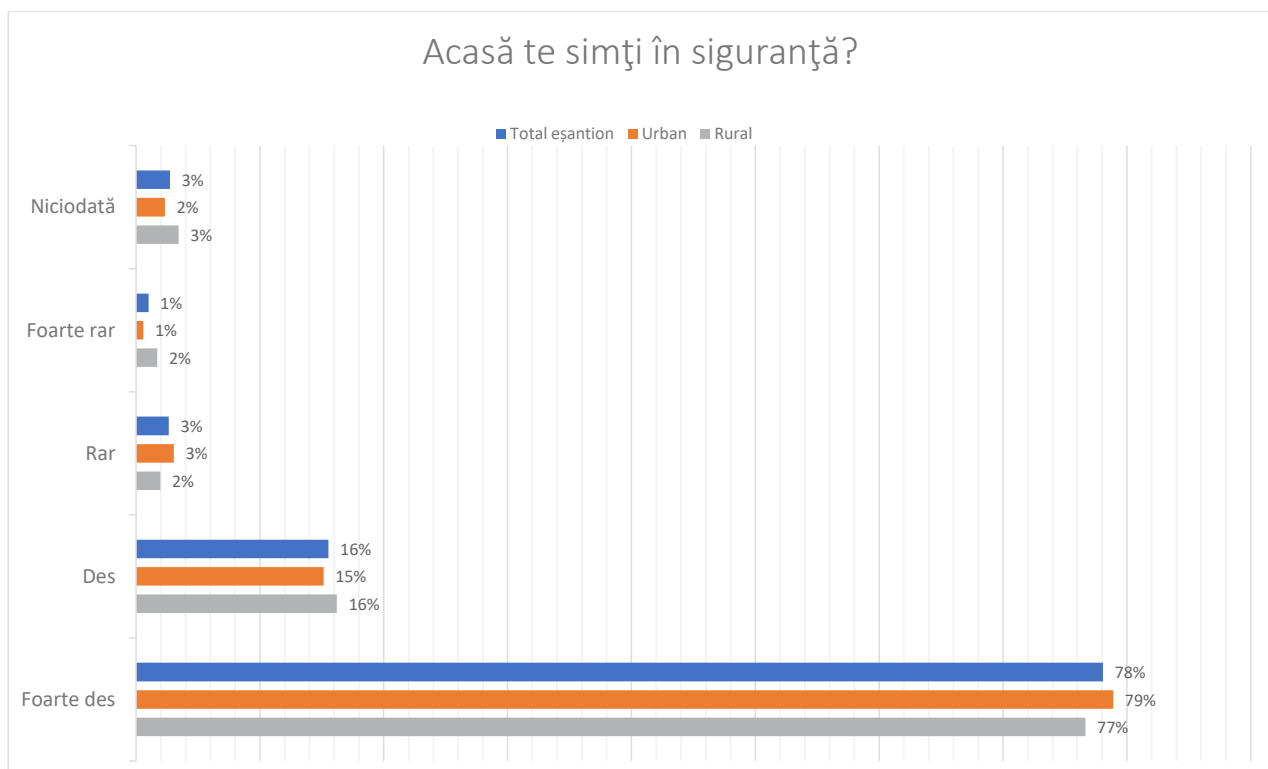
Abuzul fizic în familie cu consecințe severe ("În ultimul an vi s-a întâmplat ca unul dintre copiii dvs să fie bătut așa de tare de unul dintre membrii familiei încât să

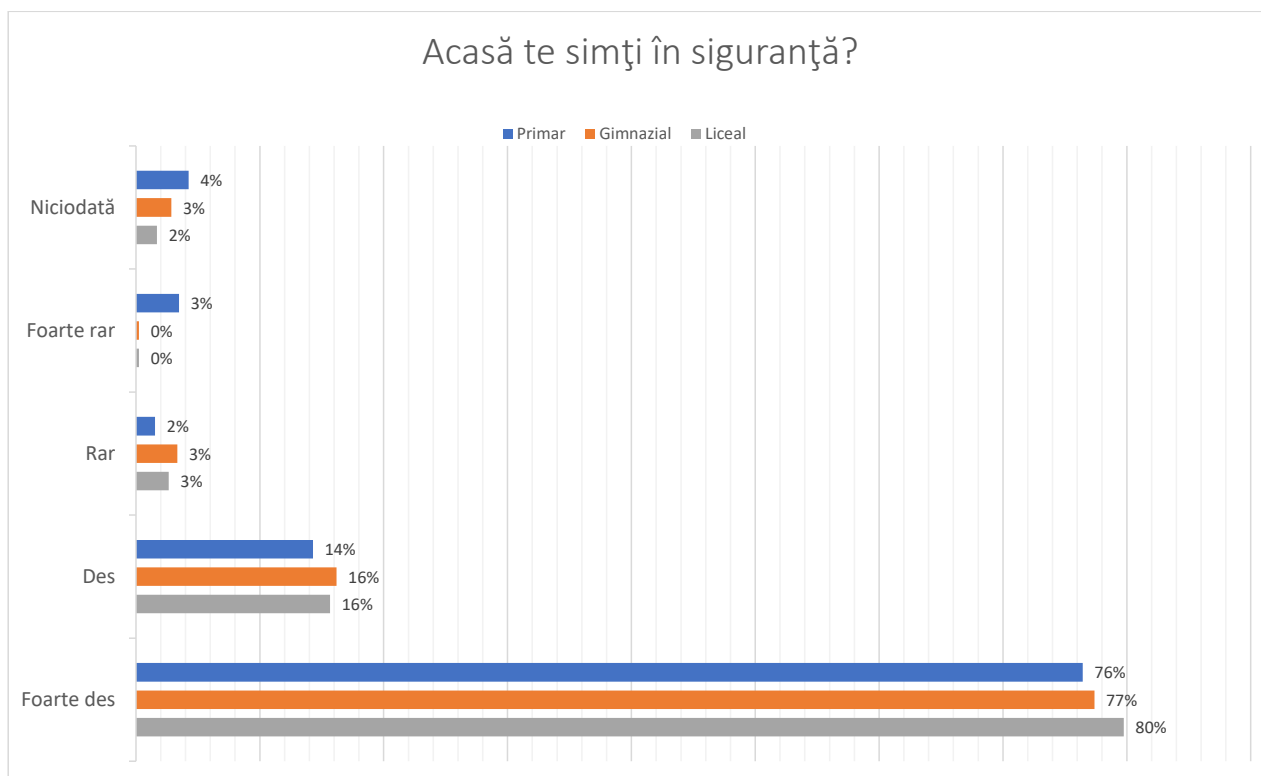
trebuie să fie internat în spital?") a fost raportat de 0,3% dintre respondenți, în toate cazurile tatăl fiind indicat ca autor al abuzului.

Opinia copiilor

Întrebați fiind dacă acasă se simt în siguranță, majoritatea copiilor (94%) spun că au acest sentiment des și foarte des. Pentru 4% dintre copii,

acasă este un loc sigur doar rar sau foarte rar, în timp ce 3% afirmă că niciodată nu se simt în siguranță acasă.

Pedepse fizice

Din răspunsurile primite de la copii, rezultă o incidență mult mai mare a aplicării pedepselor fizice, în comparație cu cea recunoscută de părinți, atât în ceea ce privește formele „ușoare”, cât și ceea ce

privește formele severe.

Diferențe între incidența raportată de copii și cea recunoscută de părinți

	Incidență raportată de copii	Incidență recunoscută de părinți
Lovire cu mâna/palma	46%	22%
Lovire cu alte obiecte	20%	1%
Urme rămase prin lovire	5%	1%

Astfel, aproape jumătate dintre copii (46%) spun că au fost loviți de părinți cu palma, 15% afirmă că au fost bătuți cu o curea, iar 13% cu bățul.

Diferența între incidența pedepselor fizice așa cum este raportată de copii și cea recunoscută de părinți se poate explica atât prin intervalul de timp indicat în enunțul întrebărilor (părinții fiind întrebați dacă astfel de pedepse au fost aplicate în ultimul an, în timp ce, în cazul copiilor, întrebările

nu au inclus o astfel de limitare temporală).

Pe de altă parte, lovirea copiilor reprezentând atât o infracțiune, cât și un comportament din ce în ce mai dezaprobat de opinia publică, este foarte probabil ca răspunsurile părinților să fi fost puternic influențate de caracterul indezirabil social al acestui comportament.

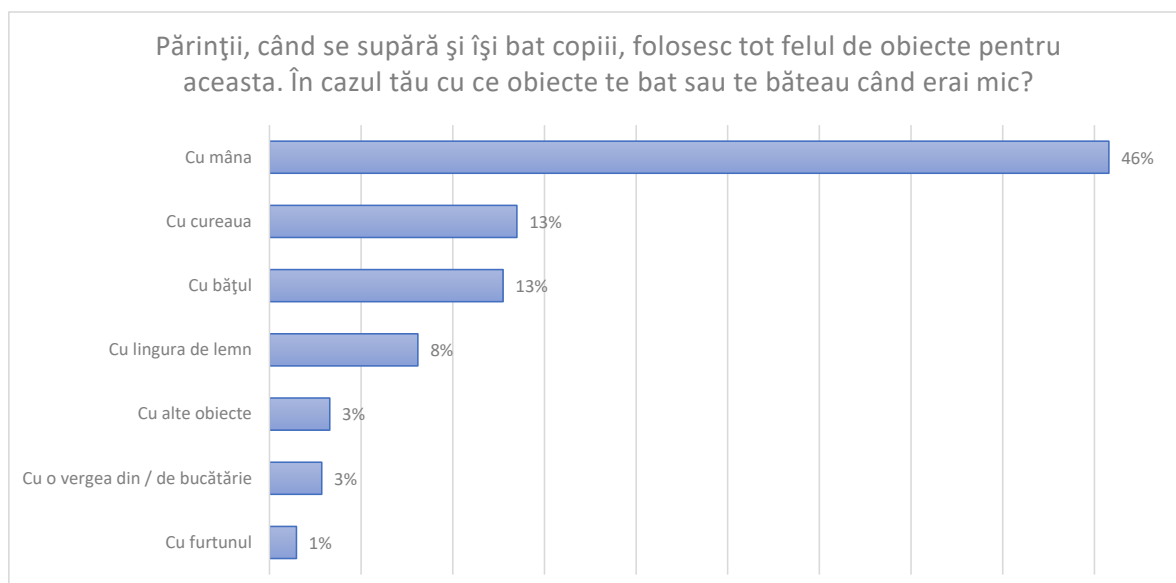
O altă posibilă explicație constă în percepția

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

părinților cu privire la formele „ușoare” ale pedepselor fizice (trasul de urechi, loviturile de o intensitate mai mică), mulți dintre adulți nepercepându-le ca acte din sfera abuzului fizic.

În ceea ce privește lovirea cu mâna, observăm că 1 din 10 copii (10%) se confruntă cu această

formă de abuz fizic des sau foarte des. În funcție de mediul de rezidență, acest tip de pedeapsă este aplicat mai des copiilor din mediul rural (o diferență de 5 puncte procentuale), iar variațiile în funcție de vârsta copiilor nu sunt semnificative.

Părinții, când se supără și își bat copiii, folosesc tot felul de obiecte pentru aceasta. În cazul tău cu ce obiecte te bat sau te băteau când erai mic?

	Foarte des	Des	Rar	Foarte rar	Niciodată
Cu mâna	3%	7%	10%	27%	54%
Cu cureaua	1%	1%	4%	7%	87%
Cu bățul	1%	1%	41%	6%	87%
Cu furtunul	0%	0%	1%	1%	99%
Cu o vergea de/ din bucătărie	0%	0%	1%	2%	97%
Cu lingura de lemn	1%	1%	2%	5%	92%
Cu alte obiecte	0%	1%	2%	1%	97%

Raportându-ne la rezultatele demersului anterior de cercetare, observăm următoarele aspecte care rezultă din răspunsurile copiilor:

- Scade incidența abuzului fizic „ușor” (lovirea cu palma) – de la 62% la 46%.
- Scade ușor incidența lovirii cu bățul/nuiaua -

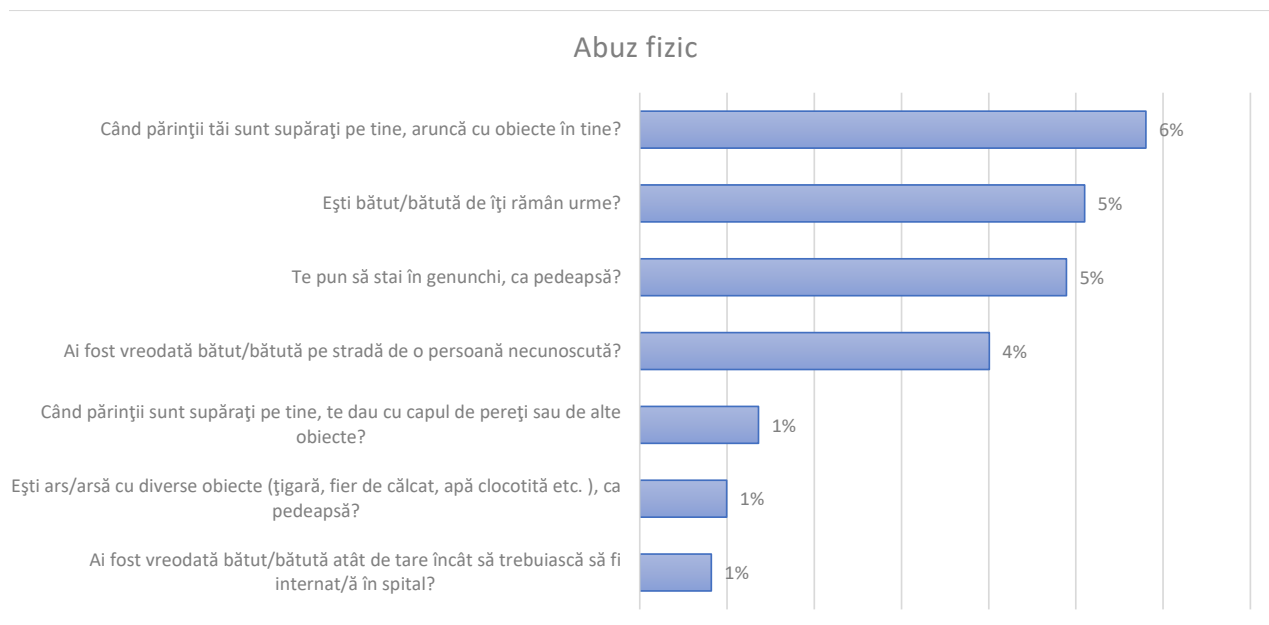

de la 18%, la 13%.

- Cu excepția lovirii cu o curea (a cărei incidență crește cu aproape 2 puncte procentuale), scade incidența pedepselor fizice aplicate cu alte obiecte (furtun, lingură de lemn, vergea).

În ceea ce privește formele severe ale pedepselor fizice, în special lovirile care lasă urme, observăm, în primul rând, diferența majoră dintre incidența semnalată de copii și cea recunoscută de părinți. Astfel, dacă doar 1% dintre părinți spun că astfel de episoade au existat, peste 5% dintre copii

spun că au fost victimele unor astfel de forme de abuz fizic. Din această perspectivă, copiii din mediul urban raportează o incidență cu 2 puncte procentuale mai mare decât cea indicată de copiii din mediul rural (6% vs. 4%). Analizând în funcție de vârsta copiilor / ciclul de învățământ, cea mai mare incidență este semnalată de copiii din ciclul primar (7%), urmată de cea raportată de liceeni (5%), elevii de gimnaziu indicând astfel de episoade de abuz în cea mai mică măsură (4%).

VIII. Exploatarea și neglijarea fizică a copiilor în familie

Exploatarea copiilor în familie a fost analizată atât în chestionarul pentru părinți, cât și în cel completat de copii, permițându-ne astfel o comparație a răspunsurilor oferite din ambele perspective.

Dintre formele de exploatare a copilului, pentru analiza în context familial, am ales trei: obligarea la cerșetorie, exploatarea prin muncă (în detrimentul frecvenței școlii) și exploatarea în gospodărie (îngrijirea fraților mai mici în detrimentul frecvenței școlii).

În ultimul an (2019) vi s-a întâmplat ca?

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

(răspunsuri afirmative)

- 0,5%** unul dintre copiii dvs. să lucreze în loc să se ducă la școală (ex.: în agricultură)
- 0,5%** unul dintre copiii dvs. să stea cu frații/surorile mai mici în loc să se ducă la școală
- 0,1%** unul dintre copiii dvs. să cerșească pentru a câștiga bani

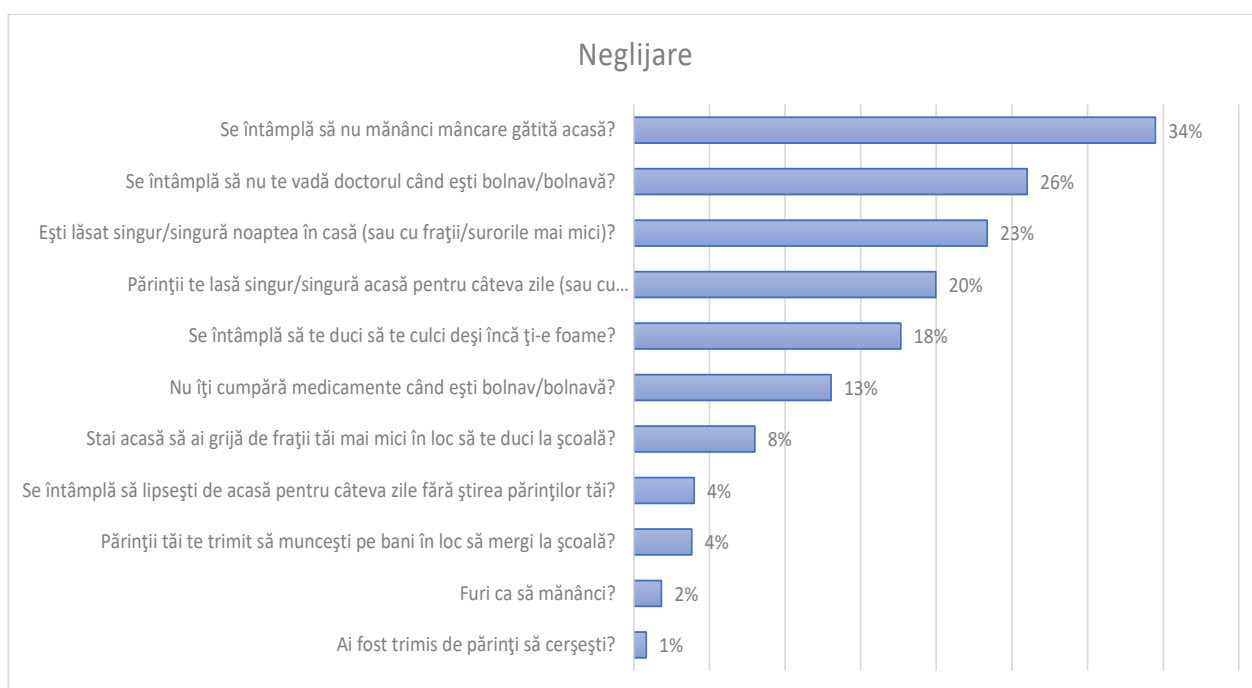
Din răspunsurile părinților, rezultă că incidența exploatării copiilor în familie, deși nesemnificativă din punct de vedere statistic, variind între 0,1% și 0,5%, în funcție de dimensiunea măsurată, din punct de vedere al valorii absolute a procentului

acumulat, vorbim despre mii de copii în această situație. Cu atât mai mult cu cât răspunsurile primite de la copii la întrebările echivalente ne indică o incidență mult mai mare a formelor de exploatare în familie.

Opinia copiilor

Astfel, dacă doar sub 1% dintre părinți recunosc exploatarea prin muncă a copiilor lor, 4% dintre copii spun că au fost trimiși de părinți să muncească contra unei remunerații și în detrimentul frecvenței școlii. Incidența exploatării copiilor prin muncă nu variază în mod semnificativ în funcție de mediul de rezidență, dar atinge un nivel semnificativ mai mare în rândul băieților (7% față de 2% în cazul

fetelor) și are o valoare mai redusă în cazul celor mai mici dintre copii (2% dintre elevii din ciclul primar raportând astfel de situații). Astfel, putem afirma că, pornind de la declarațiile copiilor, aproximativ 100.000 de copii sunt victime ale exploatării prin cerșetorie de către propriii lor părinți, ceea ce constituie un obstacol sau un risc ridicat cu privire la evoluția lor școlară.

În mod similar, un procent mult mai mare de copii (8%) spun că se întâmplă să nu meargă la școală pentru a avea grijă, acasă, de frații mai mici. Nici de această dată, incidența totală a fenomenului nu variază în funcție de mediul de rezidență. În schimb, observăm că, în cazul copiilor din mediul rural, este mai mare proporția celor aflați în această situație des și foarte des (3% versus 1% în cazul copiilor de la oraș).

Exploatarea prin trimiterea la cerșit a fost raportată de 1% dintre copii, fenomenul scăzând cu 2 puncte procentuale în intensitate în comparație cu rezultatele studiului anterior. În cazul celorlalte două forme de exploatare, diferențele față de datele din anul 2013 sunt mai puțin semnificative, înregistrându-se o scădere cu 1,1 pp a incidenței exploatării prin muncă și o incidență similară a absenteismului cauzat de grija pentru frații mai mici.

Neglijarea fizică în familie a fost explorată în chestionarul completat de copii, în principal sub aspectul satisfacerii nevoilor alimentare/materiale, de siguranță/supraveghere și de sănătate.

În ceea ce privește satisfacerea nevoilor alimentare ale copiilor, observăm că, deși doar 6% dintre copii au spus că mâncarea de acasă este bună, dar nu mănâncă destul, iar 1% consideră că mâncarea de acasă nu este bună și nu mănâncă destul, un procent mult mai mare dintre respondenți (18%) afirmă că li se întâmplă să meargă la culcare deși încă le este foame. De asemenea, peste o treime dintre copii (35%) au spus că se întâmplă să nu mănânce mâncare gătită acasă, chestionarul neexplorând însă dacă acest lucru se întâmplă pentru că mâncarea gătită nu este disponibilă sau nu este preferată.

Îngrijorător este însă faptul că nici procentul copiilor care recunosc că li s-a întâmplat să fure pentru a mânca (2%) și nici cel al celor care merg la culcare flămânzi nu prezintă diminuări prin comparație cu ediția anterioară a studiului.

3% dintre copii spun că au suferit de frig pe durata iernii, deoarece nu au avut haine călduroase, iar 3% din cauza lipsei încălzărilor adecvate anotimpului rece.

Neglijarea medicală sub aspectul neprezentării la medic în caz de boală afectează peste un sfert dintre copii (26%). Copiii din mediul rural sunt mai vulnerabili în fața acestui fenomen, 29% dintre ei aflându-se în astfel de situații, probabil și pe fondul slabei dezvoltări a rețelei de sănătate în mediul rural. Analizând această formă de neglijare în funcție de nivelul de învățământ frecventat de respondenți, observăm că, odată cu vârsta copiilor, crește și riscul ca aceștia să nu beneficieze de consult medical în caz de nevoie (incidența raportată fiind de 15% în cazul elevilor de ciclu primar, 27% pentru cei din gimnaziu și 32% în cazul liceenilor).

În ceea ce privește neprocurarea medicamentelor în caz de boală, 13% dintre răspunsurile copiilor indică o astfel de situație (în cazul a jumătate dintre ei aceste situații apar cu o frecvență ridicată), iar copiii din mediul rural sunt din nou mai vulnerabili și din perspectiva nesatisfacerii acestei nevoi.

În comparație cu rezultatele studiului anterior, putem observa o scădere semnificativă a procentului copiilor care nu sunt consultați de medic în caz de nevoie (de la 33,89% la 26%). În schimb, ponderea celor pentru care familiile nu reușesc să achiziționeze medicamentele necesare a rămas constantă.

	Incidență totală	Incidență rural	Incidență urban
Se întâmplă să nu te vadă doctorul când ești bolnav/bolnavă?	26%	29%	24%
Nu îți cumpără medicamente când ești bolnav/bolnavă?	13%	16%	11%

Lăsarea fără supraveghere din partea adulților (pe timpul nopții sau pentru mai multe zile) atinge

cote alarmante, inclusiv în cazul copiilor de vârstă mică (elevi în ciclul primar).

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Astfel, la nivelul întregului eșantion de copii, 23% spun că li s-a întâmplat să rămână peste noapte singuri (sau cu frații mai mici), iar unul din cinci (20%) s-au aflat în această situație pentru mai multe zile.

În cazul ambelor dimensiuni măsurate, incidența crește semnificativ odată cu vârsta copiilor, peste o treime dintre liceeni experimentând această situație.

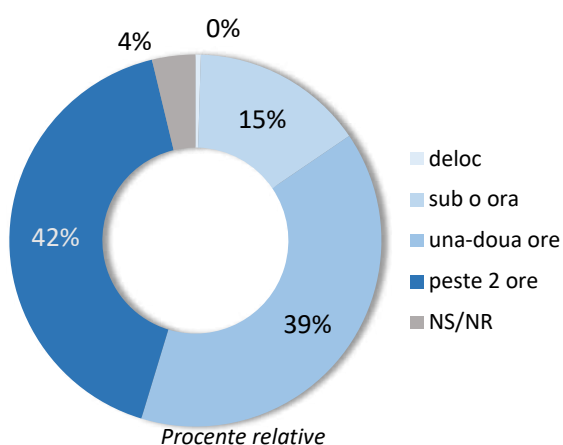
	Incidență totală	Incidență primar	Incidență gimnaziu	Incidență liceu
Ești lăsat singur/singură noaptea în casă (sau cu frații/surorile mai mici)?	23 %	13%	19%	34%
Părinții te lasă singur/singură acasă pentru câteva zile (sau cu frații/surorile mai mici)?	20%	6%	13%	36%

IX. Bunăstare și neglijare emoțională

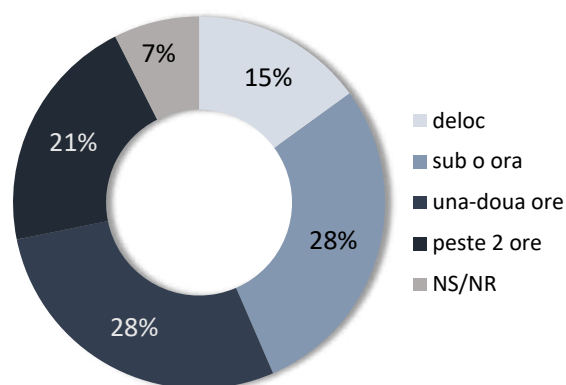
Timpul alocat de părinți copiilor (pentru activități comune/joacă) depinde în mare măsură de vârsta copiilor.

Astfel, dacă în cazul copiilor sub 10 ani, 2 din 5 părinți (42%) spun că alocă peste două ore pe zi

acestor activități comune și doar 1% dintre respondenți nu reușesc să aloce deloc timp copiilor, în cazul copiilor cu vârsta peste 10 ani, doar 1 din 5 părinți (21%) mai alocă peste 2 ore activităților comune, iar ponderea celor care nu reușesc să aloce deloc timp relației cu copilul ajunge la 15%.

Pentru familiile cu copii sub 10 ani:
Cât timp vă petreceți în de regulă pe zi jucându-vă cu copilul/copiii dvs.?

Pentru familiile cu copii între 10-18 ani
Cât timp vă petreceți în de regulă pe zi jucându-vă cu copilul/copiii dvs.?

Analizând aceste date în comparație cu rezultatele studiului anterior, observăm o scădere drastică a timpului petrecut împreună de părinți și copii. Astfel, în cazul copiilor sub 10 ani, procentul părinților care petrec peste două ore jucându-se cu cei mici coboară de la 92% la 42%, iar ponderea părinților care nu alocă deloc timp acestor activități rămâne constantă, la o valoare de aproximativ 1%.

Scăderea este și mai dramatică în cazul părinților ai căror copii au peste 10 ani. Astfel, cei care petrec peste 2 ore în activități de interes comun mai reprezintă doar 21%, față de 70% în 2013, iar ponderea celor care nu alocă deloc timp acestor interacțiuni crește de la 2% la 15%.

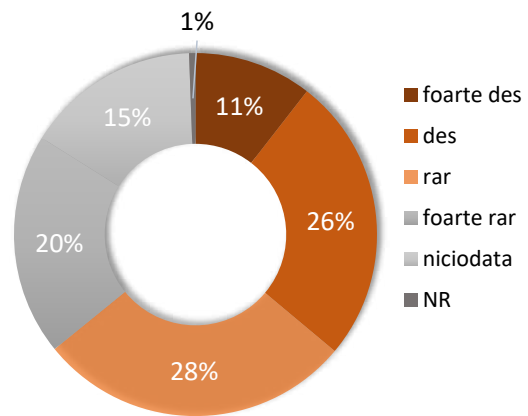
Cât privește participarea copiilor la treburile casnice, peste o treime dintre părinți (36%) spun că acest lucru se întâmplă des și foarte des, în timp ce un procent similar (35%) afirmă că primesc acest ajutor din partea copiilor foarte rar sau niciodată.

Observăm că, în măsură semnificativă, părinții își petrec timpul liber (concedii, finaluri de săptămână, vizite sau activități recreative) alături de copiii lor.

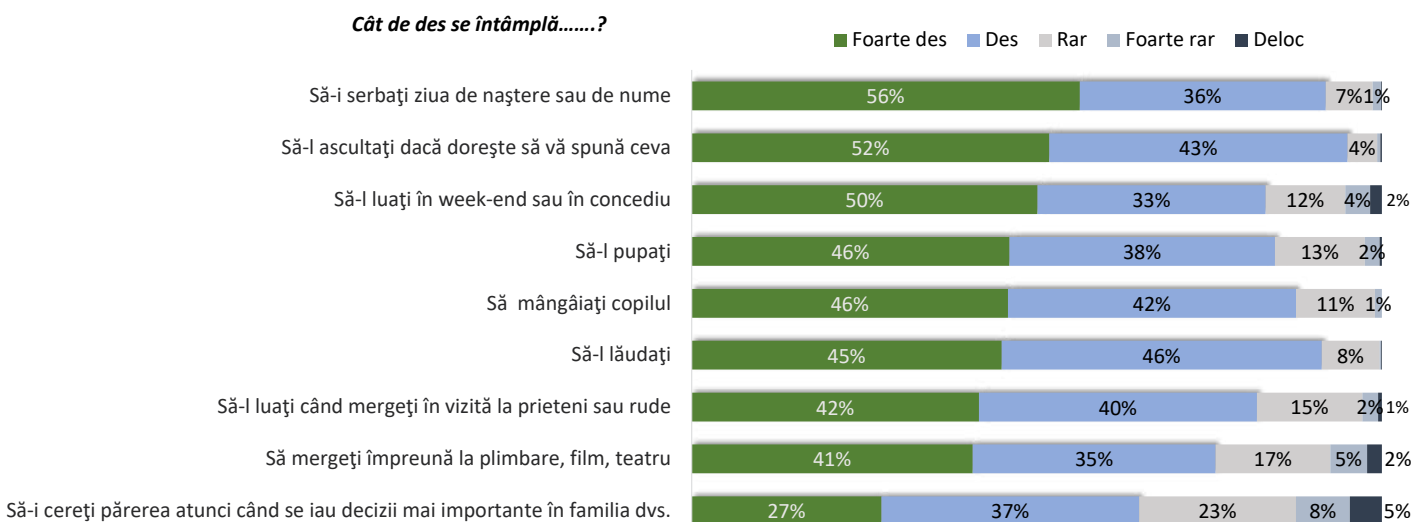
De asemenea, cei mai mulți dintre părinți afirmă

că își manifestă afecțiunea față de copii des și foarte des (ascultându-i, lăudându-i, mângâindu-i etc.).

În schimb, participarea copiilor la luarea deciziilor mai importante din familie este raportată cu o frecvență mult mai mică, peste o treime dintre părinți (36%) spunând că adoptă această practică rar, foarte rar sau deloc.

Cât de des vă ajută (participă) copilul/copiii dvs. la treburile casnice?

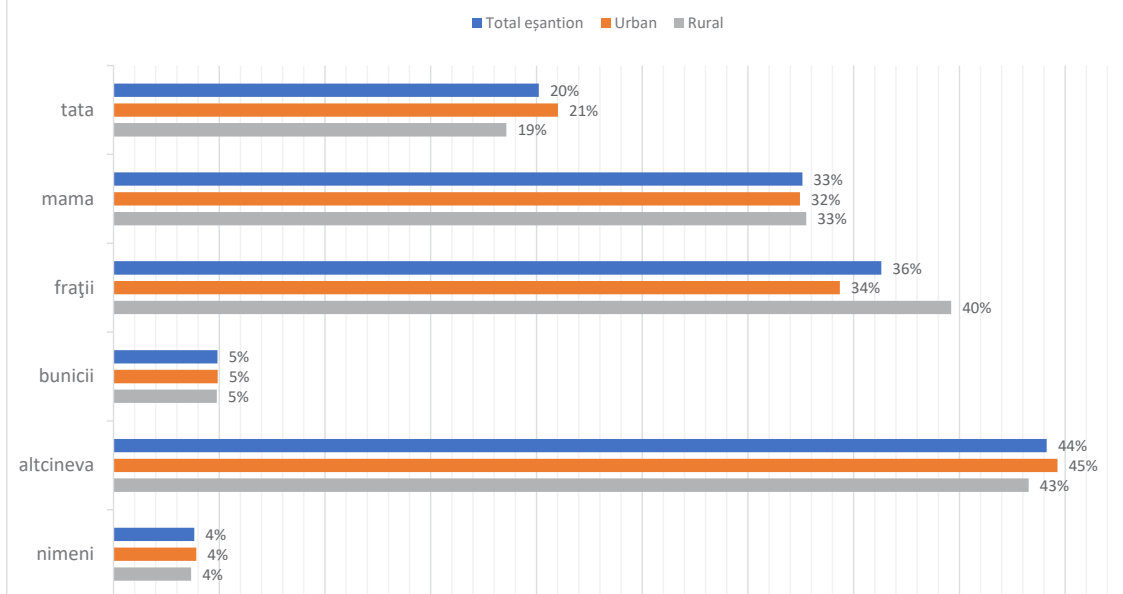
STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Opinia copiilor

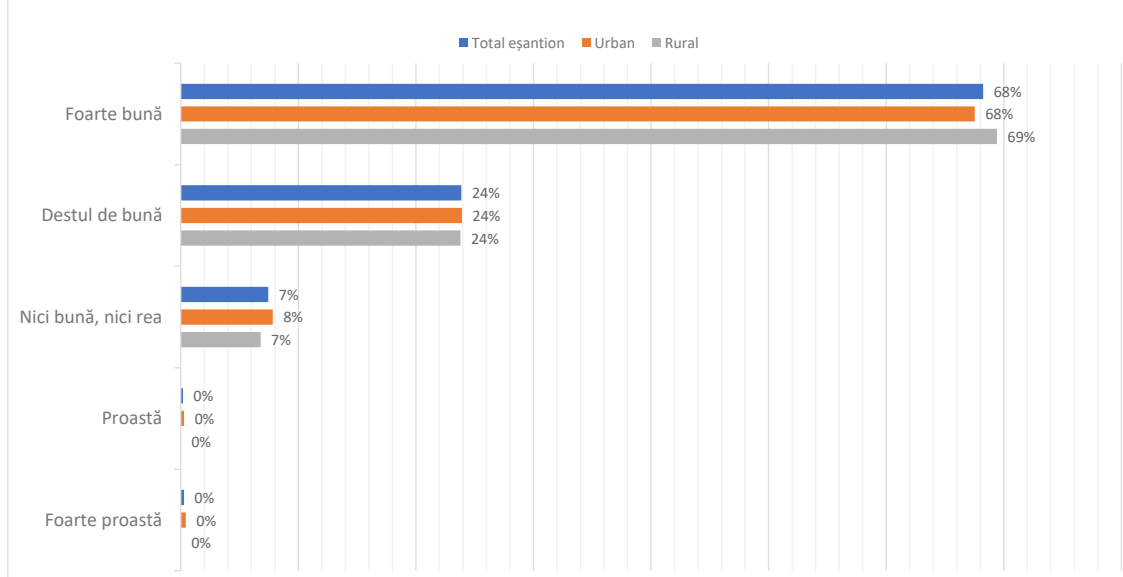
În general, copiii simt că au o relație bună cu părinții/familia lor, că sunt iubiți și doriți de aceștia și părinții sunt interesați de ceea ce fac. Peste 90% dintre copii (92%) consideră că au o relație bună sau foarte bună cu părinții sau persoanele în grija cărora se află, copiii din mediul rural și cei de vârste mai mici apreciind într-o măsură mai mare calitatea relației cu familia. În mod similar, marea majoritate a copiilor (98%) sunt de părere că părinții lor sunt interesați de ceea ce fac. În ceea ce privește petrecerea timpului liber, aproape

jumătate dintre copii (48%) au menționat că petrec acest timp fie cu persoane din afara familiei (44%), fie singuri (4%). Dintre membrii familiei, frații sunt indicați în cea mai mare măsură ca parteneri pentru petrecerea timpului liber (36%), în timp ce prezența părinților este indicată de doar 33% dintre copii (în cazul mamei), respectiv 20% în cazul tatălui. Așa cum era de așteptat, odată cu vârsta copilului, tendința este de a petrece timpul liber într-o măsură mai mare cu persoane din afara familiei.

Cu cine îți petreci cel mai mult timpul liber (joacă, plimbări, filme, spectacole etc.)?

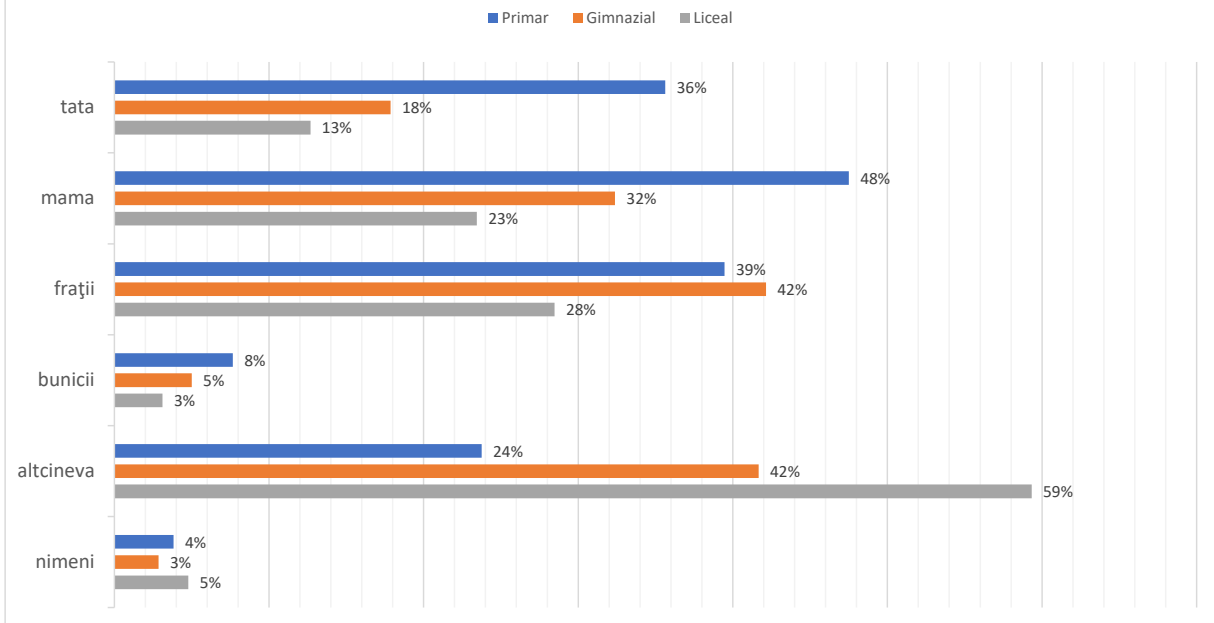

În general care este relația ta cu părinții (sau cu acele persoane care au grijă de tine)?

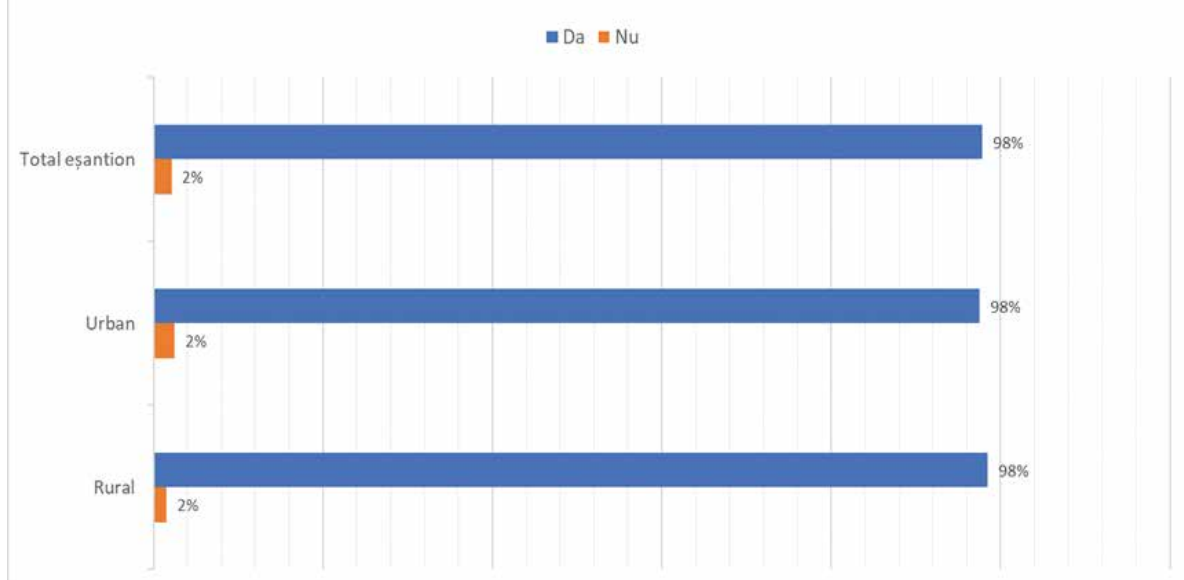

Cu cine îți petreci cel mai mult timpul liber (joacă, plimbări, filme, spectacole etc.)?

Crezi că pe părinții tăi îi interesează ce faci?

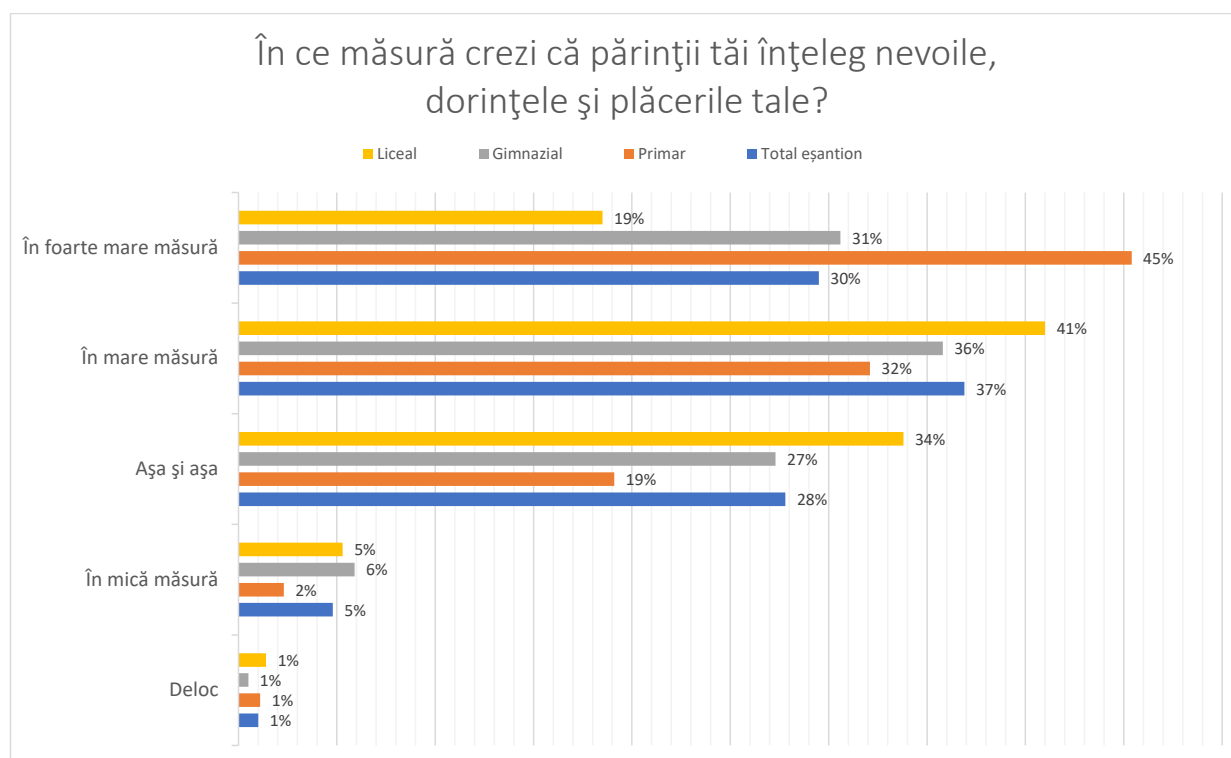

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

	Cine te ascultă și te ajută când ai o problemă	De cine te simți cel mai apropiat sufletește	Cine te mângâie (alintă) când ai o durere
tata	41 %	45%	34%
mama	77%	77%	79%
frații	10%	16%	9%
bunicii	10%	12%	13%
altcineva	11%	6%	9%
nimeni	5%	2%	7%

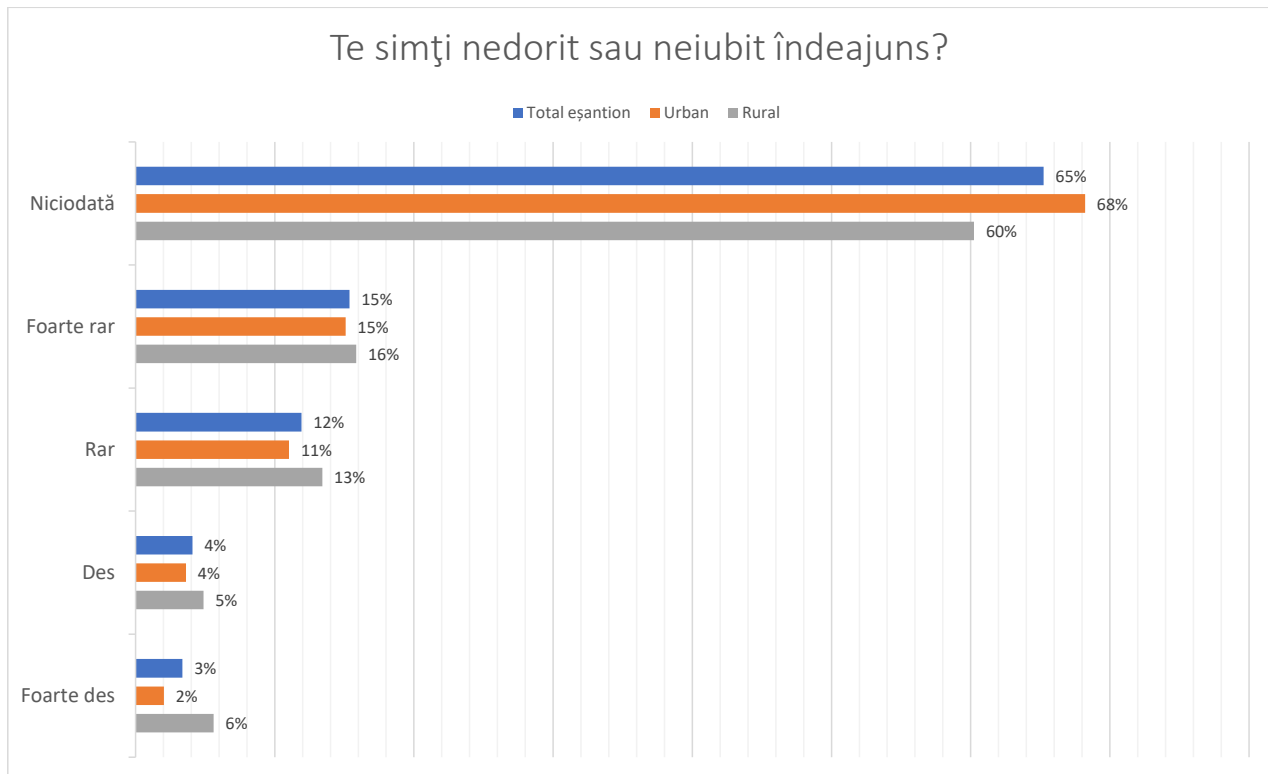
6% dintre copii cred că părinții le înțeleg nevoile, dorințele și plăcerile într-o mică măsură sau deloc, iar peste o treime dintre copii (35%) afirmă că li se întâmplă și să se simtă insuficient de doriți sau iubiți de familia lor, în condițiile în care pentru 8% dintre ei acest sentiment apare des sau foarte

des. Analizând variabilele socio-demografice, observăm că respondenții de vârste mai mici se află mai rar în situația de a se simți neînțeleși sau neiubiți/nedorți de părinți, diferențele fiind de 3, respectiv 15 pp între cei din învățământul primar și liceeni.

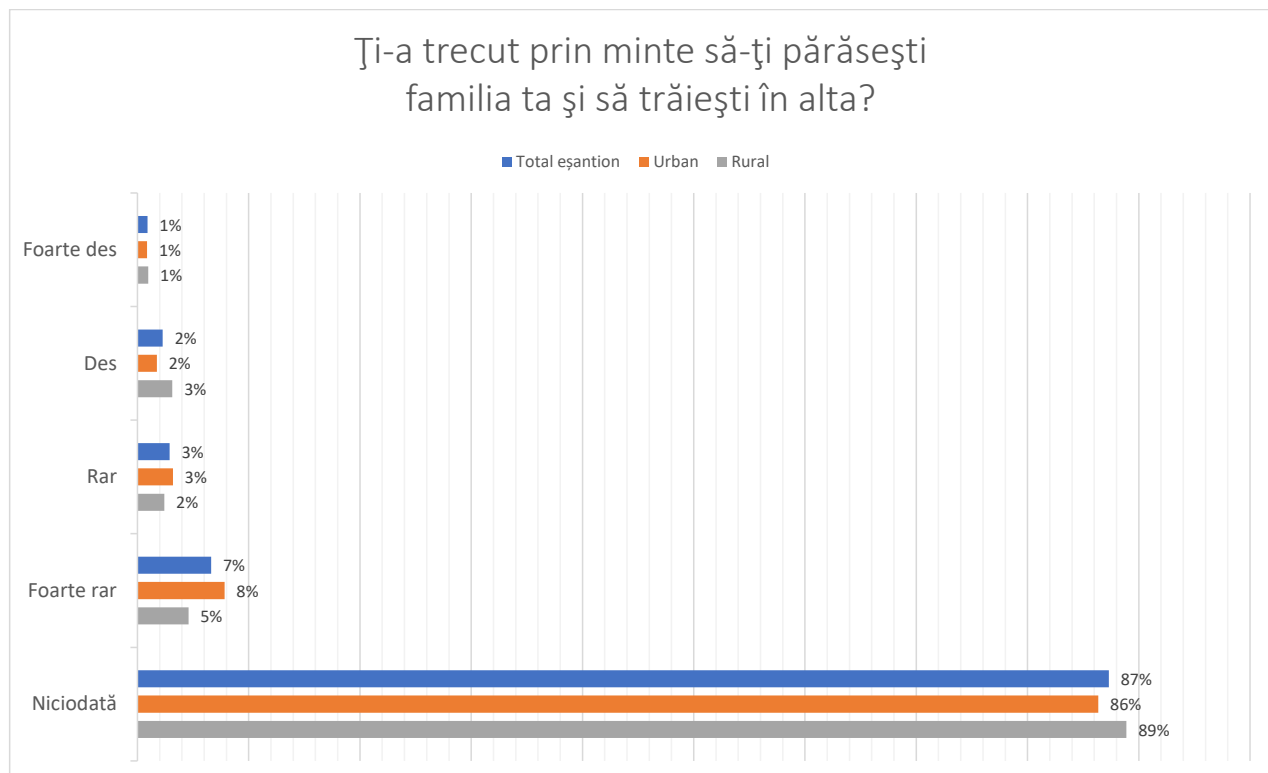
Este interesant de observat diferența între procentul părinților care afirmă că îi ascultă frecvent (des și foarte des) pe copii atunci când aceștia doresc să le spună ceva - 95% - și procentul copiilor care se simt înțeleși într-o mare măsură de părinții lor - 66%. Dincolo de posibilul caracter

dezirabil al răspunsurilor primite de la părinți, această diferență poate fi explicată prin percepțiile diferite dintre copii și părinți asupra nevoilor și dorințelor exprimate de copii și asupra caracterului suficient de timp efectiv acordat ascultării lor.

Totodată, observăm că peste 1 din 10 copii (13%) s-a aflat în situația de a-și dori să-și părăsească

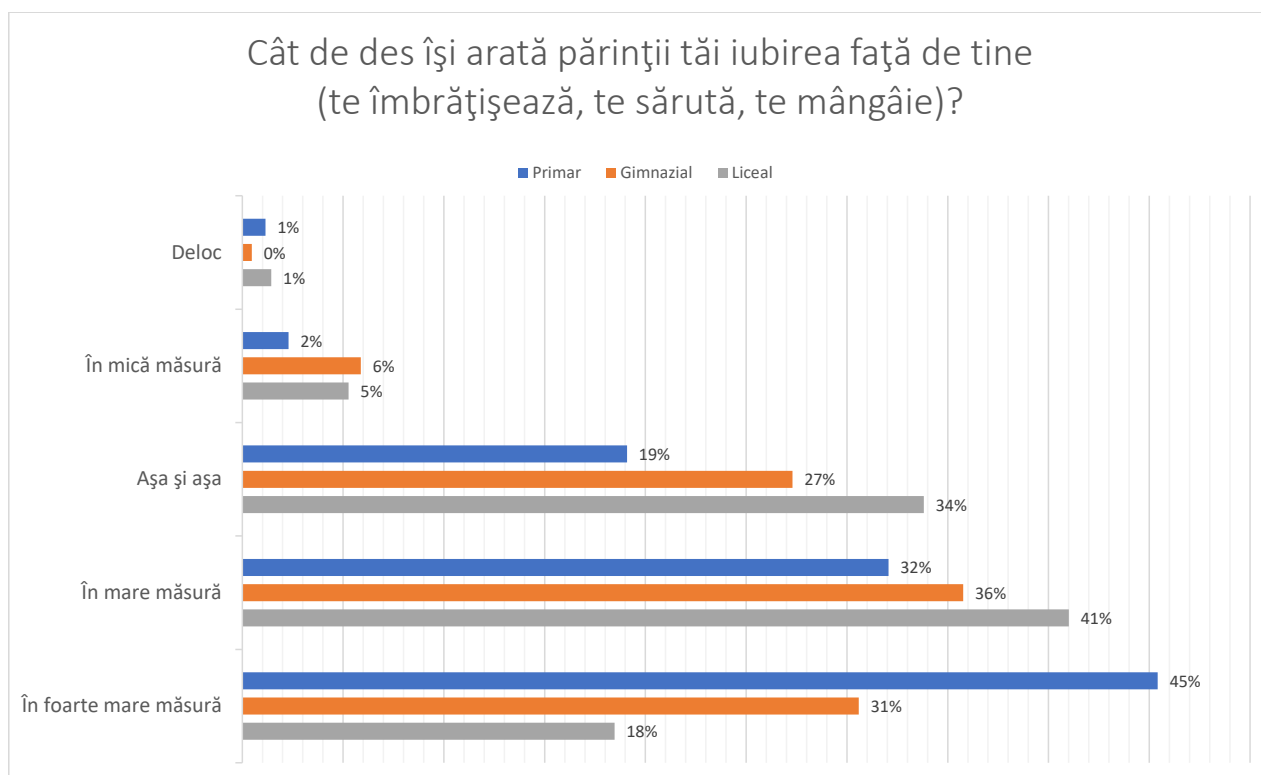
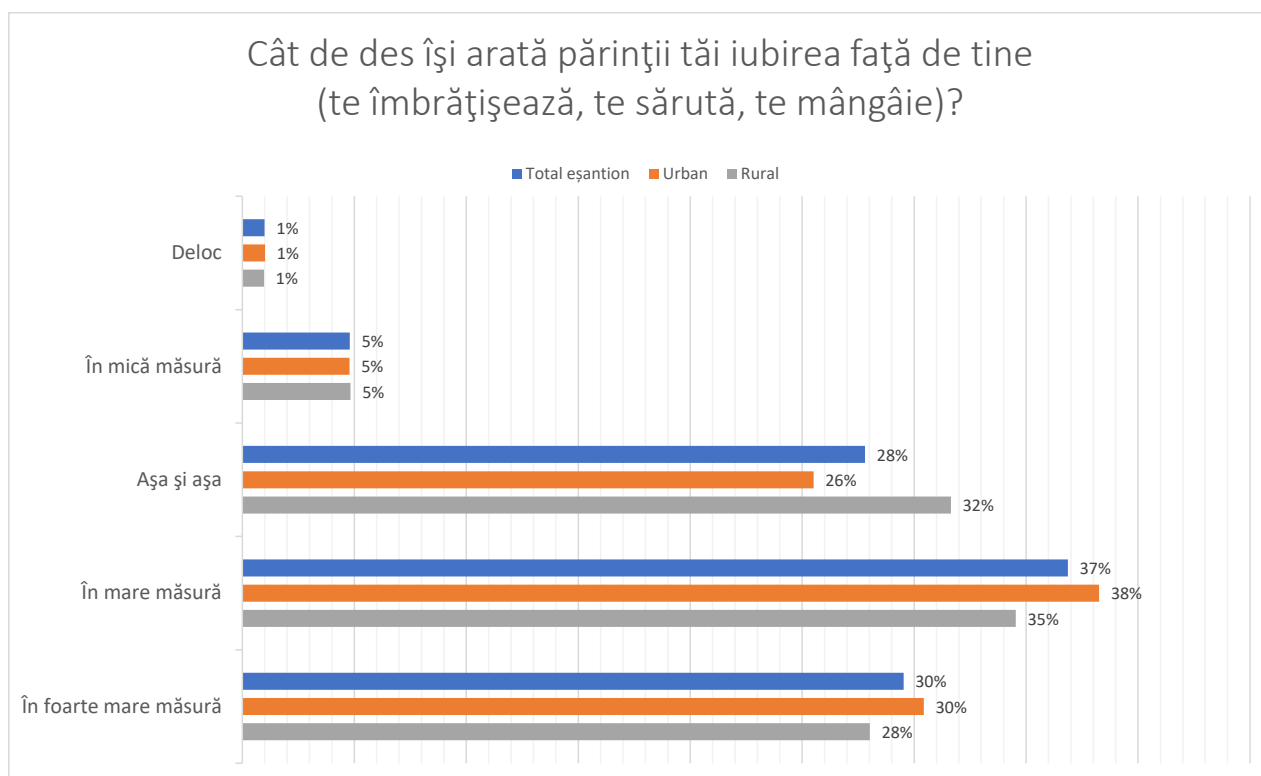
propria familie în favoarea alteia, cei mai mulți însă (10%) trăind rar sau foarte rar astfel de sentimente.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Din răspunsurile copiilor putem constata că 12% dintre aceștia se bucură foarte rar sau niciodată de formele fizice de manifestare a afecțiunii părinților (îmbrățișări, mângâieri), procentul celor aflați

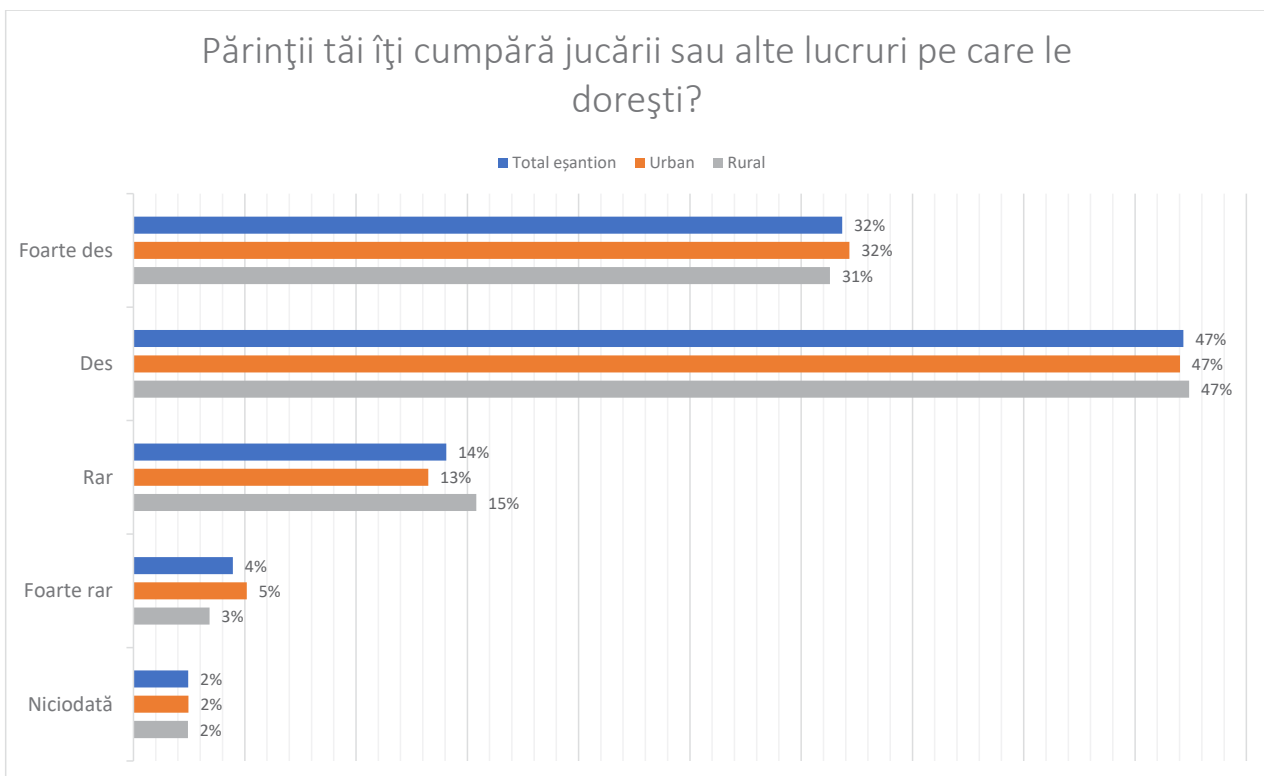
în această situație crescând semnificativ odată cu vârsta copiilor (de la 3 % în cazul celor mai mici, la 20% în cazul celor mai mari).

Dacă 88% dintre copii spun că părinții lor își manifestă frecvent afecțiunea prin îmbrățișări, un procent mai mare (92%) afirmă că primesc cadouri de la familie cu ocazia zilei de naștere (procent similar cu cel al părinților care declară

că aniversează frecvent ziua de naștere sau de nume a copiilor). În schimb, 1 din 5 copii (21%) consideră că părinții îi cumpără rar sau niciodată jucării sau alte lucruri pe care și le dorește.

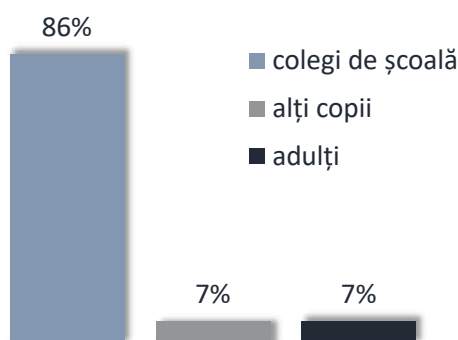
X. Abuzul în afara familiei

În ceea ce privește incidența violenței fizice în afara familiei, 5% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, unul dintre copii a venit acasă bătut. Dintre aceste situații, de cele mai multe ori,

agresiunea este atribuită colegilor de școală și într-o mult mai mică măsură, altor copii sau adulți din afara familiei.

În ultimul an (2019) vi s-a întâmplat ca ...? (răspunsuri afirmative)

5% unul dintre copiii dvs. să vină acasă bătut

Totodată, 2% dintre părinți spun că s-a întâmplat ca cineva să le atace copilul/copiii, iar 1% dintre

răspunsuri indică incidența unor agresiuni grave care au generat nevoia de internare în spital.

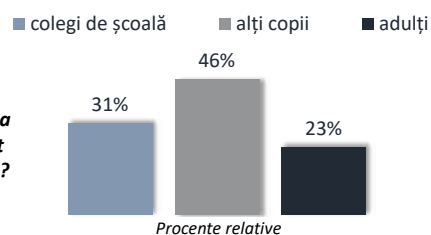
În ultimul an (2019) vi s-a întâmplat ca? (răspunsuri afirmative)

2%

cineva să vă atace copilul/copiii

Cine v-a atacat copilul?

0,3%

unul dintre copiii Dvs. să fie bătut așa de tare de unul dintre membrii familiei încât să trebuiască să fie internat în spital

Cine din familie l-a bătut?

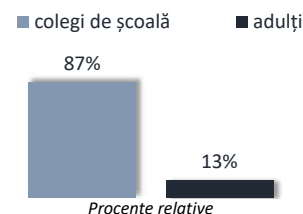
100% tatăl

1%

unul dintre copiii dvs. să fie bătut așa de tare de cineva din afara familiei încât să trebuiască să fie internat în spital

Cine din afara familiei l-a bătut?

În comparație cu studiul anterior, datele sunt similare atât în cazul ponderii părinților care spun că unul dintre copiii lor a fost bătut (în jurul valorii de 4-5%), cât și în cazul celor ai căror copii au fost

atacați (1-2%) sau victime ale agresiunilor soldate cu spitalizare (sub 1%).

Frecvența cu care sunt indicate fapte de violență, atacuri și agresiuni grave, precum și ponderea faptelor având ca autori colegi de școală ai copiilor victime este de natură a trage un semnal de alarmă cu privire la consecințele grave ale bullyingului și altor forme de violență în context școlar și subliniază nevoia implementării unor măsuri urgente pentru prevenirea și combaterea unor astfel de fenomene cu consecințe deosebit de grave asupra sănătății și bunăstării copiilor.

*În ultimul an (2019) vi s-a întâmplat ca?
(răspunsuri afirmative)*

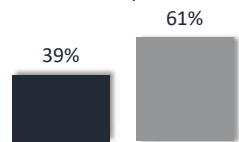
3% unul dintre copiii dvs. să fie abuzat sexual?

În comparație cu rezultatele studiului anterior, remarcăm o creștere semnificativă a procentului părinților care recunosc incidența abuzului sexual asupra copilului/copiilor lor (de la 0,5% la 3,2%), dar este dificil de stabilit dacă această creștere

Analizând expunerea copiilor la imagini cu conținut sexual, sub 1% dintre părinți spun că s-a întâmplat ca unul dintre copiii lor să fi văzut persoane adulte făcând sex, iar în ceea ce privește abuzul sexual asupra copiilor, 3% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, s-a întâmplat ca unul dintre copii să fi fost victimă a abuzului sexual, în aproape două treimi dintre cazuri (61) agresorul fiind o persoană necunoscută.

■ cineva cunoscut ■ persoană necunoscută

De către cine?

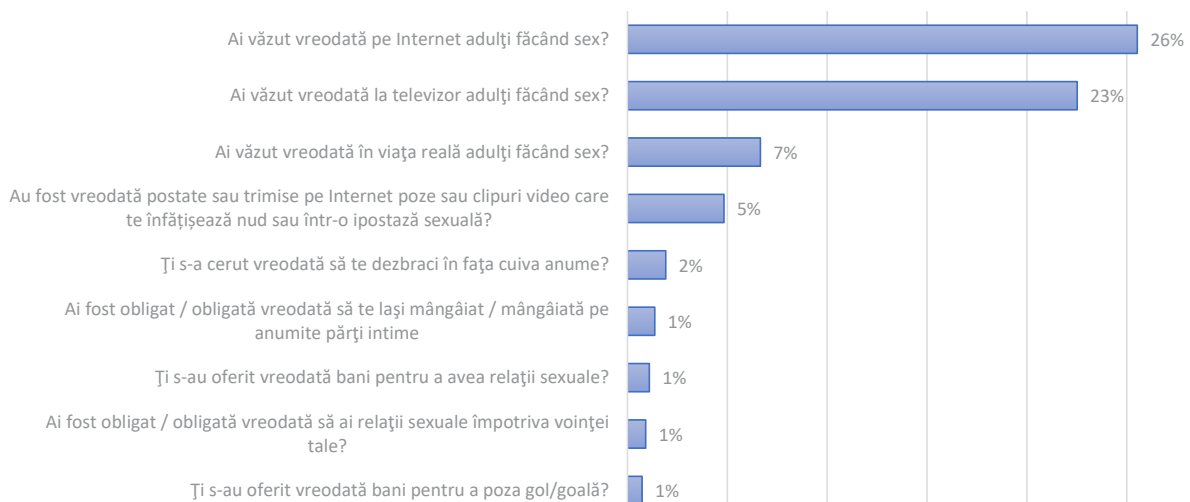
semnalează o creștere a incidenței abuzului sexual asupra copiilor sau doar o mai bună conștientizare a fenomenului de către părinți și/sau o mai bună comunicare pe aceste subiect sensibil între părinți și copii.

Opinia copiilor

În ceea ce privește abuzul fizic în afara familiei, 4% dintre copii spun că li s-a întâmplat să fie bătută pe stradă de o persoană necunoscută, iar incidența raportată a agresiunilor fizice grave (care au necesitat internare în spital) este de 1% (procent similar cu cel obținut din răspunsurile părinților).

În ceea ce privește abuzul și exploatarea sexuală, incidența raportată de copii se situează la nivelul de 4% (ponderea celor care au raportat cel puțin una din forme) și variază între 1% și 5%, în funcție de dimensiunea măsurată. Pe toate dimensiunile măsurate, incidența crește odată cu vârsta copiilor.

Abuz sexual

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Incidența abuzului și exploatării sexuale (% răspunsuri afirmative)

	Total	primar	gimnaziu	liceu
Ți s-a cerut vreodată să te dezbraci în fața cuiva anume?	1,9%	0%	0,5%	4,5%
Ai fost obligat / obligată vreodată să te lași mângâiat / mângâiată pe anumite părți intime	1,4%	0%	0,7%	2,9%
Ai fost obligat / obligată vreodată să ai relații sexuale împotriva voinței tale?	0,9%	0%	0,2%	2,1%
Ți s-au oferit vreodată bani pentru a avea relații sexuale?	1,1%	0%	0,7%	2,2%
Ți s-au oferit vreodată bani pentru a poza gol/goală?	0,7%	0,0%	0,5%	1,4%
Au fost vreodată postate sau trimise pe Internet poze sau clipuri video care te înfățișează nud sau într-o ipostază sexuală?	4,8%	2,0%	5,9%	5,5%

Peste un sfert dintre copii au fost expuși imaginilor cu caracter sexual, internetul reprezentând mediul care vulnerabilizează copiii în cea mai mare măsură din această perspectivă.

Când vine vorba despre expunerea copiilor la imagini cu conținut sexual, observăm că procentul copiilor care spun că au văzut astfel de imagini este mult mai mare decât cel al părinților care au răspuns că unul dintre copii lor a fost expus imaginilor de acest fel. Aceste diferențe, dar și procentul semnificativ al copiilor care spun că au fost expuși unor astfel de imagini – inclusiv în cazul

copiilor de vârstă mică - reiterează, pe de o parte, nevoia unei comunicări mai bune între părinți și copii cu privire la acest subiect și, pe de altă parte, necesitatea urgentă de elaborare și implementare a unui ansamblu de măsuri care să asigure folosirea sigură a internetului și noilor tehnologii și introducerea orelor de educație privind sănătatea sexualității și a reproducerii pentru toți copiii din ciclul primar, gimnazial și liceal. După cum se poate observa în tabelul de mai jos, copiii cu vârste mai mari afirmă într-o măsură semnificativ crescută că au fost expuși imaginilor cu conținut sexual pe internet.

Incidența expunerii la imagini cu conținut sexual (% răspunsuri afirmative)

	Total	primar	gimnaziu	liceu	rural	urban
Ai văzut vreodată în viața reală adulți făcând sex?	6,7%	0,4%	4,7%	12,4%	4,8%	7,8%
Ai văzut vreodată la televizor adulți făcând sex?	22,5%	7,5%	16,9%	37,3%	11,5%	29,2%
Ai văzut vreodată pe Internet adulți făcând sex?	25,5%	4,0%	19,7%	44,5%	13,7%	32,7%

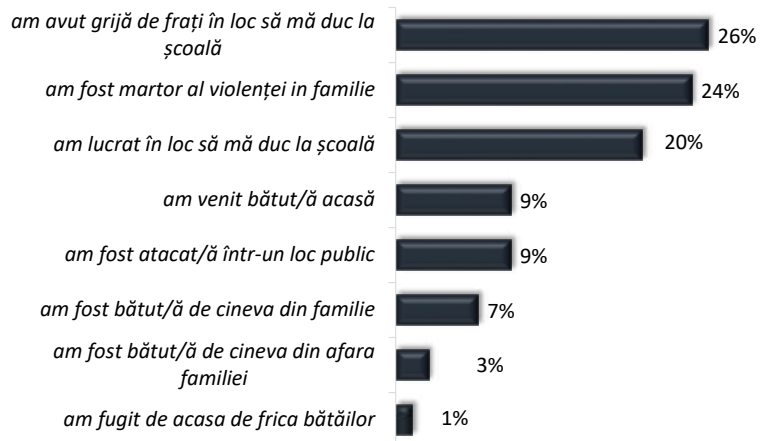
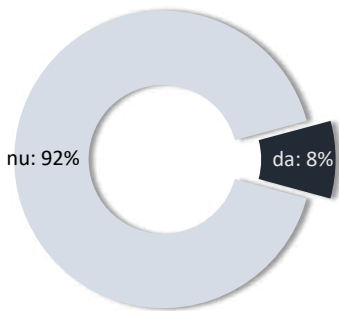

XI. Contexte personale și sociale ale abuzului

Analizând răspunsurile părinților cu privire la istoricul personal de abuz sau exploatare, observăm că aproape 1 din 10 părinți (8 %) au un istoric personal ca victime ale violenței sau exploatării. Cei mai mulți dintre părinții aflați în această situație afirmă că au experimentat situații de exploa-

tare, fiind nevoiți să lipsească de la școală pentru a avea grijă de frații mai mici (26%) sau pentru a munci (20%). Procente (relative) semnificative se înregistrează și în ceea ce privește părinții care au fost martori (24%) sau victime (9%) ale violențe în familiile de origine.

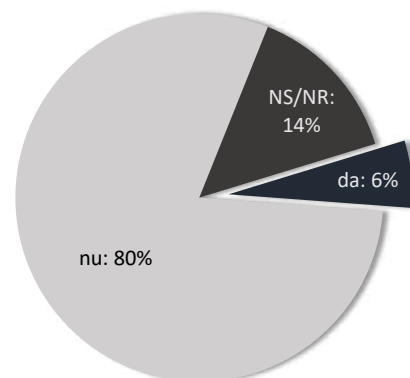
Dintre toate aceste situații dvs. personal ați trăit vreuna din ele? Care?

Creșterea cu 3,2 puncte procentuale față de studiul anterior a ponderii părinților care recunosc că, la rândul lor, au fost victime ale abuzului sau exploatării poate fi atribuită unei măsuri mai mari în care adulții cunosc și recunosc gravitatea acestor fenomene, probabil și ca rezultat al campaniilor de sensibilizare și informare desfășurate sistematic de Organizația Salvați Copiii și alți actori ai societății civile implicați în acțiuni și campanii de prevenire și combatere a violenței împotriva copiilor.

Raportându-ne însă la contextul social ("Dvs. personal aveți prieteni, cunoștințe, vecini care au fost în asemenea situații în trecut?"), observăm o scădere a procentului părinților care spun că au prieteni sau cunoștințe care să fi trăit experiența abuzului sau a neglijării (de la 9% în 2013 la 6% în prezent), dar și un semnificativ procent al non-răspunsurilor (14% față de 5% în 2013) ceea ce poate indica faptul că experiența abuzului continuă să aibă natura unui fenomen privat, despre care adulții au rețineri a comunica în grupul de prieteni.

Dvs. personal aveți prieteni, cunoștințe, vecini care au fost în asemenea situații în trecut?

Aceleiași cauze îi poate fi atribuit și procentul scăzut (9%) al părinților care declară că știu situații în care prieteni, rude sau vecini să-și fi abuzat copiii, mai ales în condițiile în care forma cea mai frecvent identificată de abuz este abuzul emoțional (probabil mai frecvent manifestată în prezența cercului de prieteni).

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

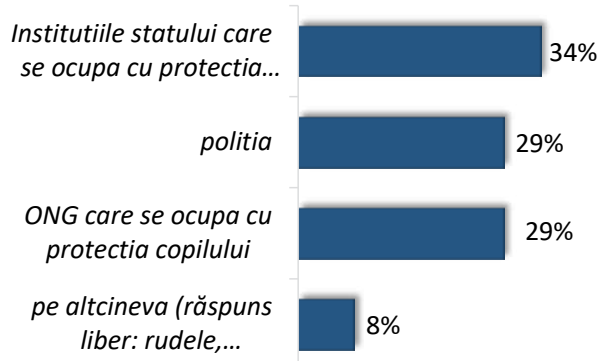
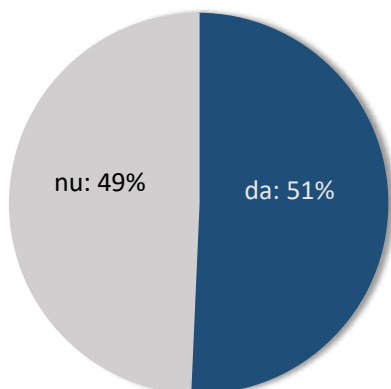
În ultimul an (2019) vi s-a întâmplat ca? (răspunsuri afirmative)

3%	În rândul prietenilor, cunoștințelor, vecinilor știu cazuri în care aceștia si-au abuzat copiii FIZIC (bătăi, lăsați nemâncați, trimiși să cerșească, să muncească)
6%	În rândul prietenilor, cunoștințelor, vecinilor știu cazuri în care aceștia si-au abuzat copiii PSIHOLOGIC/ EMOȚIONAL (înjurați, amenințați, respinși)
2%	În rândul prietenilor, cunoștințelor, vecinilor știu cazuri în care aceștia si-au abuzat copiii SEXUAL (pornografie, acte sexuale)

Îmbucurător este însă să observăm că mult mai mulți (51% în prezent față de 8% în 2013) dintre părinții care află despre o situație de abuz împotriva copilului în cercul social sesizează

fie instituțiile de protecție a copilului (34%), fie poliția (29%), fie ONG-urile de profil (29%) sau pe altcineva (8%).

Dvs. personal sau cineva din familia dvs. ați anunțat/sesizat pe cineva?

Procente relative. 8,5% din total respondenți cunosc cazuri de abuz în proximitate. N=75

Salvați Copiii
Save the Children România

Cadrul legislativ al protecției copiilor împotriva violenței

În prezent, interzicerea oricărei forme de violență asupra copilului este reglementată în legislațiile a 63 de țări, iar guvernele altor 26 de state s-au angajat public să adopte măsuri de scoaterea în afara legii a violenței în toate contextele în care trăiește copilul. În anumite părți ale lumii (Europa, America de Sud) progresele înregistrate sunt remarcabile, însă, la nivel global, rămân în afara politicilor și reglementărilor ferme și complete de protecție împotriva violenței, inclusiv în familie, aproape 2 miliarde de copii, adică 87% din populația totală a celor sub 18 ani.¹

Suedia a fost prima țară care, în 1979, la 50 de ani de la interdicția pedepselor fizice din școli, a interzis prin lege pedeapsa corporală aplicată copiilor în familie ori în alte situații de viață și astfel a instituit primul exemplu de reglementare legală prin care corecția fizică, violența verbală ori tratamentul degradant, folosite deseori ca metode de disciplinare, au fost considerate forme de abuz. Până la consacrarea globală a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (1989), exemplul Suediei a fost urmat doar de Finlanda, Norvegia și Austria, singurele țări ale căror autorități au consacrat juridic extinderea interdicției tuturor formelor de violență fizică și psiho-emoțională la adresa copiilor fără să fie necesar un angajament internațional prealabil pentru a fi determinate să aibă astfel de inițiative.

Adoptarea de către Adunarea Generală ONU a *Convenției privind drepturile copilului* are loc la 20

noiembrie 1989² după un deceniu de negocieri, uneori tensionate, între state și culturi³ pentru obținerea unui conținut unanim acceptat cu privire la aspecte juridice sensibile, dintre care amintim: autoritatea parentală, pedeapsa corporală ca măsură disciplinară aplicată în familie și mediul școlar, munca copilului, interesul superior al copilului ori căsătoria. Anul adoptării Convenției reprezintă momentul istoric în care este recunoscut copiilor, nu doar adulților, dreptul de a fi protejați împotriva violenței sub toate manifestările și în toate circumstanțele de viață ale acestora. Acest document internațional devine principalul argument juridic și instrumentul esențial de campanie pentru promovarea interdicției violenței asupra copiilor, în special cu privire la pedeapsa corporală ori metodele umilitoare de corecție utilizate pe scara largă de părinți ori de cadrele didactice. Prin ratificarea Convenției, statele se obligă astfel să ia *”toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.”* și *”toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura aplicarea măsurilor de disciplină școlară într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca ființă umană și în conformitate cu prezenta Convenție.”*⁴ De asemenea, autoritățile sunt obligate să

1 Conform www.endcorporalpunishment.org, accesat la 30 octombrie 2021.

2 Prin Rezoluția 44/25 din 20 noiembrie 1989, intrând în vigoare la 2 septembrie 1990, după ratificarea de către cel puțin 20 de state semnatare.

3 Și la două secole distanță de la primele scrieri ale unor reprezentanți ai Iluminismului, cel mai influent fiind Cesare Beccaria (1738–1794), care au pus în discuție efectele devastatoare ale corecțiilor fizice aplicate adulților, fără însă ca analiza acestora să fie extinsă și la situația copiilor din acea vreme, supuși sistematic pedepselor fizice și tratamentelor umilitoare, indiferent de statutul social al familiilor lor.

4 Art. 19, alin. 1 și art. 28 alin. 2 ale Convenției cu privire la drepturile copilului. Pentru textul integral,

adopte proceduri legale eficiente și să deruleze programe sociale pentru identificarea, acționarea în instanță, anchetarea și urmărirea penală a cazurilor sesizate și, în acest sens, Convenția subliniază, reiterativ, că statele au obligația de a asigura un tratament corespunzător pentru **”recuperarea fizică și psihologică și reintegrarea socială a copiilor, victime ale unei forme de neglijență, exploatare sau abuz, de tortură sau pedeapsă ori tratamente crude, inumane sau degradante ori victime ale unui conflict armat.”**⁵

Întrucât obligația de reformare a legislațiilor naționale pentru interzicerea oricărei forme de pedeapsă fizică implica o schimbare fundamentală nu atât de ordin juridic, cât mai ales cultural, Comitetul pentru Drepturile Copilului (CRC), organismul de control al respectării Convenției de către statele care au aderat la aceasta, au redactat un comentariu general al reglementărilor privind violența asupra copilului, văzută ca interpretare autoritară a acestora. Este vorba despre *Comentariul General nr. 8 cu privire la protecția copiilor împotriva oricăror forme de violență sau tratament degradant (2006)*, care definește pedeapsa corporală sau fizică drept: „*orice pedeapsă care folosește forța fizică cu scopul de a provoca un anumit grad, oricât de mic, de durere sau disconfort. Cele mai multe implică lovirea copiilor (“mângâierea”, “atingerea”, “pălmuirea”), cu palma sau un alt instrument – bici, băț, curea, pantof, lingură de lemn etc. Dar ele pot, de asemenea, să implice lovirea cu piciorul, scuturarea sau împingerea copiilor, zgârierea, ciupirea, mușcarea, tragerea de păr sau de urechi, forțarea copiilor să stea în poziții incomode, arderea, opărirea sau indigestia forțată (de exemplu clătirea gurii cu săpun sau forțarea copiilor să înghită condimente iuți). Din punctul de vedere al Comitetului, pedeapsa corporală este întotdeauna degradantă. În plus, mai există și alte forme de pedepsire non-fizică, de asemenea degradante și pline de cruzime, fiind astfel incompatibile cu Convenția. Acestea includ, de exemplu, pedepse care înjosec, umilesc, denigrează, folosesc copilul ca țap*

*ispășitor, amenință, sperie sau ridiculizează copilul.”*⁶ Comentariul General nr. 8 este susținut științific prin rezultatele Studiului Secretarului General al ONU privind violența împotriva copiilor, lansat în 2006 și coordonat de expertul independent Paulo Sérgio Pinheiro, considerat **”sfârșitul justificării folosite de adulți pentru a face uz de violență împotriva copiilor, fie că ea este acceptată ca “tradiție” ori deghizată sub masca “disciplinei”**. Nu trebuie făcut nici un compromis în contestarea violenței împotriva copiilor. Unicitatea copiilor – potențialul și vulnerabilitatea lor, dependența lor față de adulți – face ca nevoia lor de mai multă, nu mai puțină protecție împotriva violenței, să devină un imperativ.”⁷

Parlamentul României a ratificat Convenția în 27 septembrie 1990 și, la 14 ani de la asumarea obligațiilor prevăzute de Convenție, a adoptat *Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, un adevărat cod al copilului și familiei, care a asimilat, prin dispozițiile sale lipsite de ambiguitate, dreptul natural, inerent, al copilului de a nu fi supus suferințelor fizice și emoționale prin neglijență ori prin acțiuni luate în procesul îngrijirii, educației și dezvoltării lui. Interzicând orice formă de violență asupra copilului, țara noastră devenea, în acest fel, al 14-lea stat care a interzis pedeapsa corporală și tratamentul degradant la adresa copiilor.⁸ Cu toate acestea, intervențiile autorităților în implementarea principiilor și măsurilor acesteia, printr-o legislație adecvată și politici corespunzătoare pentru drepturile copilului, au parcurs o evoluție lentă prin comparație cu fostele state comuniste din Centrul și Estul Europei. Sub aspect juridic, integritatea fizică și psiho-emoțională a copilului devin inviolabile, iar pedepsele corporale și agresiunile verbale sunt interzise, reglementările legale reușind să acopere situațiile diverse de abuz. La redactarea acestora, Salvați Copiii România, organizație implicată direct în procesul de consultare publică pe marginea proiectului de lege aferent și inițiator

vezi <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/0a/0ab4c7cb-1ff8-458c-a53a-053f5d189015.pdf>

5 Art. 39, Convenția cu privire la drepturile copilului.

6 Comitetul Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului: *Comentariul general nr. 8, Dreptul copilului la protecție împotriva pedepsei corporale și a altor forme crude și degradante de pedeapsă* (Sesiunea 40, 2006), paragraful 11. Traducere preluată din *Abolirea pedepsei corporale aplicate copiilor. Întrebări și răspunsuri.*, Consiliul Europei, 2008.

7 Studiul Violenței împotriva Copiilor al Națiunilor Unite, A/61/299, pag. 5, paragraful 2. Link: https://violenceagainstchildren.un.org/sites/violenceagainstchildren.un.org/files/document_files/un_documents/a_61_299_un_study_on_violence_against_children.pdf

8 După Suedia (1979), Finlanda (1983), Norvegia (1987), Austria (1989), Cipru (1994), Danemarca (1997), Letonia (1998), Croația (1999), Germania (2000), Israel (2000), Bulgaria (2000), Turkmenistan (2002) și Islanda (2003).

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

În perioada 2002-2003 a campaniei naționale împotriva violenței asupra copilului ”**Bătaia nu e ruptă din rai**”, a contribuit la includerea în Legea 272/2004 a unor text de lege inechivoce de interdicție a violenței, indiferent de gravitatea actelor de agresiune sau de motivația persoanelor care adoptă acest tip de comportament în relația lor cu copiii.

Punerea în primejdie gravă a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a unui copil nu reprezintă, de regulă, un episod izolat. Nici dacă vorbim despre familie, nici despre vreun alt context social în care altcineva decât părinții are responsabilitatea îngrijirii copilului (cadru didactic, educator, cadru medical, antrenor sportiv, bonă etc.). Situațiile de risc care ajung în atenția autorităților reprezintă efectul toleranței și lipsei de interes pentru agresiunile percepute subiectiv mai puțin grave. Ele constituie în fapt consecința finală a unui proces de intensificare a violenței, care începe cu o ”pălmuiță” și sfârșește cu loviturile repetate cu pumnii. Copiii cu dizabilități, prin dependența totală față de persoana de îngrijire și izolarea socială mai pronunțată, sunt mai expuși abuzurilor fizice, emoționale și sexuale decât copiii fără dizabilități. Numeroase cercetări au indicat faptul că majoritatea abuzurilor care au pus în pericol viața copiilor, producând vătămări corporale grave, ori care au avut ca urmare decesul copilului, s-au petrecut în timpul episoadelor de pedepsire corporală a copilului.⁹ De asemenea, probabilitatea ca un copil să devină victimă unei forme grave de abuz crește în funcție de metodele părinților folosite în corectarea comportamentelor copiilor lor. În cazul copiilor sub un an, de pildă, s-a demonstrat faptul că dacă aceștia erau pălmuiți ori loviți, riscul ca, în următoarea lună, să sufere vătămări care necesită intervenția medicilor era de 2,3 ori mai mare.¹⁰ Deși lovirea copilului cu palma este general acceptată în rândul părinților, aceste agresiuni fizice declanșează răspunsuri psihologice și fiziologice negative care împiedică dezvoltarea normală a copilului.

Legislația românească care reglementează

protecția copiilor împotriva oricăror forme de violență cuprinde numeroase acte normative, dintre care amintim:

Constituția României (1991)

Articolul 22

- (1) Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant.

Articolul 49

- (1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor.
- (3) Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

Coroborate, cele două alineate ale art. 22 conduc la interpretarea logică a universalității protecției împotriva oricărei forme de violență, prin simpla utilizare a cuvintelor ”nimeni”, cu alte cuvinte, nici în cazul copiilor, și ”niciunui”, eliminând astfel și așa-zisele forme ușoare de violență fizică ori psihică. Este la fel de adevărat faptul că societatea românească nu a considerat vreodată că aceste principii constituționale sunt menite să prevină pedepsele fizice aplicate copiilor și că ele trebuie să devină reperul juridic al instituțiilor publice și instanțelor judecătorești implicate în protecția drepturilor copilului. Realitatea socială a utilizării violenței în creșterea și educarea copilului nu putea fi înlăturată decât prin dispoziții inechivoce de interdicere a oricărei forme de violență la adresa copilului, ce aveau să fie adoptate după mai bine de un deceniu prin adoptarea Legii 272/2004.

Articolul 49, prin alineatele 1 și 3, stabilește că interesele copiilor sunt fundamentale și că aceștia pot beneficia de un ”regim special de protecție și de asistență”, exploatarea copiilor și implicarea lor în activități ce prezintă riscuri pentru viața și dezvoltarea lor sunt interzise.

⁹ Unul dintre exemple îl reprezintă un raport canadian de analiză a instrumentării unui număr mare de cazuri de abuz fizic asupra copilului. Din cele 135.573 de investigații de abuz preluate de autorități în 1998, 75% dintre acestea fuseseră justificate, de către părinți și celelalte persoane care aveau în îngrijire copiii, ca pedepse fizice, deși consecințele s-au dovedit a fi foarte grave, căzând sub incidența legislației privind abuzul. Trocmé N, MacLaurin B, Fallon B, et al. *Canadian Incidence Study of Reported Child Abuse and Neglect: final report. Ottawa (ON): Public Health Agency of Canada; 2001.*

¹⁰ Crandall M, Chiu B, Sheehan K. *Injury in the first year of life: risk factors and solutions for high-risk families.* J Surg Res 2006; 133:7-10.

Codul Penal (2009)

Codul Penal sancționează lovirile și alte acte ori comportamente care produc suferințe fizice, leziuni traumatice sau care afectează sănătatea fizică și psihică a victimelor. În cazul actelor de violență comise în familie și care produc leziuni sau afectează sănătatea copilului, pedepsele prevăzute pentru aceste fapte sunt mai ridicate și urmărirea penală a agresorilor poate începe și în lipsa unei plângeri prealabile a victimei.

Articolul 193 - Lovirea sau alte violențe

(1) **Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice** se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) **Fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă.**

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Articolul 194 - Vătămarea corporală

(1) Fapta prevăzută în art. 193, care a cauzat vreuna dintre următoarele consecințe:

- o infirmitate;
- leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale;
- un prejudiciu estetic grav și permanent;
- avortul;
- punerea în primejdie a vieții persoanei, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Când fapta a fost săvârșită în scopul producerii uneia dintre consecințele prevăzute în alin.

(1) lit. a), lit. b) și lit. c), pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

(3) Tentativa la infracțiunea prevăzută în alin. (2) se pedepsește.

Articolul 195 - Lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte

Dacă vreuna dintre faptele prevăzute în art. 193 și art. 194 a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 6 la 12 ani.

Articolul 199 - Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și

art. 193-195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu.

Articolele 193 și 199 sunt menite să protejeze nu doar adulții, ci și copiii împotriva oricăror acte de violență comise asupra lor. Aplicabilitatea acestor norme juridice penale depinde de răspunsul la întrebarea când pedepsele corporale (strict interzise de legislația românească prin Legea 272/2004) pot fi considerate abuzuri a căror natură justifică intervenția organelor de urmărire penală. Fără a susține incriminarea penală a părinților pentru orice acte de agresiune fizică comise asupra copilului, fiind însă convingși de caracterul cert abuziv al bătăii sub diferite forme aplicate copiilor și al celorlalte acte de umilire (agresiune verbală, izolarea, amenințarea, ridiculizarea, insultare etc.), considerăm că orice plângere și orice sesizare pentru protecția copiilor împotriva acestor fapte trebuie tratate cu aceeași importanță, ca și alte cauze în care urmările au un grad mai ridicat de pericolozitate. Argumentul pentru evaluarea gravității actelor violente comise asupra copiilor, și în situațiile când acestea sunt descrise de autorii lor ca fiind simple acte de disciplinare sau de împiedicare a unor comportamente indezirabile ale copilului, nu poate deveni motiv pentru renunțarea la investigații. Evident, faptele care au produs copiilor o infirmitate, leziuni fizice sau consecințe fiziologice vor fi încadrate la infracțiunea de vătămare corporală, iar în cazurile dramatice ale pierderii vieții, în funcție de circumstanțe și vinovăție, la infracțiunea de omor, omor calificat, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă.¹¹

Articolul 197 - Relele tratamente aplicate minorului
Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzi-

¹¹ Articolele 188, 189, 196 și 200, Cod penal.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

cerea exercitării unor drepturi.

Un caz special de tolerare a actelor violente îl reprezintă situația copiilor aflați temporar în grija altor persoane decât părinții. Este vorba despre elevii din școli sau din sistemul de protecție. Articolul 296 cuprinde în sfera sa de aplicare orice faptă de amenințare sau de lovire a elevilor, a copiilor aflați în asistență maternală, în sistemul rezidențial de protecție ori în cadrul centrelor de zi, comisă de persoanele în baza responsabilităților de serviciu. Așadar, nu doar părinții sunt vizați ca autori ai faptei, ci și orice altă persoană sub supravegherea căreia, în baza unor responsabilități prevăzute de lege sau stabilite contractual, avea responsabilitatea îngrijirii copilului. În literatura juridică și într-una din deciziile Înaltei Curți de Casație și de Justiție¹², s-a considerat că această infracțiune nu absoarbe infracțiunile de lovire sau alte violențe (art. 193 C.p), vătămare corporală (art. 184 C.p.) și lipsire de libertate în mod ilegal (art. 205 C.p.), fiind vorba despre un concur ideal în acest caz.

Articolul 296 - Purtarea abuzivă

- (1) **Întrebuințarea de expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.**
- (2) **Amenințarea ori lovirea sau alte**

violențe săvârșite în condițiile alin. (1) se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorază cu o treime.

Persoana care comite infracțiunea de purtare abuzivă, în varianta tip sau ca agravantă, poate fi orice persoană care îndeplinește responsabilități de serviciu în cadrul unor instituții publice, persoane juridice de drept privat sau la persoane fizice. Situațiile concrete când această faptă penală este săvârșită asupra unui copil pot fi: activitățile școlare, îngrijirea copilului în unitățile medicale, centre rezidențiale, centre de zi, asistența maternală sau la domiciliu, activitățile sportive, activitățile structurilor de poliție și jandarmerie etc.

Modificările recente ale Codului Penal au inclus și extinderea categoriei de infracțiuni în cazul cărora prescripția¹³ nu înlătură răspunderea penală, prin includerea, alături de infracțiunile de genocid, contra umanității, de război, omor, omor calificat și de infracțiunile intenționate urmate de moartea victimei, a infracțiunilor de sclavie (art. 209), trafic de persoane (art. 210), trafic de minori (art. 211), proxenetism (art. 213), viol (art. 218), agresiune sexuală (219), act sexual cu un minor (220) și tortura (art. 282).

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Considerat un adevărat Cod al Copilului, această lege organică se adresează copiilor, părinților și oricăror persoane responsabile de protecția drepturilor copilului. Astfel, beneficiarii acestei legi sunt copiii cetățeni români aflați pe teritoriul României sau în străinătate, copiii fără cetățenie aflați în țară, copiii refugiați sau solicitanți de azil, copiii cetățeni străini aflați pe teritoriul României, în situații de urgență constatate, în condițiile prezentei legi, de către autoritățile publice române competente.

Principiul fundamental enunțat de această lege

este primordialitatea interesului superior al copilului. Acestui principiu i se subordonează însăși Legea 272/2004 și orice alte reglementări adoptate în domeniul respectării și promovării drepturilor copilului, precum și orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în acest domeniu, demers sau decizie care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de organisme private autorizate, inclusiv în cauzele soluționate de instanțele judecătorești. De asemenea, drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai săi, precum și oricăror persoane cărora acesta

¹² Decizia nr. 37/22 septembrie 2008 a Inaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 177 din 23 martie 2009.

¹³ Prescripția semnifică pierderea dreptului statului a continua urmărirea penală a persoanelor acuzate pentru comiterea infracțiunilor, din cauza trecerii timpului. .

le-a fost plasat în mod legal vor fi interpretate în conformitate cu acest principiu.

Interzicerea violenței asupra copilului este prevăzută în articolele 33 și 90:

Articolul 33

(1) Copilul are dreptul la respectarea personalității și individualității sale și **nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante.**

(2) Măsurile de disciplinare a copilului nu pot fi stabilite decât în acord cu demnitatea copilului, **nefiind permise sub niciun motiv pedepsele fizice ori acelea care se află în legătură cu dezvoltarea fizică, psihică sau care afectează starea emoțională a copilului.**

Articolul 52

(2) În cadrul procesului instructiv-educativ, copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de către cadrele didactice, personalul didactic auxiliar și cel administrativ și de a fi informat asupra drepturilor sale, precum și asupra modalităților de exercitare a acestora. **Pedepsele corporale sau alte tratamente degradante în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise.**

(3) Copilul, personal și, după caz, reprezentat sau asistat de reprezentantul său legal, are dreptul de a contesta modalitățile și rezultatele evaluării și de a se adresa în acest sens conducerii unității de învățământ, în condițiile legii.

(4) Cadrele didactice au obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională/Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului și de a semnaliza serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului, aceste cazuri.

Articolul 89

(1) **Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploataării, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de**

muncă, medii sportive, comunitate etc.

(2) Orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza direcția generală de asistență socială și protecția copilului din județul/sectorul de domiciliu să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja împotriva oricăror forme de violență, inclusiv violență sexuală, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijență.

(3) Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

Articolul 94

(1) Prin **abuz asupra copilului** se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care sunt periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, și se clasifică drept abuz fizic, emoțional, psihologic, sexual și economic.

(2) Prin **neglijarea copilului** se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilități, care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului și poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educațională, neglijarea emoțională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

Articolul 95

Sunt interzise săvârșirea oricărui act de violență, precum și privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât și în instituțiile care asigură protecția, îngrijirea și educarea copiilor, în unități sanitare, unități de învățământ, precum și în orice altă instituție

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

publică sau privată care furnizează servicii sau desfășoară activități cu copii.

Articolul 96

(1) Orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are **suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare** a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv.

Discursul juridic al inadmisibilității actelor de violență aplicată copiilor este dezvoltat prin folosirea a nu mai puțin de trei formulări distincte ale aceleiași norme juridice de interdicție a violenței și prin stabilirea obligațiilor ce revin oricărei persoane care, fie prin natura profesiei sale, fie ca angajați ai altor instituții publice ori private, de a sesiza de îndată serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului. **Textul juridic este deosebit de clar, atât pentru specialiști cât și pentru nespecialiști, nu conține excepții sau condiții speciale de aplicare, nu restrânge sensul dispozițiilor, include toate contextele de viață ale copiilor și nu ia în calcul în niciun mod pretensele motivații ale utilizării unor pedepse fizice mai blânde invocate uneori de părinți sau alte persoane în îngrijirea cărora se află copii.** În schimb, articolele invocate extind logica interdicției făcând referire la consecințele negative pentru copil și societate ce pot decurge din nerespectarea ei și la considerațiile cu privire la principiul absolut de protecție a vieții, dezvoltării fizice, psihice și morale a copiilor și demnității copilului.

Cadrele didactice sunt vizate în mod direct prin art. 52, procedura obligându-le să refere cazurile de abuz, neglijare și orice altă formă de violență consilierilor școlari și direcțiilor generale de protecție a drepturilor copilului. Încălcarea acestor dispoziții legale constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei, constatarea contravenției fiind în sarcina

Ministerului Educației. De asemenea, ele constituie abatere disciplinară gravă și se sancționează potrivit legii.

Conform legislației actuale¹⁴, gestionarea violenței asupra elevilor ori a situațiilor conflictuale între elevi se realizează prin intermediul *Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității* și prin implicarea consiliilor reprezentative ale părinților la nivel de unitate școlară ori grupă/clasă. Acestea sunt reglementările actuale, însă, în școlile din România, în soluționarea cazurilor concrete semnalate de părinți ori copii, structurile instituite nu funcționează și nici nu vor putea deveni vreodată funcționale, deoarece organizarea, prin măsuri birocratice (comisii, comitete etc.), a unor intervenții specializate, pentru a asigura protecția copiilor și sancționarea agresorilor, nu este posibilă.

Deși ambele structuri amintite mai sus au obligații care privesc organizarea și desfășurarea de programe de prevenire și combaterea violenței, din nenumăratele consultări organizate cu copiii de Salvați Copiii, niciunul dintre copiii implicați nu avea cunoștință despre existența și rolul acestor comisii. Este regretabil faptul că, în cazurile de abuz, cadrele didactice nu pot fi suspendate de către inspectoratul școlar, pe o anumită perioadă, până la pronunțarea unei decizii cu privire la faptele sale (administrative ori judecătorești). Prin îndepărtarea cadrului didactic, copiii ar putea fi protejați împotriva unor potențiale fapte similare. Codul Muncii prevede posibilitatea suspendării contractului individual de muncă, în cazul *”trimerii în judecată pentru fapte penale incompatibile cu funcția deținută”*¹⁵, doar la inițiativa Ministerului Educației. Nu este o suspendare de drept, care să opereze imediat după începerea urmăririi penale, fiind o măsură aflată la latitudinea Ministerului, ceea ce creează multiple dificultăți în aplicarea ei imediată. În prezent, se află în dezbatere o inițiativă legislativă, adoptată de Senat, pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, care va propune acoperirea unora dintre aceste situații, prin includerea unei Secțiuni

14 Noul regulament-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar/ROFUIP. <https://www.edu.ro/regulament-cadru-de-organizare-%C8%99i-func%C8%9Bionare-unit%C4%83%C8%9Bilor-de-%C3%AEenv%C4%83%C8%9B%C4%83m%C3%A2nt-preuniversitar-rofuiip>

15 Codul Muncii din 24 ianuarie 2003 (republicat), art. 52, alin. 1, lit. b.

speciale de reglementare a suspendării de drept în cazurile când: personalul angajat din unitățile de învățământ a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unor fapte contra libertății și integrității sexuale sau pentru orice alte fapte penale săvârșite cu intenție, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești; a fost dispusă reținerea, arestul la domiciliu, arestarea preventivă, precum și controlul judiciar sau controlul judiciar pe cauțiune.¹⁶

Articolul 34

(1) Copilul are dreptul să depună singur plângeri referi-

toare la încălcarea drepturilor sale fundamentale.

Mai mult decât atât, pentru semnalarea situațiilor de abuz, legea statuează că plângerile pot fi depuse de copil, indiferent de vârstă, fără să fie necesară prezența părinților și a altor reprezentanți legali, autoritățile fiind obligate să preia plângerile adresate de copii și, în cazul constatării lipsei de competență instituțională, să le adreseze altor instituții obligate să asigure copiilor protecția necesară.

Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice

Legea cuprinde dispoziții privind protecția membrilor de familie împotriva oricărei forme de violență (verbală, psihologică, fizică, sexuală, economică, socială și spirituală) care poate pune în pericol viața, integritatea fizică sau psihică ori libertatea acesteia.

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați este structura centrală care îndeplinește rolul de coordonare metodologică a structurilor de specialitate descentralizate care asigură intervenția și furnizarea de servicii sociale pentru victimele violenței domestice. Intervențiile au loc în parteneriat cu alte autorități publice centrale ce pot interveni sau pot furniza servicii sociale pentru diferite categorii de victime ale violenței domestice, inclusiv copiii martori la violență domestică, și împreună cu autoritățile administrației publice locale cu atribuții privind asigurarea furnizării de servicii sociale vor monitoriza cooperarea interinstituțională locală pentru prevenirea și combaterea violenței domestice.

Ministerul Sănătății elaborează instrucțiuni și monitorizează activitatea medicilor de familie și a medicilor specialiști din sistemul de sănătate public sau privat care trebuie să noteze în fișa pacientului orice suspiciune de violență domestică.

De asemenea, Ministerul Educației are responsabilitatea coordonării inspectoratelor școlare județene în vederea transferării urgente, cu caracter temporar, a copiilor victime sau martori

ai violenței domestice la unitatea școlară recomandată de către instituțiile care oferă servicii sociale pentru prevenirea și combaterea violenței domestice.

Articolul 3

În sensul prezentei legi, violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.”

Articolul 4

(1) *Violența domestică se manifestă sub următoarele forme:*

a) *violența verbală - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare;*

b) *violența psihologică - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței,*

¹⁶ Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 (L130/2021).
<https://senat.ro/legis/PDF/2021/21L130FS.PDF>

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

a) a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu efect similar;

c) violența fizică - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală, altele decât cele de la lit. e);

d) violența sexuală - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal;

e) violența economică - interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar;

f) violența socială - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, deposedarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar;

g) violența spirituală - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interzicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inac-

ceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare;

h) violența cibernetică - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, șperia, amenința, reduce la tăcere victima.

(2) În nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

Conform acestei legi, victima unui act de violență în familie poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție pentru 5 zile, prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții: a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate; b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei; c) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; d) obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; e) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute.

Legea enumeră, de asemenea, facilitățile gratuite pe care autoritățile trebuie să le pună la dispoziția pe o perioadă determinată victimelor violenței ori agresorilor: a) centre de primire în regim de urgență; b) centre de recuperare; c) locuințe protejate. În regim de zi, serviciile sociale sunt centrele pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, centrele pentru servicii de informare și sensibilizare a populației și centrele de asistență destinate agresorilor.

Recomandările SALVAȚI COPIII

- Derularea de programe de informare și materiale educaționale pentru dezvoltarea abilităților parentale și creșterea nivelului de cunoștințe al specialiștilor din domeniile educației, sănătății și protecției sociale care interacționează cu părinți și copii, poate favoriza adoptarea de metode și tehnici de educație și disciplinare pozitivă a copilului;
- Valorificarea bunelor practici ale organizațiilor neguvernamentale prin deschiderea unor centre de educație parentală și servicii de sprijin pentru copil și familie în fiecare oraș din țară, un exemplu în acest sens fiind Centrul de Educație Emoțională și Comportamentală pentru Copii Salvați Copiii, ceea ce va permite lărgirea accesului la astfel de servicii la nivel național pentru toți copiii;
- Majoritatea cercetărilor științifice privind violența asupra copilului recomandă integrarea perspectivei multidisciplinare – educație, sănătate, protecția copilului, dezvoltare economică – în elaborarea de programe de construire de abilități parentale;
- Încurajarea programelor de formare continuă pentru medicii de familie, consilierii, medicii școlari și pediatrii în vederea recunoașterii timpurii și raportării adecvate a cazurilor de abuz și neglijare asupra copiilor;
- Formarea lucrătorilor din poliție și a magistraților privind drepturile copilului și consecințele fizice și emoționale ale abuzului asupra copilului;
- Formarea de echipe de asistenți sociali în fiecare spital de pediatrie sau unitate medicală în care există secții de urgență;
- Revizuirea sistemului actual de monitorizare a situațiilor de violență și includerea cadrelor didactice în procesul de monitorizare a situațiilor de abuz, neglijare și exploatare;

- Acoperirea nevoilor de servicii publice de asistență socială și de asistenți sociali profesioniști în toate comunele și satele din România;

- Încurajarea participării copiilor în acțiunile de promovare a drepturilor copilului și a metodelor pozitive de educație și disciplinare a copilului;

- Întărirea capacității Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție (ANPCA) pentru a putea asigura asistență tehnică direcțiilor județene de protecție a drepturilor copilului și serviciilor publice de asistență socială.

RECOMANDARE STRATEGICĂ

Luând în considerare datele analizei sociologice, Salvați Copiii consideră că autoritățile au obligația de a evalua, în prima parte a anului 2022, impactul Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021, cu privire la respectarea dreptului fundamental al copilului de a fi protejat împotriva oricărei forme de violență. De asemenea, pentru respectarea principiului constituțional al interesului superior al copilului, o viitoare strategie privind violența trebuie să facă referire exclusiv la copii și mediile sociale în care violența îi poate afecta, iar aceasta ar trebui să cuprindă obiective și măsuri sociale în acord cu datele științifice actuale și analizele de nevoi la nivel național, regional și, totodată, să stabilească responsabilități clare, cuantificabile ale autorităților și bugete aferente activităților propuse. Considerăm că viitoarea strategie trebuie să integreze în structura sa documentul internațional al Organizației Mondiale a Sănătății - INSPIRE: Șapte strategii pentru a pune capăt violenței împotriva copiilor. (vezi mai jos Recomandările OMS)

Recomandările OMS privind pedepsele fizice aplicate copiilor (2021)

Datele UNICEF din sondaje reprezentative la nivel național realizate în 56 de țări între 2005–2013 arată că **aproximativ 6 din 10 copii cu vârste cuprinse între 2 și 14 ani au fost supuși unor pedepse corporale de către adulți din gospodăriile lor în decursul ultimei luni. În medie, 17% dintre copii au suferit pedepse fizice severe (fiind loviți la nivelul capului, feței sau urechilor sau loviți puternic și în mod repetat), dar, în unele țări, procentul este de peste 40%**. Diferențele mari dintre anumite țări și regiuni arată că acest fenomen poate fi prevenit.

În afară de unele țări în care procentele referitoare la băieți sunt mai mari, rezultatele din sondaje comparabile arată că incidența pedepselor corporale este similară pentru fete și băieți. Copiii mici (cu vârste cuprinse între 2 și 4 ani) sunt la fel de expuși, iar în unele țări chiar mai expuși decât copiii mai mari (cu vârste cuprinse între 5 și 14 ani) la pedepse fizice, inclusiv forme dure. Metodele de disciplinare fizică sunt folosite chiar și în cazul copiilor foarte mici – sondaje comparabile efectuate în 29 de țări în perioada 2012–2016 arată că 3 din 10 copii cu vârste cuprinse între 12 și 23 de luni sunt loviți.

Aspecte cheie privind pedeapsa corporală și starea de sănătate a copilului

- Pedepsele corporale sunt foarte răspândite la nivel global, atât în mediul familial, cât și în școli. **Aproximativ 60% dintre copiii cu vârste cuprinse între 2 și 14 ani sunt supuși în mod regulat la pedepse fizice de către părinți sau de către alte persoane în grija cărora se află.** În unele țări, aproape toți elevii declară că au fost pedepsiți fizic de către personalul școlii. Riscul de a fi pedepsit fizic este similar pentru băieți și fete, precum și pentru copiii din familii înstărite sau sărace.

- Datele arată că pedeapsa corporală accentuează problemele comportamentale ale copiilor în

timp și nu are niciun efect pozitiv.

- Toate pedepsele corporale, chiar și cele ușoare, prezintă un risc de escaladare. Studiile indică faptul că părinții care au folosit pedepse corporale prezintă un risc crescut de a comite maltratări grave.

- Pedepsele corporale au implicații negative pentru copiii din diferite țări și culturi, precum probleme de sănătate fizică și mentală, tulburări ale dezvoltării cognitive și socio-emoționale, performanțe educaționale slabe, agresivitate crescută și comiterea de acte de violență.

- Pedepsele corporale reprezintă o încălcare a dreptului copiilor la integritate fizică și demnitate, la sănătate, dezvoltare, educație și la protejare împotriva oricăror forme de tortură sau altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante.

- Eliminarea violenței împotriva copiilor este solicitată în mai multe ținte ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, dar cel mai explicit în Ținta 16.2: „*Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.*”

- Pedepsele corporale și impactul negativ al acestora pot fi prevenite prin abordări plurisectoriale și multifacetate, precum reforme legislative, schimbarea comportamentelor negative privitoare la creșterea și pedepsirea copiilor, sprijinirea părinților și a altor persoane în grija cărora se află copii și programă școlară antiviolență.

Prevenire și intervenție

Se estimează că, la nivel mondial, până la 1 miliard de copii sunt supuși violenței în fiecare an. Violența împotriva copiilor are efecte puternice și de lungă durată în ceea ce privește funcționarea creierului, sănătatea mintală, comportamentele cu risc pentru sănătate, bolile netransmisibile, bolile infecțioase, precum HIV, bolile cu transmitere sexuală și abilitățile sociale. Costurile economice directe

și indirecte ale acestor efecte sunt substanțiale, violența împotriva copiilor subminând atât potențialul indivizilor, cât și potențialul comunităților.

În 2016, 10 agenții globale au colaborat și au creat INSPIRE: **Șapte strategii pentru a pune capăt violenței împotriva copiilor**¹, primul pachet tehnic global pentru prevenirea și gestionarea violenței împotriva copiilor. Pachetul INSPIRE are la bază unul din principiile fundamentale ale Convenției ONU cu privire la drepturile copilului conform căruia toți copiii au dreptul de a fi protejați împotriva tuturor formelor de violență și prezintă dovezi științifice care arată în mod clar că prevenirea violenței împotriva copiilor este esențială în ceea ce privește asigurarea unei dezvoltări neurologice normale, o mai bună dezvoltare în copilăria timpurie, întreruperea ciclului intergenerațional al violenței, reducerea criminalității și crearea premiselor pentru sănătate, bunăstare și productivitate pe tot parcursul vieții.

Strategia 1 - Aplicarea legii

Obiectiv: Asigurarea aplicării legii pentru prevenirea comportamentelor violente, reducerea consumului excesiv de alcool și limitarea accesului tinerilor la arme de foc și alte arme.

Strategia 2 - Norme și valori

Obiectiv: Consolidarea normelor și valorilor care susțin relațiile non-violente, benefice, caracterizate prin respect și echitate de gen în rândul tuturor copiilor și adolescenților.

Strategia 3 - Medii sigure

Obiectiv: Crearea și menținerea unui mediu sigur pe străzi și în alte locuri unde copiii și tinerii se întâlnesc și își petrec timpul.

Strategia 4 - Sprijin pentru părinți și îngrijitori

Obiectiv: Reducerea practicilor parentale dure și crearea unor relații pozitive părinte-copil.

Strategia 5 - Venituri și consolidare economică

Obiectiv: Îmbunătățirea securității și stabilității economice a familiilor, reducerea maltratării copiilor și a violenței asupra partenerului de viață.

Strategia 6 - Servicii de intervenție și asistență

Obiectiv: Îmbunătățirea accesului la servicii medicale, de asistență socială și de asistență juridică de calitate pentru toți copiii care au nevoie de ele – inclusiv pentru raportarea violenței – în vederea reducerii impactului pe termen lung al violenței.

Strategia 7 - Educație și abilități sociale

Obiectiv: Creșterea accesului copiilor la o educație mai eficientă, caracterizată prin echitate de gen, și la pregătire socio-emoțională, precum și asigurarea unui mediu școlar sigur, propice dezvoltării.

¹ WHO, *INSPIRE: Seven strategies for Ending Violence Against Children*, 26 October 2016. Link: www.who.int/publications/i/item/inspire-seven-strategies-for-ending-violence-against-children

Observații finale ale Comitetului pentru Drepturile Copilului privind cel de-al cincilea raport periodic al României (2017)

Rezultat al analizei celui de-al cincilea raport periodic al Guvernului României cu privire la implementarea, prin legislație, servicii și programe naționale, a Convenției privind drepturile copilului, deși ia notă de faptul că aplicarea de pedepse corporale este interzisă în toate mediile, având în vedere Comentariul general nr. 8 (2006) privind pedepsele corporale, Comitetul recomandă țării noastre, în 2017, următoarele măsuri:¹

(a) să se asigure că interzicerea pedepselor corporale este respectată și monitorizată în mod corespunzător în toate mediile;

(b) să promoveze forme pozitive, non-violente și participative de creștere și disciplinare a copilului, prin programe și campanii de conștientizare;

(c) să se asigure că cei care încalcă legea sunt aduși în fața autorităților administrative și judiciare competente.

Deși salută dezvoltarea unor forme de observare și evaluare a riscurilor menite să contribuie la identificarea copiilor care au nevoie de ajutor și asigurarea accesului acestora la servicii, Comitetul este îngrijorat de:

(a) **toleranța generală față de violență în diferitele ei forme, inclusiv abuz verbal și psihologic;**

(b) **capacitățile limitate ale sistemului public de a identifica, raporta și aborda într-o manieră transversală cazurile de violență, abuz și neglijare, precum și de exploatare și abuz sexual împotriva copiilor;**

(c) **formele severe de violență care ar avea loc în sistemul de îngrijire a copilului, în special împotriva copiilor cu dizabilități.**

Având în vedere comentariul general nr. 13 (2011) privind dreptul copilului de a fi protejat împotriva tuturor formelor de violență și ținând cont de ținta 16.2 a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă privind eradicarea abuzului, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor, Comitetul recomandă statului parte:

(a) să acorde prioritate măsurilor de prevenție primară și secundară, cu scopul de a preveni producerea oricăror acte dăunătoare copiilor;

(b) să dezvolte programe de conștientizare, inclusiv campanii referitoare la normele și convingerile sociale legate de violența împotriva copiilor, adresate publicului general și profesioniștilor care lucrează cu copiii, cu privire la diferitele tipuri de violență și abuz care îi afectează pe copii, precum și să promoveze schimbarea de comportament în rândul acestora;

(c) să aloce resurse umane și financiare suficiente pentru funcționarea mecanismelor instituite în vederea identificării, raportării, prevenirii și monitorizării cazurilor de violență și abuz din orice mediu, inclusiv pentru copiii aflați în custodia poliției, detenție, la școală sau acasă;

(d) să consolideze programele de identificare timpurie, recuperare și reintegrare a copiilor victime;

(e) să furnizeze instruire sistematică profesioniștilor care lucrează cu copiii;

(f) să investigheze toate cazurile de violență și abuz împotriva copiilor din sistemul de îngrijire a copilului și să îi tragă la răspundere pe făptași.

Având în vedere comentariul general nr. 1 (2001) cu privire la scopurile educației și luând în consi-

¹ Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, *Observații finale privind cel de-al cincilea raport periodic al României*, adoptate de Comitet în cadrul celei de-a 75-a sesiuni (15 mai – 2 iunie 2017). Varianta în limba română: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/7e/7e62f1d2-409c-4165-860e-2e740246acc3.pdf>

derare ținta 4.1 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă finalizarea, de către toate fetele și toți băieții a educației primare și secundare gratuită, echitabilă și de calitate, Comitetul recomandă statului parte:

(...)

(g) să ia măsurile care se impun la nivel național în vederea conștientizării, prevenirii și intervenției în cazurile de violență și bullying în școli, prin implicarea și instruirea profesioniștilor, părinților și copiilor.

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Chestionar copii

Bună. Acesta este un chestionar pe care te rugăm să îl completezi pentru a afla cum sunt respectate drepturile copiilor și tinerilor din România. Răspunsurile pe care le vom obține nu le vom comunica nimănui în această formă (informațiile sunt confidențiale). Te rugăm să nu completezi numele tău pe acest chestionar.

A1. Câți copii sub 18 ani sunt în familia ta (împreună cu tine)? _____

A2. Din punct de vedere al vârstei, al câtelea ești între frați și surori (primul fiind cel mai mare în vârstă)?

1. Primul 2. Al doilea 3. Al treilea 4. Al patrulea 5. Al cincilea 6. Al șaselea

A3. Care e situația familiei tale:

1. Locuiesc cu amândoi părinții
2. Locuiesc cu mama, părinții fiind despărțiți
3. Locuiesc cu mama, tatăl meu a murit
4. Locuiesc cu tata, părinții fiind despărțiți
5. Locuiesc cu tata, mama mea a murit
6. Locuiesc cu mama, tata muncește în străinătate
7. Locuiesc cu tata, mama muncește în străinătate
8. Locuiesc cu un alt adult, ambii părinți muncesc în străinătate
9. Altă situație; care? _____

A4. Vârsta tatălui _____

A5. Ocupația tatălui:

1. Agricultor	2. Muncitor
3. Maistru, tehnician	4. Funcționar
5. Vânzător	6. Director, patron
7. Inginer, profesor, economist, arhitect	8. Altă ocupație; care? _____
9. Șomer, fără ocupație	10. Pensionar

A6. Ultima școală absolvită de tată:

1. Fără școală	2. Școală primară (1-4 clase)
3. Gimnaziu (7-8 clase)	4. Școală profesională
5. Liceu	6. Școală postliceală
7. Colegiu, facultate	

A7. Vârsta mamei _____

A8. Ocupația mamei

1. Agricultor	2. Muncitor
3. Maistru, tehnician	4. Funcționar
5. Vânzător	6. Director, patron
7. Inginer, profesor, economist, arhitect	8. Altă ocupație; care? _____
9. Șomer, fără ocupație, casnică	10. Pensionar

A9. Ultima școală absolvită de mamă:

1. Fără școală	2. Școală primară(1-4 clase)
3. Gimnaziu (7-8 clase)	4. Școală profesională
5. Liceu	6. Școală postliceală
6. Colegiu, facultate	

A10. Dacă ar fi să compari situația financiară a familiei tale cu cea a unora dintre prietenii sau colegii tăi, crezi că familia ta este...

1. Mai bogată decât a majorității celor de vârsta ta
2. Cam la fel ca a celor de vârsta ta
3. Mai săracă decât a majorității celor de vârsta ta

A11. Cum apreciezi, în general, mâncarea mâncată acasă?

1. Este bună și mănânc destul
2. Este bună, dar nu mănânc destul
3. Este proastă, dar mănânc destul
4. Este proastă și nu mănânc destul
5. Altă situație _____

A12. În ce măsură cei din familia ta îți cumpără rechizitele și toate celelalte necesare pentru școală?

1. Îmi cumpără tot ce am nevoie
2. Îmi cumpără doar o parte din lucrurile de care am nevoie
3. Îmi cumpără foarte puțin din ceea ce am nevoie
4. Nu îmi cumpără nimic din ce am nevoie

A13. Crezi că hainele tale sunt destul de drăguțe? 1. Da 2. Nu

A14. Dar pantofii? 1. Da 2. Nu

A15. În general care este relația ta cu părinții (sau cu acele persoane care au grijă de tine)?

1.Foarte bună	2.Destul de bună	3.Nici bună,
nici rea | 4. Proastă | 5.Foarte
proastă |
|---------------|------------------|--------------------------|------------|---------------------|

A16. Crezi că pe părinții tăi îi interesează ce faci? 1. Da 2. Nu

La următoarele întrebări (A18-A22) se pot încercui maxim două numere pe fiecare rând.

	tata	mama	frații	bunicii	altcineva	nimeni
A17. Cine te ajută la lecții?	1	2	3	4	5	6
A18. Cu cine îți petreci cel mai mult timpul liber (joacă, plimbări, filme, spectacole etc.)	1	2	3	4	5	6

A35. Când ești la școală, de obicei, cu cine te joci sau stai în recreație?

1. Cu mai mulți colegi
2. Doar cu un singur coleg
3. Cu nimeni, stau singur

A36. Cum au fost rezultatele tale la învățătură anul școlar trecut?

1. Foarte bune
2. Bune
3. Mediocre
4. Slabe
5. Foarte slabe

A37. Câți prieteni ai?

1. Mulți
2. Puțini
3. Deloc

A38. Familia îți interzice să ai prieteni? 1. Da 2. Nu

A39. De ziua ta de naștere primești cadouri de la familia ta? 1. Da 2. Nu

A40. Când părinții tăi cred că ai făcut ceva greșit, te amenință că te pedepsesc într-un anumit fel? 1. Da 2. Nu

A41. Dacă Da, cu ce te amenință cel mai adesea?

De aici mai departe te rog să ne răspunzi la niște întrebări în legătură cu viața ta, încercuind răspunsul care se potrivește cel mai bine situației tale de acum sau a celei de când erai mai mic/mică.

Cât de des ... (Încercuiește pe fiecare rând un singur număr)

A43. Părinții tăi îți cumpără jucării sau alte lucruri pe care le dorești?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A44. Părinții tăi te trimit să muncești pe bani în loc să mergi la școală?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A45. Părinții tăi te ceartă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A46. Părinții tăi îți interzic să te întâlnești sau să te joci cu alți copii?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A47. Ți-a trecut prin minte să-ți părăsești familia ta și să trăiești în alta?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A48. Stai acasă să ai grijă de frații tăi mai mici în loc să te duci la școală?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A49. Ai fost trimis de părinți să cerșești?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A50. Când părinții tăi sunt supărați pe tine, aruncă cu obiecte în tine?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

A51. Te încuie în camera ta, ca pedeapsă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A52. Te încuie într-un loc întunecos (cămară, pivniță etc.), ca pedeapsă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A53. Ești ars/arsă cu diverse obiecte (țigară, fier de călcat, apă clocotită etc.), ca pedeapsă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A54. Ca pedeapsă nu-ți dau nimic să mănânci?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A55. Când părinții sunt supărați pe tine, te dau cu capul de pereți sau de alte obiecte?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A56. Te pun să stai în genunchi, ca pedeapsă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A57. Ești bătut/bătută de îți rămân urme?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A58. Ești lăsat singur/singură noaptea în casă (sau cu frații/surorile mai mici)?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A59. Părinții te lasă singur/singură acasă pentru câteva zile (sau cu frații/surorile mai mici)?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A60. Furi ca să mănânci?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A61. Se întâmplă să nu te vadă doctorul când ești bolnav/bolnavă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A62. Nu îți cumpără medicamente când ești bolnav/bolnavă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A63. Ți se vorbește urât acasă, ești înjurat/ă	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A64. Se întâmplă să nu mănânci mâncare gătită acasă?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A65. Se întâmplă să te duci să te culci deși încă ți-e foame?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A66. Ți se întâmplă să nu te duci acasă de frică să nu fi pedepsit/pedepsită?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A67. Se întâmplă să lipsești de acasă pentru câteva zile fără știrea părinților tăi?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A69. Unul dintre părinții tăi bea mult?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A70. Când vreunul dintre părinții tăi se află sub influența alcoolului s-a întâmplat să fii supus unor acțiuni indecente (rușinoase) ?	1. Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată

A71. Părinții tăi se ceartă?	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A72. Se întâmplă ca părinții tăi să se lovească unul pe altul atunci când se ceartă?	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată

Părinții, când se supără și își bat copiii, folosesc tot felul de obiecte pentru aceasta. În cazul tău cu ce obiecte te bat sau te băteau când erai mic?

A73. Cu mâna	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A74. Cu cureaua	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A75. Cu bățul	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A76. Cu furtunul	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A77. Cu o vergea din / de bucătărie	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A78. Cu lingura de lemn	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată
A79. Cu alte obiecte; care? _____	1.Foarte des	2. Des	3. Rar	4. Foarte rar	5. Niciodată

A80. De obicei, acasă, când ești pedepsit, cât de vinovat/ă crezi că ești?

1. Sunt întotdeauna vinovat/ă
2. Sunt de obicei vinovat/ă
3. Uneori sunt vinovat/ă, alteori nu
4. În cele mai multe cazuri nu sunt vinovat/ă
5. Nu sunt niciodată vinovat/ă
6. Nu e cazul (nu sunt pedepsit/ă acasă)

A81. Cum te simți în majoritatea cazurilor când ești pedepsit? (se pot încercui maxim trei răspunsuri).

1. Nevinovat	2. Neînțeleș
3. Jignit	4. Indiferent
5. Nefericit	6. Vinovat
7. Revoltat	8. Părășit
9. Fără apărare	10. Trist
11. Neliniștit	12. Altfel _____

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

A82. Ce faci atunci când ești pedepsit? (se pot încercui maxim 2 răspunsuri)

1. Plângi
2. Vorbești cu cineva (cu cine _____)
3. Îți închipui că te răzbuni
4. Suferi în tăcere

A83. Care a fost ultima pedeapsă pe care ai primit-o acasă?

A84. Când te-au certat/mustrat ultima dată părinții și de ce?

Pentru fiecare din întrebările următoare răspunde cu “Da” sau “Nu”, dacă ți s-au întâmplat sau nu. Chiar dacă unele dintre ele sunt mai neobișnuite, te rugăm să ne răspunzi dacă ți s-a întâmplat întâmplat așa ceva. Îți promitem că nimeni dintre cei ce te cunosc nu-ți vor vedea răspunsurile, ci doar cercetătorii vor folosi acest chestionar, pentru prelucrări statistice. Chestionarul rămâne anonim.

A85. Ai suferit de frig iarna trecută pentru că nu ai avut haine călduroase?	1.Da	2.Nu
A86. Ai suferit de frig iarna trecută pentru că nu ai avut încălțăminte călduroasă?	1.Da	2.Nu
A87. Ai fost vreodată bătut/bătută pe stradă de o persoană necunoscută?	1.Da	2.Nu
A88. Ai fost vreodată bătut/bătută atât de tare încât să trebuiască să fi internat/ă în spital?	1.Da	2.Nu
A89. Ți s-a cerut vreodată să te dezbraci în fața cuiva anume?	1.Da	2.Nu
A90. Ai fost obligat / obligată vreodată să te lași mângâiat / mângâiată pe anumite părți intime	1.Da	2.Nu
A91. Ai fost obligat / obligată vreodată să ai relații sexuale împotriva voinței tale?	1.Da	2.Nu
A92. Ți s-au oferit vreodată bani pentru a avea relații sexuale?	1.Da	2.Nu
A93. Ți s-au oferit vreodată bani pentru a poza gol/goală?	1.Da	2.Nu
A94. Ai văzut vreodată în viața reală adulți făcând sex?	1.Da	2.Nu
A95. Ai văzut vreodată la televizor adulți făcând sex?	1.Da	2.Nu
A96. Ai văzut vreodată pe Internet adulți făcând sex?	1.Da	2.Nu
A97. Au fost vreodată postate sau trimise pe Internet poze sau clipuri video care te înfățișează nud sau într-o ipostază sexuală?	1.Da	2.Nu

În încheiere te rugăm să ne spui:

A95. Ce vârstă ai(în ani împliniți)? _____

A96. Genul: 1. băiat 2. fată

A.97. Etnia: 1. român 3.rom 5.alta (care? _____)
 2. maghiar 4.german

A98. În ce clasă ești? _____

A99. Școala _____

A100. Localitatea _____

A101. Județul _____

Dacă dorești să ne spui ceva , o poți face pe rândurile următoare:

.....
.....

Mulțumim pentru colaborare!

Chestionar părinți

Buna ziua, numele meu este.....si reprezint..... În acest moment compania pentru care lucrez efectuează un studiu privind diferitele modele de creștere a copiilor. Vă rog sa ne acordați 15 minute pentru a răspunde unui chestionar. Răspunsurile dumneavoastra sunt strict confidențiale și nu vor fi comunicate nimănui în această formă sau asociate de numele dumneavoastră, urmând a fi prelucrate exclusiv statistic. Alegerea persoanelor care participă la acest studiu este aleatorie, ca într-o loterie.

F1. Aveți copii minori (sub 18 ani) în întreținere? Prin în întreținere înțelegem că familia dvs le asigură cele necesare traiului și se preocupă de creșterea și educarea acestora. Indiferent că este vorba de copilul dvs. natural sau de altă situație.

1. Da 2. Nu (STOP INTERVIU)

Profil familial

Q1. Cum este nivelul dumneavoastră de trai actual comparativ cu anul trecut?

1. Mult mai bun 2. Mai bun 3. La fel 4. Mai prost 5. Mult mai prost 99.NS/NR

Q2. Cum apreciați veniturile actuale ale familiei dvs. în raport cu necesitățile ?

1. Ajung pentru achiziționarea a tot ce e necesar, fără restricții
2. Ajung și pentru achiziționarea altor bunuri, dar cu restricții
3. Ajung pentru traiul de zi cu zi, dar nu permite achiziționarea de alte bunuri
4. Ajung numai pentru strictul necesar
5. Nu ajung nici pentru strictul necesar 99. NS/NR

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Q3. Cum ați descrie actuala dvs. situație profesională ? (se bifează o singură variantă de răspuns)

1. Fără loc de muncă de mai puțin 12 luni	2. Fără loc de muncă de mai mult de 12 luni
3. Pensionar (toate categoriile)	4. Casnic(ă)
6. Angajat cu studii medii	5. Persoană ocupată în agricultură
8. Întreprinzător particular / patron	7. Angajat cu studii superioare
	9. Altă situație. Care?.....

Q4. Pentru fiecare dintre următoarele întrebări pe care vi le vom adresa în continuare, vă rugăm să ne spuneți care se potrivește cel mai bine situației familiei dumneavoastră.

În ultimul an, cât de des ...?	Foarte des	Des	Rar	Foarte rar	Niciodată	NS/NR
1. vi s-a întâmplat să rămâneți fără bani pentru cumpărăturile/cheltuielile zilnice?	1	2	3	4	5	99
2. vi s-a întâmplat să trebuiască să întârziati cu plata cheltuielilor pentru casă sau a altor taxe?	1	2	3	4	5	99
3. se întâmplă să nu le puteți cumpăra copiilor dvs. bunurile necesare?	1	2	3	4	5	99
4. se întâmplă să nu puteți cumpăra copiilor alte lucruri (jucării, cărți etc.) pe care și le-ar dori sau pe care ați vrea să le oferiți?	1	2	3	4	5	99
5. împrumutați bani ca să vă mai descurcați o vreme?	1	2	3	4	5	99
6. se întâmplă să nu aveți bani pentru a vă cumpăra alimente de bază (pâine, zahăr, ulei, fructe etc.)?	1	2	3	4	5	99

Familie

F1. Câte persoane locuiesc în gospodăria dvs.? (inclusiv respondentul)

F2. Câți copii aveți în total.....

F3. Dintre care câți cu vârsta sub 18 ani.....

F4. Dintre toți copiii dvs. câți sunt în întreținerea dvs.....

F5. Dacă aveți copii care locuiesc în altă parte decât cu dvs. unde stau ei?

(sunt posibile mai multe variante de răspuns)

1. La celălalt părinte	4. La orfelinat/casă de copii	7. Au fugit de acasă
2. La bunici	5. Sunt adoptați	8. Nu știu unde sunt
3. La alte rude	6. Sunt în îngrijire	9. Nu e cazul, nu am alți copii

F6. Toți copiii dvs. trăiesc?

1. Da 2. Nu, mi-a murit unul sau mai mulți copii

F7. Dacă unul sau mai mulți copii au decedat, care a fost cauza decesului?

F8. De când vi s-a născut primul copil, dvs. sau altcineva din familia dvs. a fost la închisoare? (sunt posibile mai multe variante de răspuns)

1. Nu 2. Da, eu 3. Da, soțul/soția 4. Da, unul dintre copii 5. Da, altcineva din familie 99. NS/NR

F9. Este cineva din familia dvs. băutor înrăit (sunt posibile mai multe variante de răspuns)?

1. Nu 2. Da, eu 3. Da, soțul/soția 4. Da, unul dintre copii 5. Da, altcineva din familie 99. NS/NR

F10. Este cineva din familia dvs. fumător înrăit - peste un pachet de țigări pe zi (sunt posibile mai multe variante de răspuns)?

1. Nu 2. Da, eu 3. Da, soțul/soția 4. Da, unul dintre copii 5. Da, altcineva din familie 99. NS/NR

F11. Este cineva din familia dvs. consumator de droguri? (sunt posibile mai multe variante de răspuns)

1. Nu 2. Da, eu 3. Da, soțul/soția 4. Da, unul dintre copii 5. Da, altcineva din familie 99. NS/NR

F12. Cât de des se întâmplă să vă certați cu soțul/soția dvs.?

1. Foarte des 2. Des 3. Nu prea des 4. Rar 5. Foarte rar 6. Niciodată 9. Nu e cazul, sunt singur
99. NS/NR

F13. De obicei când vă certați cu soțul/soția o faceți în prezența copiilor?

1. Da 2. Nu 9. Nu e cazul 99. NS/NR

F14. S-a întâmplat să ajungeți să vă bateți cu soțul/soția dvs.?

1. Da 2. Nu 9. Nu e cazul 99. NS/NR

F15. Dacă da, cât de des?

1. Foarte des 2. Des 3. Nu prea des 4. Rar 5. Foarte rar 6. Niciodată 9. Nu e cazul, sunt singur
99. NS/NR

Practici parentale / relații în familie

O1. Dacă un părinte își iubește copilul trebuie să îi îndeplinească toate dorințele?

Total împotriva									Total de acord	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

O2. Dacă un părinte vrea să-și disciplineze copilul trebuie să-l pedepsească de fiecare dată când greșește?

Total împotriva									Total de acord	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

O3. Un copil bun este cel care își ascultă întotdeauna părinții?

Total împotriva									Total de acord	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

O4. În opinia dvs., ce sancțiuni pot fi aplicate copiilor pentru comportamente neadecvate?

	Da	Nu	Nu știu
1. Orice sancțiune, cu cât mai aspră, cu atât mai bine; important este sa nu mai repete greșeala	☐ (1)	☐ (2)	☐ (99)
2. O sancțiune pe care nu au mai aplicat-o adulții si care sa îl surprindă pe copil prin noutatea ei.	☐ (1)	☐ (2)	☐ (99)
3. Să suporte consecințele ce decurg natural din fapta sa	☐ (1)	☐ (2)	☐ (99)
4. Să i se retragă sprijinul pentru anumite activități pe care le prefera, hobby-uri	☐ (1)	☐ (2)	☐ (99)
5. Să i se anuleze anumite privilegii de care se bucură	☐ (1)	☐ (2)	☐ (99)

O5. Care credeți că sunt principalele două cauze pentru care copiii sunt neglijați sau abuzați în unele familii? (sunt posibile mai multe variante de răspuns)

STUDIU PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

1. Sărăcia
2. Numărul mare de copii nedoriți
3. Promiscuitatea (alcoolism, droguri etc.)
4. Lipsa sprijinului din partea statului pentru familiile cu probleme
5. Servicii insuficiente pentru creșterea și educarea copiilor
6. Lipsa de informare a părinților privind creșterea și educația copiilor
7. Necunoașterea legislației
8. Altele (Care ? _____)

P1. Cât de des vă ajută (participă) copilul/copiii dvs. la treburile casnice?

1. Foarte des 2. Des 3. Rar 4. Foarte rar 5. Niciodată 99. NS/NR

Pentru familiile cu copii sub 10 ani P2. Cât timp vă petreceți în de regula pe zi jucându-vă cu copilul/copiii dvs.?	Pentru familiile cu copii între 10-18 ani P2. Cât timp vă petreceți în de regula pe zi jucându-vă cu copilul/copiii dvs.?
1. Deloc 2. Sub o oră 3. Una-două ore 4. Peste 2 ore 99. NS/NR 9. NC (nu are nici un copil sub 10 ani)	1. Deloc 2. Sub o oră 3. Una-două ore 4. Peste 2 ore 99. NS/NR 9. NC (nu are nici un copil sub 10 ani)

P4. Copilul / copiii frecventează școala cu regularitate?

1. Da 2. Nu 3. Unii dintre ei da, alții nu (are mai mulți copii) 9. NC (nu are copii/copil la școală)

P5. Dacă NU (COD 2 sau 3 la P4), De ce? (Răspuns multiplu)

1. Îl opresc pentru treburi casnice
 2. Îl trimit să lucreze pentru a aduce un ban în casă
 3. Trebuie să aibă grijă de frații mai mici
 4. Când nu-și face lecțiile
 5. Când considerăm că este prea obosit
 6. Școala nu-ți mai oferă astăzi nici un viitor
 7. Nu vrea să meargă la școală
 8. Alte motive (care? _____)
99. NS/NR

P6. În ultimul an de învățământ de câte ori ați fost la școală să vă interesați de copil /copii?

1. O dată pe lună
2. Mai rar de o dată pe luna dar de mai multe ori într-un semestru
3. O dată pe semestru
4. Numai când suntem chemați
5. Numai la ședințe
6. Deloc
7. Merge soțul / soția
8. Merge altcineva (bunici, frați ai copilului)
9. NC (nu are copil la școală)
99. NS/NR

P7. Cine îl ajută / verifică pe copil, cel mai mult, la lecții în familia dvs.? (Răspuns multiplu)

1. Mama
2. Tata
3. Ambii părinți
4. Bunicii
5. Frații mai mari
6. Își face lecțiile singur
7. Le face la școală
8. Cu mediator plătit
9. NC (nu are copil la școală)

P8. Cum apreciați rezultatele școlare ale copilului dvs.?

1. Foarte bune
2. Bune
3. Mediocre
4. Slabe
5. Foarte slabe
9. NC (Nu are copii la școală)

P9. Cine sunt în general prietenii copiilor dvs.?

1. Copii de aceeași vârstă
2. Copii de vârstă diferită
3. Indiferent
4. Adulți
5. Nu are prieteni în afara familiei

P10. În ce măsură cunoașteți prietenii copilului dvs.?

1. Foarte mare
2. Mare
3. Mică
4. Foarte mică/Deloc

P11. În ce măsură sunteți de acord cu / agreeți prietenii copilului dvs.?

1. Foarte mare 2. Mare 3. Mică 4. Foarte mică/Deloc

P12. De obicei știți unde și cu cine își petrece copilul dvs. timpul liber?

1. Știu întotdeauna unde și cu cine se joacă/petrece timpul liber 2. Îmi spune unde se duce și cu cine, dar nu verific
3. Nu-mi spune și nici nu verific cu cine își petrece timpul liber

P13. S-a întâmplat vreodată în familia dvs. ca unul din copii să lipsească/fugă de acasă, fără să știți unde se află?

1. Da 2. Nu

P13.1. De câte ori? _____ 9. NC

P14. Cât de des se întâmplă.....?	Foarte des	Des	Rar	Foarte rar	Deloc
P14.1 Să mângâiați copilul	1	2	3	4	5
P14.2 Să-l lăudați	1	2	3	4	5
P14.3 Să-l pupați	1	2	3	4	5
P14.4 Să-i cereți părerea atunci când se iau decizii mai importante în familia dvs.	1	2	3	4	5
P14.5 Să-l ascultați dacă dorește să vă spună ceva	1	2	3	4	5
P14.6 Să-i serbați ziua de naștere sau de nume	1	2	3	4	5
P14.7 Să mergeți împreună la plimbare, film, teatru	1	2	3	4	5
P14.8 Să-l luați când mergeți în vizită la prieteni sau rude	1	2	3	4	5
P14.8 Să-l luați în week-end sau în concediu	1	2	3	4	5

P15. Sunteți de acord ca, atunci când un copil greșeste părintele să țipe la el?

1. Da 2. Doar în situații excepționale 3. Nu, în nici un caz

P16. Sunteți de acord ca, atunci când un copil greșeste părintele să utilizeze bătaie?

1. Da 2. Doar în situații excepționale 3. Nu, în nici un caz

P17. În familia dumneavoastră când copilul greșeste este pedepsit?

1. Da 2. Doar în situații excepționale 3. Nu, în nici un caz

P17.1 Dacă da, cum.....

P18. În ultimul an au existat situații în care dumneavoastră (sau soțul / partenerul dvs.)

BIFAȚI PE FIECARE RÂND VARIANTA CARE CORESPUNDE SITUAȚIEI DUMNEAVOASTRĂ ✓

	Da	Nu
a. Ați folosit amenințări pentru a vă convinge copilul să vă asculte	☐ (1)	☐ (2)
b. Ați folosit cuvinte dure la adresa copilului	☐ (1)	☐ (2)
c. Ați înjurat copilul (v-ați adresat într-un limbaj indecent)	☐ (1)	☐ (2)
d. Ați izolat copilul ca urmare a unei greșeli a acestuia (spre exemplu închis în altă cameră)	☐ (1)	☐ (2)
e. L-ați făcut de rușine în fața altor copii / adulți	☐ (1)	☐ (2)

STUDIUL PRIVIND INCIDENȚA VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

P19. În ultimul an au existat situații în care dumneavoastră (sau soțul / partenerul dvs.)

BIFAȚI PE FIECARE RÂND VARIANTA CARE CORESPUNDE SITUAȚIEI DUMNEAVOASTRĂ ✓

	Da	Nu
b. L-ați urecheat, lovit ușor cu palma fără a rămâne urme	☐ (1)	☐ (2)
c. I-au rămas copilului urme după ce l-ați bătut	☐ (1)	☐ (2)
d. L-ați bătut folosit un obiect (curea, nua)	☐ (1)	☐ (2)
e. L-ați legat astfel încât să nu poată pleca?	☐ (1)	☐ (2)
f. L-ați dat afară din casă	☐ (1)	☐ (2)

P20. În ultimul an, cât de des s-a întâmplat să pedepsiți fizic copilul? (să îl bateți)?

1. Foarte des 2. Des 3. Rar 4. Foarte rar 5. Niciodată 9. NS/NR

Acum vă rog să ne spuneți dacă s-a întâmplat vreuna dintre următoarele situații în familia Dvs., în ultimul an.

P21. Vi s-a întâmplat în ultimul an ca ...	Da	Nu	NS/NR
1. Unul dintre copiii Dvs. să lucreze în loc să se ducă la școală (ex.: în agricultură)	1	2	9
2. Unul dintre copiii Dvs. să stea cu frații/surorile mai mici în loc să se ducă la școală (dacă nu are frați/surori mai mici, răspunsul este Nu)	1	2	9
3. Unul dintre copiii Dvs. să cerșească pentru a câștiga bani	1	2	9
4. Unul dintre copiii Dvs. să vină acasă bătut	1	2	9
5. Cine l-a bătut _____			
6. Cineva să vă atace copilul/copiii	1	2	9
7. Cine v-a atacat copilul _____			
8. Unul dintre copiii Dvs. să fie bătut așa de tare de unul dintre membrii familiei încât să trebuiască să fie internat în spital	1	2	9
9. Cine din familie l-a bătut?(mama, tata, frate etc.) _____			
10. Unul dintre copiii dvs. să fie bătut așa de tare de cineva din afara familiei încât să trebuiască să fie internat în spital	1	2	9
11. Cine din afara familiei l-a bătut? _____			
12. Unul dintre copiii dvs. să fie abuzat sexual?	1	2	9
13. De către cine? 1. de cineva din familie 2. de cineva cunoscut 3. de o persoană necunoscută	1	2	9
	1	2	9
	1	2	9
14. Copilul dvs. a fost martor (a văzut) la o violență în familie sau în afara ei ?	1	2	9
15. Unul dintre copiii dvs. a văzut persoane adulte făcând sex?	1	2	9
16. Unul dintre copiii dvs. să fi fugit de acasă sau să stea pe străzi pentru că îi e frică de bătăile de acasă?	1	2	9

P22. Dintre toate aceste situații dvs. personal ați trăit vreuna din ele?

1.Da 2.Nu

P22.1 Care anume? _____

(se trec numerele întrebărilor corespunzătoare de la tabelul de mai sus - întreb. P - P) despărțite prin virgulă

P23. Dvs. personal aveți prieteni, cunoștințe, vecini care au fost în asemenea situații în trecut. (DE la P21)?

1.Da 2.Nu 9.NS/NR

În rândul prietenilor, cunoștințelor, vecinilor dvs. știți (cunoașteți) cazuri în care aceștia și-au abuzat copiii?

P24.1 Fizic (bătăi, lăsați nemâncați, trimis să cerșească sau să muncească) 1.Da 2.Nu

P24.2 Psihologic,emoțional (ex: înjurați, amenințați, respinși, izolați forțat) 1.Da 2.Nu

P24.2 Sexual (vizionare de materiale pornografice, acte sexuale) 1.Da 2.Nu

P25 Dvs. personal sau cineva din familia dvs. ați anunțat/sesizat pe cineva?

1.Da 2.Nu 9.NC

P26 Dacă „DA” Pe cine anume?

1. Poliția 2.Instituțiile statului care se ocupă cu protecția copilului

3. Organizații neguvernamentale care se ocupă cu protecția copilului

4. Pe altcineva (cine? _____) 9. Nu e cazul

DATE SOCIO-DEMOGRAFICE

D1. Vârsta **D2. Sex:** 1. Masculin 2. Feminin

D3. Ultima școală absolvită

1. școala gimnazială (8 clase) 2. școală profesională(10 clase) 3.liceu (12 clase)
4. școală post-liceală 5. colegiu 6. facultate
7. studii postuniversitare 8. altă formă de învățământ. Care.....

D4. Starea civilă

1. căsătorit/ă 2. necăsătorit/ă 3. uniune liberă 4. divorțat/ă 5. văduv/ă

D5. Luna trecută suma totală de bani obținută de toți membrii gospodăriei

a fost de _____RON(dacă nu are nici un venit se va trece 0)

A. Numele și prenumele dumneavoastră: _____ **B. Telefon** _____

Localitate _____ **Județ** _____ **Operator** _____

Data interviului _____

De 31 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul superior al copilului.

În trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente.

Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 31 de ani de activitate, peste 2.570.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Salvați Copiii
Save the Children România

Secretariatul General

Intr. Ștefan Furtună nr. 3, 010899
sector 1, București, România

telefon: +40 21 316 61 76

e-mail: secretariat@salvaticopiii.ro

website: www.salvaticopiii.ro